

ΕΘΝΙΚΟ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ
ΘΕΟΛΟΓΙΚΗ ΣΧΟΛΗ, ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
«ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ ΘΕΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΑΓΩΓΗ»
ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ: ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ Μ. ΣΤΑΥΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΣΥΜΒΟΛΗ ΣΕ ΜΙΑ ΟΡΘΟΔΟΞΗ ΦΥΛΟ-ΛΟΓΙΑ

ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΗ ΜΕΛΕΤΗ ΤΟΥ ΒΙΟΥ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ ΜΑΣ

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ-ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ-ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ

ΥΠΟ

ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ-ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ Β. ΑΝΤΩΝΙΟΥ

Α Μ: 21501

ΑΘΗΝΑ, ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2002

ΠΡΟΟΙΜΙΟ

Στα πλαίσια του μεταπτυχιακού προγράμματος Ποιμαντικής Θεολογίας και Αγωγής, του τομέα Χριστιανικής Λατρείας Αγωγής και Διαποιμάνσεως, του τμήματος Κοινωνικής Θεολογίας, με την προτροπή του καθηγητή μας, Αλέξανδρου Μ. Σταυρόπουλου, ξεκινήσαμε μια ερευνητική προσπάθεια σχετικά με την ποιμαντική διάσταση του βίου των αγίων, επικεντρώνοντας το ενδιαφέρον μας σε θέματα διαφυλικών σχέσεων, γάμου, οικογενείας, και μοναχικής-ασκητικής ζωής. Αφορμή αυτής της ιδέας υπήρξε το επερχόμενο 16ο συνέδριο, που θα γίνει στη Γρανάδα της Ισπανίας, στις 3-7 Σεπτεμβρίου 2003, με θέμα «Γένος και θρησκεία, φύλα και θρησκευτικό γεγονός».

Αυτή η προσπάθεια αναπτύχθηκε σε πνεύμα συνεργασίας και αλληλοπροσφοράς, που ενισχύθηκε με τις πολύτιμες παραινέσεις του υποψηφίου διδάκτορος Στέφανου Κουμαρόπουλου. Πρόκειται για μία ομαδική έρευνα που εκπονήθηκε από τους μεταπτυχιακούς φοιτητές Αθανάσιο-Αλέξανδρο Αντωνίου, Ελένη Αργυροπούλου, Άννα Καπελέρη και Μαρία Σταματοπούλου, υποσχόμενη μέσω των συμπερασμάτων της να συμβάλλει στην μελέτη σε θέματα ισότητας των δύο φύλων, ως προς τη συμβουλευτική διάσταση και να μας οδηγήσει σε διαχρονικά πρότυπα ανδρών και γυναικών. Θα λέγαμε ότι πρόκειται για μια «φυλο-λογία» των βίων των Αγίων, κατά τον εμπνευσμένο όρο του καθηγητή μας Α.Μ. Σταυρόπουλου.

Περιλαμβάνει και τους δώδεκα μήνες του ενιαυτού, όπως παρουσιάζονται στα Συναξάρια και τα Μηναία της Ορθόδοξης Εκκλησίας μας. Το πρώτο μας βήμα ήταν να προσεγγίσουμε τους βίους των αγίων κάνοντας μια συνοπτική καταγραφή εκείνων των στοιχείων που αναφέρονται στην ζωή, τη διακονία και την ποιμαντική τους προσφορά.

Στο δεύτερο μέρος παραθέτουμε μια σειρά από πίνακες (αλφαβητικός, θεματικός, χρονολογικός και τοπολογικός), που συστηματοποιούν τα όσα καταγράψαμε στο πρώτο μέρος του πονήματος μας. Αυτή η σχηματοποίηση βοηθά τον αναγνώστη στην κατανόηση των περαιτέρω συμπερασμάτων.

Στη συνέχεια, επισυνάπτουμε επίμετρο, το οποίο περιλαμβάνει εμβάθυνση σε θέματα σχέσεων - ισοτιμίας των δύο φύλων, προτύπων γάμου, οικογενείας μοναχισμού και συμμετοχής των δύο φύλων στο ποιμαντικό έργο, όπως παρουσιάζονται σε αντιπροσωπευτικά δείγματα των βίων των αγίων. Ειδικότερα, αναλύουμε τη θέση και το ρόλο του κάθε φύλου στην οικογένεια, στην κοινωνία και

τη στάση του στα πλαίσια της θρησκευτικής του ζωής μέσα στο πέρασμα των αιώνων. Μορφές αγίων ανδρών και γυναικών που προβάλλονται δυναμικά ως λαϊκοί πιστοί καθώς και ως διάκονοι στο ποιμαντικό έργο της Εκκλησίας. Ξεχωρίζουν παραδείγματα αγίων που με το κήρυγμα, το φιλανθρωπικό έργο και τη λυτρωτική αυτοπροσφορά τους βοήθησαν στην πνευματική αναβάθμιση του ορθόδοξου πληρώματος.

Αντί επιλόγου διατυπώνουμε συμπεράσματα, τα οποία ευελπιστούμε να είναι ικανά να αποτελέσουν τη βάση για περαιτέρω προβληματισμό και έρευνα πάνω σε θέματα ποιμαντικής των φύλων. Βέβαια τέτοιου είδους προβληματισμός δεν είναι εύκολος προς επίλυση, όμως θεωρούμε πως μπορεί να εμπλουτιστεί προς γονιμοποίηση, έχοντας πάντα υπόψιν μας τα λόγια του καθηγητή μας Αλέξανδρου Σταυρόπουλου: «Πολλές φορές είμαστε στο Άλφα. Αλλά αρχίζοντας, μπορεί συλλαβίζοντας, να φτάσουμε στο Ωμέγα».

Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η ενασχόληση μας με την ζωή των Αγίων μας, όπως αυτή παρουσιάζεται μέσα από τα Μηναία και τα Συναξάρια της Ορθόδοξης Χριστιανικής Εκκλησίας, έγινε στα πλαίσια του μεταπτυχιακού μαθήματος «Ποιμαντική του Γάμου και της Οικογένειας», του τμήματος Ποιμαντικής Θεολογίας και Αγωγής του Πανεπιστημίου Αθηνών και μετά την εμπνευσμένη προτροπή του καθηγητού μας, κυρίου Αλέξανδρου Μ Σταυρόπουλου, ο οποίος με πατρική αγάπη μας χάρισε την μοναδική δυνατότητα να βιώνουμε ποιμαντικά την καθημερινή μας πραγματικότητα, δηλαδή να μετατρέπουμε την αγάπη από θεωρία σε πράξη, με το να αναζητούμε, όχι εγωιστικά, την σωτηρία του εαυτού μας, αλλά όλων των ανθρώπων.

Επιπλέον σ' αυτόν τον δύσκολο δρόμο προς την καταγραφή και την κατανόηση του σωτηριολογικού βίου των Αγίων μας, μόνιμος αρωγός ήταν η παρότρυνση του καθηγητού μας, να λειτουργούμε πάντα μέσα από την προσευχή, όχι μόνο ως θεολόγοι αλλά κυρίως ως άνθρωποι. Το προσπαθήσαμε με ειλικρίνεια και θάρρος και προχωρήσαμε στην διαμόρφωση αυτού του πονήματος, το οποίο είναι σίγουρο ότι δεν καλύπτει όλες τις προσδοκίες του, αλλά ίσως αποτελέσει την εκκίνηση και την βάση για κάτι καλύτερο στο μέλλον.

Χωρίσαμε λοιπόν την μελέτη μας σε δύο μέρη. Στο **πρώτο** γίνεται μία αρχική καταγραφή και μία ποιμαντική προσέγγιση των διαπροσωπικών σχέσεων των Αγίων της Ορθόδοξης Χριστιανικής Εκκλησίας, στα πλαίσια των δύο φύλων, της παρθενίας, του γάμου και της οικογένειας κατά ημερολογιακή σειρά, όπως δηλαδή τιμούνται από την Εκκλησία μας κατά τους μήνες Οκτώβριο, Νοέμβριο και Δεκέμβριο, των οποίων και η μελέτη μας ανατέθηκε.

Καταγράφουμε λοιπόν τον κάθε Άγιο, που θα μπορούσε να ενταχθεί στα παραπάνω πλαίσια, με γνώμονα τέσσερις παραμέτρους: Το πού και πότε έζησε, το πού και πότε μαρτύρησε ή εκοιμήθη εν ειρήνη, την διακονία την οποία επιτέλεσε και την ποιμαντική του προσφορά. Τέλος, σε μία προσπάθεια ομαδοποίησης των κύριων χαρακτηριστικών του βίου τους, αναφέρουμε με αλφαβητικό τρόπο, την ποιμαντική τους πράξη, η οποία όπως είναι φυσικό, όχι μόνο σφράγισε την ζωή τους αλλά και αποτελεί διαχρονικά φωτεινό παράδειγμα για όλους εμάς.

Στο **δεύτερο** μέρος έχουμε διαμορφώσει μία σειρά από πίνακες, οι οποίοι κάνουν πιο απτά και κατανοητά, τα όσα έχουμε καταγράψει στο πρώτο μέρος. Έτσι φτιάξαμε έναν αλφαβητικό πίνακα των Αγίων, όπου δίπλα από το όνομα του κάθε

ένα υπάρχει και η ημερομηνία στην οποία τιμάται από την Εκκλησία μας. Ακολουθεί ένας θεματικός πίνακας του βίου των Αγίων μας, στον οποίο γίνεται μία τελική προσπάθεια κατηγοριοποίησης της ποιμαντικής τους προσφοράς, αυτή τη φορά κατά ενότητες, όπως, ποιμαντική της παρθενίας ή ποιμαντική του γάμου ή ποιμαντική της οικογένειας (την οποία, είτε οι ίδιοι έχουν δημιουργήσει, είτε στην οποία ανήκουν, ως τέκνα ή ως αδέρφια) καθώς και άλλες. Έπειτα παραθέτουμε έναν χρονολογικό *πίνακα*, στον οποίο γίνεται η ομαδοποίηση των Αγίων κατά αιώνες. Στη συνέχεια διαμορφώσαμε έναν τοπολογικό πίνακα, όπου αναφέρουμε τους τόπους στους οποίους εγκαταβίωσαν και μαρτύρησαν. Στην ίδια ενότητα προσθέσαμε και έναν γεωγραφικό χάρτη, στον οποίο αναφέρονται όλες οι περιοχές στις οποίες έζησαν οι Άγιοι που καταγράψαμε. Επιπλέον, για να κάνουμε πιο κατανοητή την ποιμαντική προσφορά του κάθε Αγίου, διαμορφώσαμε στο τέλος αυτής της εργασίας ένα *επίμετρο κειμένων*, ως ανθολόγιο, όπου παραθέτουμε αντιπροσωπευτικά δείγματα βίων, όπως συγκεντρώθηκαν από τον Νικόδημο τον Αγιορείτη, στο Συναξάρι του, για κάποιες ποιμαντικές ενότητες, όπως αυτές με τη σειρά τους συγκροτήθηκαν στον θεματικό πίνακα, τον οποίο προηγουμένως περιγράψαμε.

Τέλος, αντί epilόγου, καταθέτουμε για αξιολόγηση μία ενότητα συμπερασμάτων, τα οποία εν γνώσει μας είναι ελλιπή, καθώς μελετήσαμε μόνο τρεις μήνες του ενιαυτού (Οκτώβριο, Νοέμβριο και Δεκέμβριο). Για την εξαγωγή οριστικών συμπερασμάτων, όπως είναι φυσικό, απαιτήθηκε μία συλλογική εργασία, μαζί με τους συναδέλφους μας, οι οποίοι ασχολήθηκαν με την ζωή και το έργο των Αγίων μας, όπως αυτά αναφέρονται στα Συναξάρια και τα Μηναία των υπολοίπων εννέα μηνών, τα αποτελέσματα της οποίας μας οδήγησαν στο να διαμορφώσουμε μία ενότητα γενικών συμπερασμάτων, τα οποία παρ' όλες τις ατέλειες τους, τα παρουσιάζουμε για κρίση, προβληματισμό και σχολιασμό από τον προσεκτικό αναγνώστη.

Ενώ ως κατακλείδα αυτής της προσπάθειας, διαμορφώσαμε ένα *εικονογραφικό τμήμα* στο οποίο και συμπεριλάβαμε έναν ελάχιστο αριθμό από αιογραφίες ορισμένων από τους Αγίους που προηγουμένως καταγράψαμε και αυτό διότι πιστεύουμε ότι μία τέτοια προσπάθεια πρέπει να διανθίζεται από εικόνες της πλούσιας αιογραφικής μας παράδοσης, η οποία αποτελεί αναφαίρετο κομμάτι του Ορθόδοξου Χριστιανισμού.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	Σελ.
ΠΡΟΟΙΜΙΟ.....	2.
ΠΡΟΛΟΓΟΣ.....	4.
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ.....	6.
ΣΥΝΤΜΗΣΕΙΣ-ΒΡΑΧΥΓΡΑΦΙΕΣ.....	9.
ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	10.
ΠΡΩΤΟ ΜΕΡΟΣ: ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΤΟΥ ΒΙΟΥ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ.....	13.
ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ.....	14.
ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ.....	37.
ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ.....	57.
ΔΕΥΤΕΡΟ ΜΕΡΟΣ: ΠΙΝΑΚΕΣ.....	84.
ΑΛΦΑΒΗΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΓΙΩΝ.....	85.
ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΒΙΟΥ ΑΓΙΩΝ.....	89.
1)ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ ΤΗΣ ΠΑΡΘΕΝΙΑΣ.....	89.
2)ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ ΤΗΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΤΗΣ ΠΑΡΘΕΝΙΑΣ ΑΠΟ ΤΟΝ ΓΑΜΟ.....	89.
3)ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ ΤΗΣ ΠΑΡΘΕΝΙΑΣ ΣΤΟΝ ΓΑΜΟ.....	89.
4)ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ ΤΟΥ ΓΑΜΟΥ.....	89.
5)ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ ΤΗΣ ΧΗΡΕΙΑΣ.....	90.
6)ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ ΤΗΣ ΘΑΥΜΑΤΟΥΡΓΙΚΗΣ ΤΕΚΝΟΓΟΝΙΑΣ [ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΣΤΕΙΡΟΤΗΤΑΣ].....	90.

Σελ.

ΧΑΡΤΗΣ.....	109.
ΕΠΙΜΕΤΡΟ ΚΕΙΜΕΝΩΝ.....	110.
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	122.
ΓΕΝΙΚΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	124.
ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΙΚΟ ΤΜΗΜΑ.....	126.
ΠΡΟΕΛΕΥΣΗ & ΕΠΕΞΗΓΗΣΗ ΑΓΙΟΓΡΑΦΙΩΝ.....	131.
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	133.

ΣΥΝΤΜΗΣΕΙΣ-ΒΡΑΧΥΓΡΑΦΙΕΣ

Βλ.	: Βλέπε.
ΕΑΕ.	: Οι Έγγαμοι Άγιοι της Εκκλησίας.
Εκδ.	: Εκδόσεις.
Θ Η Ε.	: Θρησκευτική και Ηθική Εγκυκλοπαίδεια.
κ.α.	: και άλλα.
μΧ	: μετά Χριστόν.
Πρβλ.	: Παράβαλε.
πΧ	: προ Χριστού.
π.χ	: παραδείγματος χάριν.
σ.	: σελίδα (σελίδες).
σ. σ.	: σύνολο σελίδων.
στ.	: στήλη (στήλες).
τόμ.	: Τόμος (Τόμοι).

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ξεκινήσαμε αυτή την προσπάθεια της μελέτης του θαυματουργικού βίου των Αγίων της Ορθόδοξης Χριστιανικής Εκκλησίας, όχι για να εκθειάσουμε την ενάρτητη ζωή τους και για να την εντάξουμε στην σφαίρα του μύθου, αλλά για να βάλουμε όλες μας τις δυνάμεις στο να τους καταλάβουμε καθώς και για να συνειδητοποιήσουμε, ότι η αγιοσύνη τους δεν είναι κάτι το ακατόρθωτο και το φανταστικό, αλλά μία διαχρονική πραγματικότητα, όπως επίσης και για να διακρίνουμε την ζωντανή, λαμπερή και γοργοεπήκοη παρουσία του Θεού μέσα στο εκλεκτό του δημιούργημα, τον άνθρωπο. Μια παρουσία που καταξιώνεται μέσα από την διαρκή συνεργία – συνενέργεια και των δύο και που φανερώνεται ως η αγιοποίηση της αυτενέργειας και της οντολογικής ιδιαιτερότητας του ανθρώπου.

Μέσα από την καταγραφή του βίου των Αγίων μας, όπως αυτοί παρουσιάζονται ανάγλυφα στα Μηναία και στα Συναξάρια της Εκκλησίας μας, θέλουμε να παρουσιάσουμε το θεολογικά αυτονόητο. Το ότι οι Άγιοι μας δεν είναι άυλα, αγιογραφημένα προσωπεία αγγέλων με ανθρώπινα χαρακτηριστικά που μας κρίνουν και μας ελέγχουν. Αντίθετα είναι και αυτοί άνθρωποι με τα πάθη και τις αδυναμίες τους, οι οποίοι κατάφεραν μέσα από τον δικό τους αγώνα και την ολοκληρωτική αυτοπροσφορά τους, να ανακαλύψουν τον αληθινό τους εαυτό, το διαχρονικό ιδιαίτερο και μοναδικό πρόσωπο τους. Αγιοποιήθηκαν, χωρίς σε καμία περίπτωση να στερηθούν την ανθρώπινη ταυτότητα τους, αλλά μαζί μ' αυτήν. Έτσι το ανθρώπινο γίνεται, μέσα από την μαρτυρική ζωή τους, η μόνη δυνατή είσοδος προς την λυτρωτική θέωση.

Διαβάζουμε λοιπόν για ανθρώπους, οι οποίοι αγωνίστηκαν όχι κατά κάποιου ή κάποιων αλλά ΥΠΕΡ ΟΛΩΝ. Στην αυτοθυσία τους ως μία ενότητα σώματος και ψυχής, δεν υπάρχει έστω και το παραμικρό ίχνος εγωισμού ή χρησιμοθηρίας. Είδαν και βίωσαν την θυσία τους όχι ως μία καταγγελία της σε βάρος τους αδικίας, ούτε της σκληρότητας των άθεων κριτών τους, ούτε ακόμα της βαναυσότητας και της απανθρωπιάς των τιμωρών τους, αλλά ως μία τρανή απόδειξη της ανιδιοτελούς αγάπης τους προς τον Θεό και τους συνανθρώπους τους. Στους Αγίους της Ορθόδοξης Χριστιανικής Εκκλησίας η αυτοθυσία ως πράξη δεν είναι τραγική, όπως στους ήρωες των αρχαίων ελληνικών ποιητικών δραμάτων, απεναντίας είναι σωτηριολογική και βαθύτατα αγαπητική. Δεν βλέπουν τον μαρτυρικό τους θάνατο ως μία καταπιεστική ανάγκη που τους την επιβάλλουν, αλλά ως το πέρασμα από την

ύπαρξη στην ουσία, με τις άπειρες δυνατότητες της. Καθιερώνουν την γήινη οντότητα τους, καθώς την διαθλούν μέσα από το μαγευτικό κάτοπτρο της ανθρώπινης φύσης, της ανθρωπότητας στο σύνολο της. Δεν έχουν εχθρούς που μισούν και απεχθάνονται. Έχουν συνανθρώπους που αγαπούν και νοιάζονται. Και όλα αυτά βρίσκουν το πραγματικό τους νόημα, καθώς έχουν ως τελικό αποδέκτη τον Τριαδικό Θεό και την θεία χάρη του, η οποία δεν φυλακίζεται σε μεταφυσικό επίπεδο αλλά είναι άχρονα υπαρκτή τόσο στην επίγεια ζωή, όσο και πέρα απ' αυτή. Άπειρα τα παραδείγματα της θαυματουργικής παρουσίας του Θεού την στιγμή του μαρτυρίου των Αγίων μας, αλλά και στην προηγούμενη καθημερινή ζωή τους. Και όλα αυτά μας ανοίγουν τον δρόμο της συνειδητής μετοχής σε μία πραγματικότητα όπου τα ανθρώπινα και επίπλαστα όρια του τόπου και του χρόνου δεν έχουν καμία θέση.

Βέβαια δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι οι αγωνιστές αυτοί έγιναν Άγιοι, όχι μόνο με το μαρτυρικό τους τέλος και ίσως ελάχιστα απ' αυτό, αλλά κυρίως μέσα από την πορεία της ζωής τους, την οποία κατάφεραν και να αγιοποιήσουν. Και είναι αυτή η ζωή της αγιότητας που τους οδήγησε με «μαθηματική βεβαιότητα» στην σωτηρία. Στη θέωση, η οποία δεν έρχεται ως εξαργύρωση ή ως πληρωμή αλλά ως θείο δώρο και ως συνέχεια μιας αληθινά φωτεινής ζωής, είτε άγαμης είτε έγγαμης. Η μελέτη μας επομένως δεν επικεντρώνεται στην αξιολογική διάκριση μεταξύ των αγάμων και των εγγάμων Αγίων, με την έννοια της σύγκρουσης μεταξύ του περισσότερου σημαντικού ή του λιγότερου σημαντικού, της μίας ή της άλλης ζωής. Αντίθετα επικεντρωνόμαστε εκεί όπου ο ίδιος ο βίος των Αγίων μας, μας οδηγεί. Συνοπτικά στην μία και αληθινή ζωή της σωτηρίας, όπου η παρουσία του Θεού είναι διαρκής και η οποία επιτυγχάνεται με πολλούς τρόπους (γάμος, αγαμία, ασκητισμός, αυτοθυσία, ελεημοσύνη, προσευχή) και όχι το αντίθετο, δηλαδή την υποκριτική επίτευξη πολλών «αληθινών ζώων» μέσα από την καταπιεστική βίωση ενός συγκεκριμένου τρόπου (πχ. μόνο άγαμος).

Η μελέτη μας λοιπόν, γύρω από τους βίους των Αγίων μας, έγινε με κύριο γνώμονα τις οκτώ διαστάσεις του Ποιμαίνειν, που χαρακτηρίζουν την ζωή και τον τρόπο του θανάτου τους, την αποστολική, την σωτηριολογική, την συμπαντική, την πολυδιάστατη, την πολυπρόσωπη και την πολυδύναμη, την πολυμερή, την παντοκαιρινή και τέλος την πολύτροπη, όπως μας έμαθε να τις βλέπουμε παντού γύρω μας, αλλά και να τις επιδιώκουμε στην ζωή μας, ο καθηγητής μας, κύριος Αλέξανδρος Σταυρόπουλος, ο σημαντικός αυτός οδηγός και συνοδοιπόρος μας, στον δύσκολο δρόμο προς την σωτηρία.

Μέσα απ' αυτή την ποιμαντική προσέγγιση του αγιαστικού βίου των Αγίων μας, καταλάβαμε ότι δεν πρέπει να νιώθουμε μειονεκτικά απέναντι τους ούτε να τους φοβόμαστε, συνειδητοποιώντας την δική μας αμαρτωλή πραγματικότητα. Αντίθετα πρέπει να αποτελούν για μας, ένα ακόμα έναυσμα για να βαδίσουμε προς τον οντολογικό μας στόχο, την θέωση. Είναι αυτοί που με αγάπη μας παίρνουν από το χέρι και μας οδηγούν με ασφάλεια στην αγκαλιά του Πανάγαθου Πατέρα μας.

Επομένως μία απλή ανάγνωση όλων όσων αφορούν την ζωή, το έργο και τον θάνατο των Αγίων μας, δεν έχει κανένα νόημα. Χρειάζεται μία βιωματική προσέγγιση του βίου τους, όχι ως κάτι ξένο από τα ανθρώπινα και ακατόρθωτο, αλλά ως μία πραγματικότητα, την οποία όλοι μπορούμε να πετύχουμε, με το να καλλιεργήσουμε της αρετές σε βάρος των παθών, καθώς και με το να αφεθούμε να μας παρασύρει λυτρωτικά η ΑΓΑΠΗ ΠΡΟΣ ΟΛΟΥΣ.

ΠΡΩΤΟ ΜΕΡΟΣ:

**ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΤΟΥ ΒΙΟΥ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΜΑΣ**

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ

ΔΕΥΤΕΡΑ ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ

Άγιος Κυπριανός και Αγία Ιουστίνη η Παρθένος.

«Αλγεί Σατανάς, τόν πάλαι φίλον βλέπων,
 Ξίφει φιλούντα συνθανείν Ιουστίνη.
 Τμήθη δευτερή συν Ιουστίνη Κυπριανός».

Έζησαν: Στην Αντιόχεια της Συρίας, το 250μΧ.¹, στα χρόνια της βασιλείας του Δεκίου(249-253μΧ).

Μαρτύρησαν: Από κοινού, αφού βασανίστηκαν φρικτά, με διαταγή του κόμητος της Ανατολής Ευτολμίου, αποκεφαλίστηκαν με διαταγή του τοπικού βασιλιά Κλαυδίου.

Διακονία: Ο Άγιος ως επίσκοπος Αντιοχείας και η παρθένος Αγία ως διακόνισσα της ίδιας εκκλησίας.

Ποιμαντική Προσφορά: Ο Άγιος είναι διαχρονικό παράδειγμα ανδρός που ενώ ήταν ειδωλολάτρης και εξασκούσε τη μαγεία, με την προτροπή της Αγίας², βαπτίσθηκε Χριστιανός, έγινε επίσκοπος και μαζί με την Αγία θυσιάστηκαν για την πίστη τους.

ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ α)της μεταστροφής, β)της μαθητείας, γ)της ιεροσύνης, δ)της παρθενίας, ε)της αυτοθυσίας.

ΤΕΤΑΡΤΗ ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ

Όσιος Πέτρος Καπιτωλίων.

«Εύθηκτος ών μάχαιρα Πνεύματος Πέτρος,
 Το τού ξίφους εύθηκτον ούκ εδειλία».

Έζησε: Στην Καπιτωλία, πόλη της Δαμασκού³, τον 3^ομ Χ. αιώνα.

Μαρτύρησε: Με φρικτά βασανιστήρια⁴ και τελικά αποκεφαλίστηκε, με διαταγή του εθνάρχη των Αγαρηνών.

Διακονία: Χειροτονήθηκε μοναχός, από τον αρχιερέα της μητρόπολης Βόστρων.

---

¹ Βλ. Συναξαριστής, σ.91.

² Βλ. Μηναία, Ωδή ε'- στ', σ. 13.

³ Βλ. Συναξαριστής, σ.100.

⁴ Ακρωτηριασμός και σταύρωση.

Ποιμαντική προσφορά: Ενώ αρχικά είχε σύζυγο και παιδιά, αργότερα έγινε μοναχός χωρίς να μας δίνονται περισσότερες πληροφορίες για την τύχη της οικογένειάς του⁵.

ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ α) του γάμου, β) της οικογένειας, γ) των σχέσεων μεταξύ των συζύγων, δ) της άσκησης, ε) της αυτοθυσίας.

Αγία Δομνίνη και οι θυγατέρες της Βερνίνη και Προσδόκη.

«Το τού ποταμού ρεύμα ρύμμα τρεις κόραι,
Βοιωτικών έχουσιν αγνοημάτων».

Έζησαν: Στην Ιεράπολη και στην Έδεσσα της Μεσοποταμίας⁶, τον 3^ο – 4^ο μΧ. αιώνα.

Μαρτύρησαν: Η Αγία μαζί με τις δύο κόρες της πνίγηκαν σε ποταμό κοντά στην Ιεράπολη⁷.

Διακονία: Θυσιάστηκαν για να μην προδώσουν την πίστη τους.

Ποιμαντική προσφορά: Η μητέρα Δομνίνη άφησε μαζί με τις μικρές κόρες της, τον ειδωλολάτρη σύζυγο και πατέρα τους, αντίστοιχα. Όταν συνελήφθησαν από εντεταλμένους στρατιώτες, προτίμησαν να αυτοκτονήσουν παρά να επιστρέψουν στο προηγούμενο σκληρό και ειδωλολατρικό περιβάλλον⁸.

ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ α) της οικογένειας, β) του γάμου, γ) των σχέσεων μεταξύ συζύγων, δ) των σχέσεων μεταξύ γονέων και παιδιών, ε) της αυτοθυσίας.

Άγιος Αύδακτος και η κόρη του Καλλισθένη.

«Ξίφει θανάων, Αύδακτε Μάρτυς Κυρίου,
Σύν Μάρτυσι ζής καί Θεόν ζώντα βλέπεις,
Θεού θεωρεί κάλλος η Καλλισθένη,
Ούπερ τό θείον είχεν εις σκέπην σθένος».

Έζησαν: Στην Έφεσο την εποχή της βασιλείας του Μαξιμίνου⁹ (235 μΧ.).

Μαρτύρησε: Τον αποκεφάλισαν, στην πόλη Μελιτίνη καθώς αρνήθηκε να δώσει την χριστιανή κόρη του ως σύζυγο του ειδωλολάτρη Μαξιμίνου.

Διακονία: Λόγω της φρόνησης του τιμήθηκε με τον τίτλο του έπαρχου της Εφέσου¹⁰.

Ποιμαντική προσφορά: Προτίμησε να πεθάνει παρά να αφήσει την κόρη του έρμαιο των ορέξεων ενός ειδωλολάτρη. Και η κόρη του, με τη σειρά της, αυτοεξορίστηκε

⁵ Πρβλ. ΘΗΕ. τόμ.10^{ος}, στ.379.

⁶ Πρβλ. ΕΑΕ. σ.171-172.

⁷ Βλ. Μηναία σ.27.

⁸ Βλ. Συναξαριστής. σ.100.

⁹ Αυτόθι σ.100.

¹⁰ Βλ. Μηναία. σ.28.

και επέστρεψε μετά τον θάνατο του βασιλιά για να κτίσει ναό προς τιμήν του πατέρα της¹¹.

ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ α)της οικογένειας, β)της διαπαιδαγώγησης, γ)των σχέσεων μεταξύ γονέων και παιδιών, δ)της αυτοθυσίας.

Όσιος Αμμούν ο Αιγύπτιος.

«Ασκήσεως διήλθε τήν στενήν τρίβον,
Αμμούν ο θεός, καί τρυφής εύρε πλάτος».

Έζησε: Στην Νιτρία της Αιγύπτου τον 4^ομΧ. αιώνα¹².

Εκοιμήθη: Εν ειρήνη αφού ασκήτεψε είκοσι δύο χρόνια στην έρημο.

Διακονία: Του δόθηκε το διορατικό και το θαυματουργικό χάρισμα¹³ λόγω του παρθενικού και ενάρετου βίου του. Είναι ο ιδρυτής του μοναχισμού των κελιών¹⁴.

Ποιμαντική προσφορά: Αν και νυμφεύτηκε μικρός ηλικιακά (κάτω από την πίεση των θείων του) συμφώνησε μαζί με την σύζυγο του να ζήσουν μια παρθενική ζωή. Ο γάμος τους διήρκεσε 18 χρόνια εν παρθενία¹⁵ και μετά αφιερώθηκε στην μοναχική ζωή.

ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ α)της παρθενίας στον γάμο, β)των σχέσεων μεταξύ των συζύγων, γ)της οικογένειας, δ)της άσκησης, ε)του θαυματουργικού χαρίσματος.

ΠΕΜΠΤΗ ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ

Αγία Χαριτίνη.

«Οπερ δι' ευχής είχε, σαρκός την λύσιν,
Ιδού δι' ευχής λαμβάνει Χαριτίνη.
Πέμπτην Χαριτίνη εισέδραμεν άστν θεοίο».

Έζησε: Στην Ρώμη, στα χρόνια της βασιλείας του Διοκλητιανού(284-304μΧ) και του κόμητος Δομετίου το 290μΧ¹⁶.

Μαρτύρησε: Με πολλούς βασανισμούς¹⁷ κάτω από τις διαταγές του Δομετίου¹⁸.

¹¹ Πρβλ. ΕΑΕ. σ.172.

¹² Βλ. Συναξαριστής. σ.101.

¹³ Πρβλ. ΕΑΕ. σ.173.

¹⁴ Πρβλ. Πατρολογία Τ.Β' σ.587.

¹⁵ Βλ. Μηναία, σ.28.

¹⁶ Πρβλ. ΘΗΕ. τόμ.12^{ος}, στ.87.

¹⁷ Ξυλοδαρμούς και απόπειρα πνιγμού.

¹⁸ Αυτόθι, Ωδή α' - στ', σ.30-32.

Διακονία: Ήταν τόση η σωφροσύνη και η αρετή της, που προκάλεσε το θαυμασμό και τον σεβασμό του Κλαυδίου, του κυρίου της.

Ποιμαντική προσφορά: Εάν και ήταν δούλη, διατήρησε την παρθενία και την πίστη της στον Χριστό, καθώς και υπέμεινε όλους τους βασανισμούς που της επέβαλαν¹⁹.

ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ α)της παρθενίας, β)των σχέσεων μεταξύ κυρίων και δούλων, γ)της αυτοθυσίας.

ΟΓΔΟΗ ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ

Οσία Πελαγία.

«Αίσχους πλυθείσα και λιπούσα τον σάλον,
Προς όρμον ήκεις ουρανού, Πελαγία.
Ογδοάτη υπάλυξε βίου πέλαγος Πελαγία».

Έζησε: Στην Αντιόχεια της Συρίας, τον 3^ομΧ αιώνα²⁰.

Εκοιμήθη: Εν ειρήνη στο ασκητήριο της (το 284μΧ), δοξολογώντας τον Θεό.

Διακονία: Έγινε μοναχή αλλά ασκήτεψε ντυμένη ως άνδρας, στο όρος των Ελεών²¹.

Ποιμαντική προσφορά: Υπήρξε πλούσια πόρνη και ζούσε μια άνετη ζωή. Μετανόησε εμπράκτως και βαπτίσθηκε από τον επίσκοπο Ηλιουπόλεως, Νόννο. Ασκήτεψε ως άνδρας για μεγαλύτερη ασφάλεια²².

ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ α)της μετάνοιας από την πορνεία, β)της μεταστροφής, γ)της μεταμφίεσης σε άνδρα, δ)της άσκησης.

Αγία Πελαγία.

«Κρημνώ φυγούσα κρημνόν αισχύνης μέγαν,
Κρημνείς τον εχθρόν ευφυώς, Πελαγία».

Έζησε: Στην Αντιόχεια της Συρίας, στα χρόνια της βασιλείας του Νουμερίου (282-284μΧ)²³.

Μαρτύρησε: Αυτοκτόνησε στην ίδια πόλη, για να γλιτώσει από τον βιασμό²⁴.

Διακονία: Καταγόταν από ένδοξο γένος της Αντιοχείας και το γεγονός ότι ήταν Χριστιανή εξόργισε τον άρχοντα της περιοχής.

¹⁹ Βλ. Συναξαριστής, σ.102-103.

²⁰ Πρβλ. ΘΗΕ. τόμ.10^{ος}, στ.255.

²¹ Βλ. Συναξαριστής, σ.112.

²² Βλ. Μηναία, Ωδή α'-ε' σ.53-54, Κοντάκιο, σ.55.

²³ Πρβλ. ΘΗΕ. τόμ.10^{ος}, στ.255.

²⁴ Βλ. Συναξαριστής, σ.113.

Ποιμαντική προσφορά: Για να μην βιασθεί από τους στρατιώτες-διώκτες της, παρέδωσε την ζωή της στον Χριστό²⁵.

ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ α)της παρθενίας, β)της αυτοθυσίας.

Αγία Ταΐσία (Θαΐσία).

«Εκ τού ρύπου σμηγθείσα τής ασωτίας,
Φαιδρά πρόσεισι τω Θεώ Ταΐσία».

Έζησε: Στην Σιδώνα της Συρίας, τον 4^ομΧ αιώνα²⁶.

Εκοιμήθη: Εν ειρήνη, μετά από μακρόχρονη ασκητική ζωή.

Διακονία: Άφησε την έκλυτη ζωή της, ύστερα από προτροπή του Οσίου Πανφουτίου και μόνασε, λέγοντας για τρία χρόνια τη φράση: «Ο πλάσας με, ελέησον με»²⁷.

Ποιμαντική προσφορά: Υπήρξε αρχικά πλούσια πόρνη, η οποία ύστερα από ειλικρινή μεταμέλεια, μοίρασε όλα της τα υπάρχοντα στους φτωχούς και ασκήτεψε ως τον θάνατο της²⁸.

ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ α)της μετάνοιας από την πορνεία, β)της ελεημοσύνης, γ)της άσκησης, δ)της μαθητείας.

ΕΝΑΘΗ ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ

Άγιος Ιάκωβος ο Απόστολος.

«Τον σταυρόν Ιάκωβος αίρων ηδέως,
Ως εστί, Σώτερ, άξιός σου δεικνύει.
Αμφ' ενάτην Ιάκωβος ενί σταυρώ τετάνυστο».

Έζησε: Στην Γαλιλαία τον 1^ομΧ. αιώνα. Ήταν υιός του Αλφαιού και αδελφός του Ευαγγελιστή Ματθαίου καθώς και ένας από τους δώδεκα Αποστόλους και μαθητές του Κυρίου²⁹.

Μαρτύρησε: Σταυρώθηκε από τους ειδωλολάτρες, μιμούμενος έτσι το πάθος του Χριστού.

Διακονία: Κήρυξε το Ευαγγέλιο και έκανε πολλές θαυματουργικές ιάσεις και εξορκισμούς δαιμόνων.

²⁵ Βλ. Μηναία, σ.56.

²⁶ Πρβλ. ΘΗΕ. τόμ.6^{ος}, στ.98.

²⁷ Βλ. Μηναία, σ.56.

²⁸ Βλ. Συναξαριστής, σ.113.

²⁹ Βλ. Συναξαριστής, σ.113.

Ποιμαντική προσφορά: Με τους φωτισμένους λόγους του, οδήγησε πολλούς ανθρώπους στην πίστη και στην σωτηρία, γι' αυτό και ονομάστηκε: «φωστήρ, διδάσκαλος και θεοκήρυξ»³⁰.

ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ α)της μαθητείας, β)του κηρύγματος, γ)της αυτοθυσίας, δ)του θαυματουργικού χαρίσματος.

Όσιοι Ανδρόνικος και Αθανασία³¹.

«Σύσκηνον Ανδρόνικος Αθανασίαν,
Κόσμω τ' εν ασκήσει καν πόλω έχει».

Έζησαν: Στην Αντιόχεια το 540μΧ. και αργότερα μόνασαν στα Ιεροσόλυμα και στην Αλεξάνδρεια³².

Εκοιμήθησαν: Όντας ασκητές στην Αίγυπτο.

Διακονία: Όταν τα παιδιά τους (Ιωάννης και Μαρία)³³ πέθαναν την ίδια μέρα, μοίρασαν την περιουσία τους και ασκήτεψαν ως το θάνατο τους.

Ποιμαντική προσφορά: Οι σύζυγοι Άγιοι αφιέρωσαν τη ζωή τους στον Θεό, μετά τον αιφνίδιο θάνατο των παιδιών τους. Για δώδεκα έτη ασκήτεψαν σε διαφορετικά μέρη, ενώ για άλλα δώδεκα έτη ασκήτεψαν στην ίδια σκήτη, χωρίς να γνωρίζει ο Ανδρόνικος ότι η Αθανασία (που είχε μετονομαστεί σε Αθανάσιο) ήταν η σύζυγος του. Το έμαθε μετά τον θάνατο της³⁴.

ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ α)του γάμου, β)της οικογένειας, γ)των σχέσεων μεταξύ των συζύγων, δ)της ελεημοσύνης, ε)της μεταμφίεσης σε άνδρα, στ)της άσκησης.

Οσία Ποπλία η Ομολογήτρια.

«Ρυσθείσα κόσμου τής πλάνης η Ποπλία,
Πόλου πρόσεισι φωλεοίς, ως στρουθίον».

Έζησε: Στην Αντιόχεια την περίοδο της βασιλείας του Ιουλιανού του Παραβάτη³⁵, το 361μΧ.

Εκοιμήθη: Εν ειρήνη στην Αντιόχεια.

³⁰ Βλ. Μηναία, Κάθισμα του Αποστόλου, σ.61, Ωδή στ', σ.62.

³¹ Πρβλ. Επίμετρο Κειμένων αυτής της εργασίας, για περισσότερες λεπτομέρειες, σ.118.

³² Βλ. Συναξαριστής, σ.114-116.

³³ Πρβλ. ΕΑΕ. σ.175-176.

³⁴ Βλ. Μηναία, σ.60-65.

³⁵ Βλ. Συναξαριστής, σ.116-117.

Διακονία: Ομολόγησε την πίστη της μπροστά στον αυτοκράτορα Ιουλιανό και έγινε διακόνισσα της Εκκλησίας της Αντιοχείας, καθώς και πνευματική μητέρα πολλών μοναχών³⁶.

Ποιμαντική προσφορά: Παντρεύτηκε για μικρό χρονικό διάστημα, καθώς αμέσως μετά την γέννηση του υιού της, του Αγίου Ιωάννη του πρεσβύτερου, έγινε μοναχή και διακρίθηκε για το θάρρος και την πίστη της³⁷.

ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ α) του γάμου, β) των σχέσεων μεταξύ γονέων και παιδιών, γ) της άσκησης, δ) της οικογένειας.

ΔΕΚΑΤΗ ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ

Άγιοι Ευλάμπιος και Ευλαμπία οι Αυτάδελφοι.

«Και προφθάσασα την τομήν Ευλαμπία.
Ευλαμπίω τμηθέντι κοινωνεί στέφους.
Τμήθησαν δεκάτη Ευλάμπιος ηδέ αδελφή».

Έζησαν: Στην Νικομήδεια στα χρόνια της βασιλείας του Μαξιμιανού³⁸, το 296μΧ.

Μαρτύρησαν: Με διαταγή του τοπικού ηγεμόνα Μαξίμου, ρίχτηκαν σε καζάνι με καυτό νερό και αφού σώθηκαν εκ θαύματος, αποκεφαλίστηκαν.

Διακονία: Με το μαρτύριο τους οδήγησαν διακόσιους ειδωλολάτρες στον Χριστιανισμό.

Ποιμαντική προσφορά: Όταν ο Ευλάμπιος οδηγήθηκε στο μαρτύριο λόγω της πίστης του, η Ευλαμπία δεν θέλησε να τον αφήσει μόνο του και μαρτύρησε μαζί του³⁹.

ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ α) της οικογένειας, β) των σχέσεων μεταξύ αδελφών, γ) της αυτοθυσίας.

Όσιος Θεόφιλος ο Ομολογητής.

«Την κλήσιν έργοις θεόφιλος δεικνύων,
Θεανδρικής ήθλησεν εικόνας χάριν».

³⁶ Βλ. Μηναία, σ.65.

³⁷ Πρβλ. ΕΑΕ. σ.175.

³⁸ Βλ. Συναξαριστής, σ.117-118.

³⁹ Βλ. Μηναία, Ωδή α-στ, σ.69-71, Κάθισμα, σ.70.

Έζησε: Στην Τιβεριούπολη (Στρούμιτσα, στα βουλγαρικά) την εποχή της βασιλείας του Λέοντος Γ΄ του Ίσαυρου(717-741μΧ)⁴⁰.

Εκοιμήθη: Εν ειρήνη στο μοναστήρι, που είχαν κτίσει οι πλούσιοι γονείς του, γι' αυτόν.

Διακονία: Έγινε μοναχός και υπερασπίστηκε με ζήλο την προσκύνηση των εικόνων ακόμα και μπροστά στον εικονομάχο βασιλιά.

Ποιμαντική προσφορά: Σε ηλικία δεκατριών ετών εγκατέλειψε τους πλούσιους γονείς του και μετά από άσκηση δεκατριών χρόνων, κοντά στον Όσιο Στέφανο, έγινε μοναχός⁴¹. Οι γονείς του τελικά αποδέχτηκαν την κλίση του για την μοναστική ζωή.

ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ α)της οικογένειας, β)των σχέσεων μεταξύ γονέων και παιδιών, γ)της παρθενίας, δ)της μαθητείας, ε)της άσκησης.

ΕΝΔΕΚΑΤΗ ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ

Άγιος Φίλιππος ο Διάκονος.

«Ὡν περ διηκόνησας ἐν γῆ πραγμάτων,
Ἐν οὐρανοῖς Φίλιππε μισθὸν λαμβάνεις.
Λειτουργὸς λάβε μισθὸν ἐν ἐνδεκάτῃ γῆ Φίλιππος».

Έζησε: Στην Καισάρεια της Παλαιστίνης, τον 1^ομΧ. αιώνα⁴².

Εκοιμήθη: Εν ειρήνη στα Ιεροσόλυμα.

Διακονία: Ήταν ένας από τους επτά διακόνους της Εκκλησίας και ένας από τους εβδομήκοντα αποστόλους⁴³. Δίδαξε το ευαγγέλιο μέχρι τις πόλεις Άζωτο και Τράλλη⁴⁴.

Ποιμαντική προσφορά: Επιτέλεσε μεγάλο έργο ευαγγελιστού και αποστόλου. Ήταν επίσης πατέρας τεσσάρων θυγατέρων⁴⁵.

ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ α)της οικογένειας, β)των σχέσεων μεταξύ γονέων και παιδιών, γ)του κηρύγματος.

Αγίες Ζηναΐς και Φιλονίλλη οι Αυτάδελφες.

«Ειρηνικώς ύπνωσαν ειρήνης φίλοι,

⁴⁰ Βλ. Συναξαριστής, σ.118-120.

⁴¹ Βλ. Μηναία, σ.72-73.

⁴² Πρβλ. ΕΑΕ. σ.177.

⁴³ Πρβλ. ΘΗΕ. τόμ.11^{ος}, στ.1098.

⁴⁴ Βλ. Συναξαριστής, σ.120.

⁴⁵ Βλ. Μηναία, ως οι πιο γνωστές αναφέρονται η Ερμιόνη και η Ευτυχία, σ.100-107.

Η Φιλονίλλα Ζηναΐς τε αι δύο».

Έζησαν: Στην Ταρσό της Κιλικίας και στην πόλη Δημητριάδα, τον 2^ομΧ. αιώνα⁴⁶.

Εκοιμήθησαν: Εν ειρήνη στο σπήλαιο όπου ζούσαν.

Διακονία: Έκαναν μεγάλο αποστολικό και θαυματουργικό έργο.

Ποιμαντική προσφορά: Ζούσαν μαζί κηρύσσοντας τον Χριστό και κάνοντας πολλά θαύματα. Έτσι οδήγησαν πολλούς ειδωλολάτρες στην χριστιανική πίστη⁴⁷.

ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ α)της οικογένειας, β)των σχέσεων μεταξύ αδελφών, γ)του θαυματουργικού χαρίσματος.

Όσιος Θεοφάνης ο Γραπτός.

«Ο Γραπτός εν γή τήν θεάν Θεοφάνης,
Και κλήσιν εστίν εκθανών Γραπτός πόλω».

Έζησε: Στην Παλαιστίνη το 808μΧ. και αργότερα στην Νίκαια.⁴⁸ την εποχή της βασιλείας του εικονομάχου αυτοκράτορα Θεοφίλου(829-842μΧ).

Εκοιμήθη: Εν ειρήνη μαχόμενος υπέρ των εικόνων.

Διακονία: Υπερασπίστηκε τις άγιες εικόνες και γι' αυτό φυλακίστηκε, βασανίστηκε και εξορίστηκε στην Θεσσαλονίκη. Αργότερα χειροτονήθηκε μητροπολίτης Νικαίας.

Ποιμαντική προσφορά: Ήταν αδελφός του επίσης ιερομόναχου Θεόδωρου του Γραπού⁴⁹. Μαζί υπερασπίστηκαν την ιερότητα των εικόνων και βοήθησαν στην αποκατάσταση τους.

ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ α)της οικογένειας, β)των σχέσεων μεταξύ αδελφών, γ)της άσκησης.

ΔΩΔΕΚΑΘΗ ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ

Οσία Αναστασία η Παρθένος.

«Ηγείτο λαϊμού την τομήν άσπασίαν,
Η καλλίνικος μάρτυς Αναστασία».

Έζησε: Στη Ρώμη, το 250μΧ. στα χρόνια της βασιλείας του Δεκίου(249-253μΧ) και του Βαλλεριανού⁵⁰.

⁴⁶ Βλ. Συναξαριστής, σ.120-121.

⁴⁷ Βλ. Μηναία, σ.108.

⁴⁸ Βλ. Συναξαριστής, σ.121.

⁴⁹ Βλ. Μηναία, σ.107.

⁵⁰ Βλ. Συναξαριστής, σ.123.

Μαρτύρησε: Ύστερα από φρικτούς βασανισμούς⁵¹ αποκεφαλίστηκε.

Διακονία: Ήταν μοναχή σε μοναστήρι, μαζί με άλλες παρθένες, όπου ζούσαν με άσκηση και προσευχή.

Ποιμαντική προσφορά: Αφιέρωσε τη ζωή της στον Χριστό. Υπερασπίστηκε με θάρρος και αυταπάρνηση την πίστη της, βασανίστηκε και μαρτύρησε γι' αυτήν⁵².

ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ α)της παρθενίας, β)της άσκησης, γ)της αυτοθυσίας.

ΔΕΚΑΤΗ ΤΕΤΑΡΤΗ ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ

Άγιος Κοσμάς ο Ποιητής.

«Απλήθε Κοσμάς ένθα πάσα τερπνότης,
Μέλη λιπών τέρποντα τήν Εκκλησίαν».

Έζησε: Στην Δαμασκό και στα Ιεροσόλυμα, τον 8^ομΧ.αιώνα⁵³.

Εκοιμήθη: Εν ειρήνη στην πόλη Μαΐουμά.

Διακονία: Ήταν επίσκοπος Μαΐουμά. Έγραψε πολλούς κανόνες και τροπάρια και γι' αυτό ονομάστηκε «ποιητής».

Ποιμαντική προσφορά: Υιοθετήθηκε από πολύ μικρός από τον πατέρα του Ιωάννη του Δαμασκηνού και μεγάλωσαν μαζί ως πραγματικά αδέρφια. Μορφώθηκαν από τον ίδιο δάσκαλο και έγιναν και οι δύο μοναχοί⁵⁴.

ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ α)της υιοθεσίας, β)της οικογένειας, γ)των σχέσεων μεταξύ αδελφών, δ)της μαθητείας, ε)της ιεροσύνης, στ)του γραπτού λόγου.

Οσία Παρασκευή η Νέα⁵⁵.

«Παρασκευήν ως σκεύος έκλεγμένον,
Χριστός τίθησιν εν ταμείω του πόλου».

Έζησε: Γεννήθηκε σε ένα χωριό της Θράκης (επί της Μαύρης Θάλασσας), τους Επιβάτες, από πολύ πλούσιους γονείς, περί τον 11^ομΧ αιώνα⁵⁶.

Εκοιμήθη: Εν ειρήνη στην μονή του χωριού Καλλικράτεια⁵⁷, της Μαύρης Θάλασσας, το 1050μΧ.

⁵¹ Ξυλοδαρμός, κόψιμο των άκρων και ραντισμός με πίσσα.

⁵² Βλ. Μηναία, σ.127.

⁵³ Αυτόθι, σ.145.

⁵⁴ Βλ. Συναξαριστής, σ.128-129.

⁵⁵ Πρβλ. Επίμετρο Κειμένων αυτής της εργασίας για περισσότερες λεπτομέρειες, σ.111.

⁵⁶ Πρβλ. ΘΗΕ. τόμ.10^{ος}, στ.47.

⁵⁷ Βλ. Μηναία, σ.147.

Διακονία: Έγινε από πολύ μικρή, δεκαπέντε ετών, μοναχή στην μονή της Χαλκηδόνας και διακρίθηκε για την πίστη, την ευσέβεια και την ταπείνωση της.

Ποιμαντική προσφορά: Έγινε μοναχή, υπακούοντας στη θεϊκή κλίση, παρά τις αντιρρήσεις των γονέων της. Ταξίδεψε σε πολλά μέρη και εγκαταβίωσε σε πολλές μονές⁵⁸, αυξάνοντας την αγιότητα της.

ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ α)της οικογένειας, β)των σχέσεων μεταξύ γονέων και παιδιών, γ)της παρθενίας, δ)της άσκησης.

ΔΕΚΑΤΗ ΠΕΜΠΤΗ ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ

Άγιος Λουκιανός ο Πρεσβύτερος.

«Άρτου στερήσει Λουκιανός αντέχει,
Τού ζώντος άρτου μη στερηθήναι θέλων.
Λιμό Λουκιανός δεκάτη θάνεν ηδέ τε Πέμπτη».

Έζησε: Γεννήθηκε στην Αντιόχεια, αλλά έζησε στην Νικομήδεια, το 290μΧ⁵⁹, στα χρόνια της βασιλείας του Μαξιμιανού(286-305μΧ).

Μαρτύρησε: Στη φυλακή της Νικομήδειας, από αστία και δίψα το 312μΧ. με διαταγή του ίδιου του Μαξιμιανού.

Διακονία: Μοίρασε όλα του τα υπάρχοντα, μετά από τον θάνατο των γονέων του και αφιερώθηκε στην μελέτη των θείων Γραφών. Εισηγητής της Αντιοχειανής Ερμηνευτικής⁶⁰.

Ποιμαντική προσφορά: Οδήγησε πολλούς ειδωλολάτρες και εβραίους στον Χριστιανισμό⁶¹, καθώς ήταν πολύ καλός γνώστης της Εβραϊκής γλώσσας.

ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ α)της οικογένειας, β)των σχέσεων μεταξύ γονέων και παιδιών, γ)της ελεημοσύνης, δ)του κηρύγματος, ε)της αυτοθυσίας.

ΔΕΚΑΤΗ ΕΒΔΟΜΗ ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ

Άγιοι Ανάργυροι οι Αυτάδελφοι⁶².

«Εκ τού γένους Άραβας, εκ δέ τού ξίφους,

⁵⁸ Βλ. Συναξαριστής, αναφέρονται οι εξής πόλεις: Κωνσταντινούπολη, Ηράκλεια, Χαλκηδόνα, Ιάφα, Καλλικράτεια. σ.130-131.

⁵⁹ Αυτόθι, σ.131-132.

⁶⁰ Πρβλ. Πατρολογία Β', σ.76-78.

⁶¹ Βλ. Μηναία, Ωδή α', δ', σ.151-153.

⁶² Ονομαστικά είναι οι εξής: Κοσμάς, Δαμιανός, Λεόντιος, Άνθιμος και Ευπρέπιος ή Εντρόπιος.

Θείους αριστείς οίδα τούς, Αναργύρους.
 Λεοντίου τμηθέντος, ώλετο πλάνος,
 Λεοντομήρυξ, ως Ιώβ βίβλος λέγει.
 Ανθιμος, Ευτρόπιος εκτετημημένοι,
 Ανθούσι λαμπρόν και πανευπρεπές μάλα».

Έζησαν: Στην Αραβία, το 290μΧ, την εποχή της βασιλείας του Διοκλητιανού(284-304μΧ) και του Μαξιμιανού(286-305μΧ)⁶³.

Μαρτύρησαν: Με διαταγή του τοπικού ηγεμόνα Λυσία, βασανίστηκαν⁶⁴ και τελικά αποκεφαλίστηκαν, στην πόλη Αιγαίς της Κιλικίας.

Διακονία: Γνώστες και οι πέντε της ιατρικής επιστήμης, ταξίδευαν από πόλη σε πόλη, θεράπευαν τους ασθενείς «αναργύρως»⁶⁵ και τους κήρυτταν το Θείο Λόγο. Έτσι οδήγησαν πολλούς στον Χριστιανισμό.

Ποιμαντική Προσφορά: Ήταν αγαπημένα αδέρφια με τον ίδιο σκοπό, να θεραπεύουν όχι μόνο τον σωματικό αλλά και τον ψυχικό πόνο.

ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ α)της οικογένειας, β)των σχέσεων μεταξύ αδελφών, γ)της ιατρικής επιστήμης, δ)της αυτοθυσίας.

ΔΕΚΑΤΗ ΕΝΑΤΗ ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ

Όσιος Ιωάννης ο Ριλιώτης.

«Κτίτωρ μονής σύ ώ Ιωάννη Ρίλας,
 Δειχθείς, κατοικείς νύν μονάς τάς εν πόλω».

Έζησε: Γεννήθηκε στο χωριό Σκρίνο, νότια της Σόφιας, επί της βασιλείας του Βόριδος (852-889μΧ).

Εκοιμήθη: Εν ειρήνη σε ηλικία εβδομήντα ετών, στην μονή που ίδρυσε ο ίδιος, περίπου το 946μΧ. στο όρος της Ρίλας⁶⁶.

Διακονία: Μετά τον θάνατο των γονέων του έγινε μοναχός και ασκήτεψε στο έρημο μέχρι τότε όρος της Ρίλας, όπου του δόθηκε το θαυματουργικό χάρισμα⁶⁷. Είναι ο πατριάρχης του Βουλγαρικού μοναχισμού.

⁶³ Βλ. Συναξαριστής, σ.137-138.

⁶⁴ Διαδοχικά ρίχτηκαν στην θάλασσα, σε αναμμένο καμίνι και σταυρώθηκαν.

⁶⁵ Βλ. Μηναία, σ.173.

⁶⁶ Πρβλ. Ο Όσιος Ιωάννης ο Ριλιώτης, σ.9-16.

⁶⁷ Βλ. Συναξαριστής, σ.144-146.

Ποιμαντική προσφορά: Οι γονείς του ήταν Βούλγαροι ευσεβείς χριστιανοί, οι οποίοι τον ανέθρεψαν με αγάπη για τον Χριστό. Είναι ο μεγαλύτερος Άγιος της Βουλγαρικής Εκκλησίας⁶⁸.

ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ α)της οικογένειας, β)των σχέσεων μεταξύ γονέων και παιδιών, γ)της διαπαιδαγώγησης, δ)της άσκησης, ε)του θαυματουργικού χαρίσματος.

ΕΙΚΟΣΤΗ ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ

Οσία Ματρώνα η Χιοπολίτιδα.

«Λιπούσα κόσμον έμπλεων άκοσμίας,
Νύμφη Ματρώνα νύν παρέστη νυμφίω».

Έζησε: Στο χωριό Βολλισός της Χίου.

Εκοιμήθη: Εν ειρήνη στην Χίο, μεταξύ του 1357 και 1462μΧ⁶⁹.

Διακονία: Μοίρασε όλη της την περιουσία στους φτωχούς και αφιερώθηκε στην μοναστική και στην ασκητική ζωή⁷⁰. Με θαυματουργικό τρόπο έσωσε την Χίο από βάρβαρους επιδρομείς⁷¹.

Ποιμαντική προσφορά: Μεγάλωσε με τις ηθικές αρχές που της πρόσφεραν οι πλούσιοι και χριστιανοί γονείς της⁷². Ως μοναχή διακρίθηκε για την ασκητική ζωή της, την πλούσια από προσευχές και νηστεία.

ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ α)της οικογένειας, β)των σχέσεων μεταξύ γονέων και παιδιών, γ)της διαπαιδαγώγησης, δ)της ελεημοσύνης, ε)της άσκησης, στ)του θαυματουργικού χαρίσματος.

ΕΙΚΟΣΤΗ ΠΡΩΤΗ ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ

Όσιος Ιλαρίων ο Μεγάλος.

«Έν δάκρυσι πρίν καί πόνοις σπείρας κάτω,
Ιλαρίων θέριζε νύν χαίρων άνω.
Υστατα Ιλαρίων κοιμήσατο εικάδι πρώτη».

⁶⁸ Βλ. Μηναία, σ.194.

⁶⁹ Πρβλ. ΘΗΕ. τόμ.8^{ος}, στ.848-849.

⁷⁰ Βλ. Μηναία, σ.196.

⁷¹ Βλ. Συναξαριστής, σ.119.

⁷² Ονομάζονταν Λέων και Άννα.

Έζησε: Στην πόλη Θαβαθά, κοντά στην Γάζα, τον 4^ομΧ, επί της βασιλείας του Κωνσταντίνου του Μεγάλου (324-337μΧ)⁷³.

Εκοιμήθη: Εν ειρήνη σε ηλικία ογδόντα ετών, το 371μΧ⁷⁴.

Διακονία: Ήταν μαθητής του μεγάλου Αντωνίου και αφού έγινε μοναχός ασκήτεψε στην έρημο για πολλά χρόνια. Έλαβε από τον Θεό την θαυματουργική χάρη και πήγαινε από πόλη σε πόλη διαδίδοντας το Ευαγγέλιο.

Ποιμαντική προσφορά: Εάν και οι γονείς του ήταν άπιστοι, ο ίδιος σπουδάζοντας στην Αλεξάνδρεια, γνώρισε τον Όσιο Αντώνιο και έγινε μοναχός. Μετά τον θάνατο των γονέων του, μοίρασε όλη του την περιουσία στους φτωχούς. Με το θαυματουργικό του χάρισμα θεράπευσε πολλούς ανθρώπους από κάθε είδους αρρώστιες και τους οδήγησε στον Χριστιανισμό⁷⁵.

ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ α)της οικογένειας, β)των σχέσεων μεταξύ γονέων και παιδιών, γ)της μαθητείας, δ)της ελεημοσύνης, ε)της άσκησης, στ)του θαυματουργικού χαρίσματος.

ΕΙΚΟΣΤΗ ΔΕΥΤΕΡΗ ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ

Όσιος Αβέρκιος ο Θαυματουργός.

«Δούς Αβέρκιος χούν χοί θνητών νόμω,
Θεός Θεώ πρόσσεισι, τώ φύσει,θέσει.
Εικάδι δευτερίη' Αβέρκιος ώ χετο γαίης».

Έζησε: Στην Ιεράπολη της Φρυγίας, επί βασιλείας Μάρκου Αυρήλιου και Λευκίου Βήρου, μάλλον το 186μΧ. και σίγουρα πριν το 216μΧ⁷⁶.

Εκοιμήθη: Εν ειρήνη σε ηλικία εβδομήντα δύο ετών⁷⁷.

Διακονία: Λόγω της αγιότητας του έγινε επίσκοπος Ιεραπόλεως της Φρυγίας⁷⁸.

Ποιμαντική προσφορά: Περίοδευσε σε όλες τις πόλεις της Συρίας και της Μεσοποταμίας, διδάσκοντας την ορθόδοξη χριστιανική πίστη και κάνοντας πολλά θαύματα γι' αυτό και ονομάστηκε «ισαπόστολος» και «θαυματουργός»⁷⁹.

ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ α)της άσκησης, β)του θαυματουργικού χαρίσματος, γ)του κηρύγματος, δ)της ιεροσύνης.

⁷³ Βλ. Συναξαριστής, σ.151.

⁷⁴ Πρβλ. ΘΗΕ. τόμ.6^{ος}, στ.863-866.

⁷⁵ Βλ. Μηναία, Δόξα, σ.110, Κάθισμα, Ωδή δ', ε', στ', σ.111-112.

⁷⁶ Πρβλ. Πατρολογία Β', σ.175.

⁷⁷ Βλ. Συναξαριστής, σ.152.

⁷⁸ Πρβλ. ΘΗΕ. τόμ.1^{ος}, στ.43-44.

⁷⁹ Βλ. Μηναία, Ωδή α', γ', ε', στ', σ.114-118.

Άγιος Ιάκωβος ο Αδελφόθεος.

«Κληθείς αδελφός του Κατακρίτου ξύλω
Θνήσκεις δι' αυτόν, παμμάκαρ, κρουσθείς ξύλω.
Εσθλόν Αδελφόθεον τριτάτη ξύλω εικάδι πλήξαν».

Έζησε: Στα Ιεροσόλυμα τον 1^ομΧ.αίωνα και ήταν υιός του Ιωσήφ από τον πρώτο του γάμο, γι' αυτό και ονομάστηκε «αδελφόθεος»⁸⁰.

Μαρτύρησε: Κατακρημνίσθηκε από το Ιερό, από τους Ιουδαίους, το 64μΧ, κατά το έκτο έτος της βασιλείας του Νέρωνα(54-68μΧ)⁸¹.

Διακονία: Ήταν ο πρώτος επίσκοπος Ιεροσολύμων και ο πρώτος που συνέγραψε την θεία λειτουργία.

Ποιμαντική προσφορά: Συνέχισε το έργο του Κυρίου ως Απόστολος. Οδήγησε πολλούς Ιουδαίους και Ειδωλολάτρες στον Χριστιανισμό. Ονομάστηκε και «οβλίας»⁸² καθώς ήταν ο μόνος, από τα αδέρφια του που δέχτηκε να κάνει τον Κύριο συγκληρονόμο του μεριδίου που τους άφησε ο Ιωσήφ⁸³.

ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ α)της οικογένειας, β)των σχέσεων μεταξύ αδελφών, γ)της ιεροσύνης, δ)του κηρύγματος.

Όσιος Ιγνάτιος.

«Εύρες μεταστάς τήν παλαιάν αξίαν,
Ιγνάτιε Πρόδρομε Ρώμης τής Νέας».

Έζησε: Ήταν υιός του αυτοκράτορα Μιχαήλ του Ραγκαβέ και της βασίλισσας Προκοπίας και ζούσαν στην Βασιλεύουσα το 811μΧ⁸⁴.

Εκοιμήθη: Εν ειρήνη σε ηλικία εβδομήντα εννέα ετών, στη μονή του Σατύρου⁸⁵, στο οποίο έζησε και τα περισσότερα χρόνια της ζωής του.

Διακονία: Έγινε Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως και διοίκησε την Εκκλησία σε δύο περιόδους⁸⁶, καθώς δύο φορές εκθρονίστηκε.

⁸⁰ Πρβλ. ΘΗΕ. τόμ.6^{ος}, στ.624-631.

⁸¹ Βλ. Συναξαριστής, σ.153-154.

⁸² «Δίκαιος»

⁸³ Βλ. Μηναιά, Ωδή, α', γ' - στ', σ.121-123.

⁸⁴ Βλ. Συναξαριστής, σ.154-155.

⁸⁵ Η παλαιότερη ονομασία της ήταν «Του Ανατέλλοντος».

⁸⁶ Για έντεκα χρόνια την πρώτη και για δέκα χρόνια την δεύτερη.

Ποιμαντική προσφορά: Εάν και πρίγκιπας ηθελημένα ευνουχίστηκε, έγινε μοναχός και ασκήτεψε πριν γίνει Πατριάρχης⁸⁷.

ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ α)της οικογένειας, β)των σχέσεων μεταξύ γονέων και παιδιών, γ)της εθελούσιας επιβολής σεξουαλικής αναπηρίας, δ)της άσκησης, ε)της ιεροσύνης.

Όσιος Μακάριος ο Ρωμαίος.

«Ερημον ηγάπησας οικείν παμμάκαρ,
Θεώ ομιλείν καταμόνας τώ μόνω».

Έζησε: Στη Ρώμη, άγνωστο πότε⁸⁸.

Εκοιμήθη: Άγνωστο πού και πότε.

Διακονία: Έγινε μοναχός και ασκήτεψε ως το τέλος της ζωής του⁸⁹.

Ποιμαντική προσφορά: Την πρώτη νύχτα του γάμου του, δραπέτευσε από το συζυγικό δωμάτιο και αναχώρησε για την έρημο, σ' ένα σπήλαιο της οποίας ασκήτεψε επί δεκαετίες. Έπαιρνε την τροφή του, με θαυματουργικό τρόπο, από δύο λιοντάρια τα οποία θεωρούσε παιδιά του, καθώς τα είχε μεγαλώσει ο ίδιος⁹⁰.

ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ α)της επιλογής της παρθενίας από τον γάμο, β)της άσκησης, γ)των σχέσεων μεταξύ ανθρώπων και ζώων, δ)του θαυματουργικού χαρίσματος.

ΕΙΚΟΣΤΗ ΤΕΤΑΡΤΗ ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ

Αγία Μητέρα Ανώνυμη.

«Τή μητρί πρὸς πύρ ησύχως τεφρουμένη,
Φωναίς υποπελλίζον είπετο βρέφος».

Έζησε: Στην πόλη Νεγρά⁹¹ της Αιθιοπίας, επί της βασιλείας του Εβραίου Δουναάν, όταν αυτοκράτορας Ρωμαίων ήταν ο Ιουστίνος, το542μΧ.

Μαρτύρησε: Ρίχτηκε στην πυρρά, μαζί με το πεντάχρονο αγοράκι της, ύστερα από διαταγή του Δουναάν⁹².

⁸⁷ Βλ. Μηναία, σ.123.

⁸⁸ Πρβλ. ΘΗΕ. τόμ.8^{ος}, στ.479.

⁸⁹ Βλ. Μηναία, σ.155-157.

⁹⁰ Πρβλ. ΕΑΕ. σ.182.

⁹¹ Σημερινή ονομασία Ναντσράν της Βόρειας Υεμένης.

⁹² Βλ. Συναξαριστής, σ.158.

Διακονία: Όταν είδε το μαρτύριο του Οσίου Αρέθα⁹³, διακήρυξε και αυτή την πίστη της και τιμωρήθηκε γι' αυτό.

Ποιμαντική προσφορά: Ευσεβέστατη μητέρα, η οποία δέχτηκε να μαρτυρήσει για την πίστη της⁹⁴. Τον δρόμο του μαρτυρίου ακολούθησε οικειοθελώς, το πεντάχρονο τέκνο της, που όταν είδε την μητέρα του να ρίχνεται στην φωτιά, έπεσε κι αυτό, για να δείξει την πίστη του και την αγάπη του στον Χριστό⁹⁵.

ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ α)της οικογένειας, β)των σχέσεων μεταξύ γονέων και παιδιών, γ)της διαπαιδαγώγησης, δ)της αυτοθυσίας.

ΕΙΚΟΣΤΗ ΕΚΤΗ ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ

Άγιος Δημήτριος ο Μεγαλομάρτυρας.

«Δημήτριον νύττουσι λόγχοι Χριστέ μου,
Ζηλούντα πλευράς λογγονύκτου σής πάθος.
Εικοστή μελίαι Δημήτριον έκτη ανείλον».

Έζησε: Στην Θεσσαλονίκη, το 296μΧ.⁹⁶, στα χρόνια της βασιλείας του Διοκλητιανού (284-304μΧ) και του Μαξιμιανού(286-305μΧ).

Μαρτύρησε: Φυλακίστηκε και αργότερα μαχαιρώθηκε μέχρι θανάτου⁹⁷.

Διακονία: Λόγω της μεγάλης του ευσεβείας, έγινε γνωστός όχι μόνο στη Θεσσαλονίκη αλλά και στην Ρώμη⁹⁸.

Ποιμαντική προσφορά: Οι γονείς του ήταν ιδιαίτερα ευσεβείς και τον οδήγησαν στην Χριστιανική πίστη. Εξ' αιτίας της μεγάλης του αγιότητας, του αξιώθηκε με τα δώρα του Αγίου Πνεύματος και έτσι στήριξε με τους λόγους του, τους Χριστιανούς της Θεσσαλονίκης. Έτσι ονομάστηκε «θαυματουργός» και «μυροβλύτης».

ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ α)της οικογένειας, β)των σχέσεων μεταξύ γονέων και παιδιών, γ)της διαπαιδαγώγησης, δ)του θαυματουργικού χαρίσματος, ε)της αυτοθυσίας.

ΕΙΚΟΣΤΗ ΕΒΔΟΜΗ ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ

Αγίες Καπιτωλίνα και Ερωτηίδα.

⁹³ Η μνήμη του τιμάται την ίδια ημέρα.

⁹⁴ Βλ. Μηναία, σ.129.

⁹⁵ Πρβλ. ΕΑΕ. σ.129.

⁹⁶ Βλ. Συναξαριστής, σ.204.

⁹⁷ Πρβλ. ΘΗΕ. τόμ.4^{ος}, στ.1049-1062.

⁹⁸ Βλ. Μηναία, σ.204.

«Κτείνουσι δούλην εκ ξίφους καί κυρίαν,
Δούλας Τριάδος, τής αληθούς Κυρίας».

Έζησαν: Στην Καππαδοκία το 289μΧ, όταν άρχοντας της ήταν ο Ζιλκένθιος, και αυτοκράτορας Ρωμαίων ο Διοκλητιανός⁹⁹.

Μαρτύρησαν: Η Αγία Καπιτωλίνα, φυλακίστηκε και αργότερα αποκεφαλίστηκε¹⁰⁰. Η Αγία Ερωτηίδα, λιθοβολήθηκε και τελικά αποκεφαλίστηκε.

Διακονία: Με θάρρος και παρρησία διακήρυξαν και οι δύο την πίστη τους στον Χριστό και θανατώθηκαν γι' αυτό¹⁰¹.

Ποιμαντική προσφορά: Η Αγία Καπιτωλίνα ήταν πλούσια, με ευγενική καταγωγή. Μοίρασε τα υπάρχοντα της στους φτωχούς και ελευθέρωσε τους δούλους της, καθώς επέλεξε το δρόμο του μαρτυρίου. Η Αγία Ερωτηίδα ήταν δούλη της και παρότι απελευθερώθηκε από την κυρία της, θέλησε να την ακολουθήσει στο δρόμο του μαρτυρίου, Φανερόνοντας κι αυτή την πίστη της στον Χριστό.

ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ α)της ελεημοσύνης, β)των σχέσεων μεταξύ κυρίων και δούλων, γ)της αυτοθυσίας.

Αγία Πρόκλα/η.

«Έχει παρεστώσάν σε, Πρόκλα Δεσπότης,
Ο Πιλάτω πρίν σώ παραστάς συζύγω».

Έζησε: Στα Ιεροσόλυμα, τον 1^ομΧ. αιώνα. Ήταν σύζυγος του ηγεμόνα Ποντίου Πιλάτου, του δικαστή του Κυρίου¹⁰².

Εκοιμήθη: Είχε ειρηνικό τέλος, αντίθετα με τον σύζυγο της, που αυτοκτόνησε από τις τύψεις του¹⁰³.

Διακονία: Έκανε έργο αποστόλου, διακηρύσσοντας τον Λόγο του Κυρίου¹⁰⁴.

Ποιμαντική προσφορά: Όπως αναφέρεται στο Ευαγγέλιο¹⁰⁵, την ώρα της μεγάλης δίκης ζήτησε από τον σύζυγο της να αθώσει τον Ιησού Χριστό, πράγμα που δεν έκανε από δειλία και φόβο.

ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ α)του γάμου, β)της οικογένειας, γ)των σχέσεων μεταξύ των συζύγων, δ)του κηρύγματος.

⁹⁹ Βλ. Συναξαριστής, σ.164.

¹⁰⁰ Πρβλ. ΘΗΕ. τόμ.7^{ος}, στ.323-324.

¹⁰¹ Βλ. Μηναία, σ.215.

¹⁰² Αυτόθι, σ.215.

¹⁰³ Πρβλ. ΕΑΕ. σ.184.

¹⁰⁴ Βλ. Συναξαριστής, σ.164.

¹⁰⁵ Πρβλ. Ματθαίος, κζ',29.

Άγιοι Τερέντιος και Νεονίλλη οι Ομόζυγοι¹⁰⁶.

«Σύν επτά τέκνοις η δυάς τών συζύγων
Τιμήν τομήν ηγείτο τήν εκ τού ξίφους.
Δειρήν ογδοάτη γε Τερέντιος εικάδι κάρθη».

Έζησαν: Άγνωστο πού, μάλλον τον 2^ομΧ. αιώνα¹⁰⁷.

Μαρτύρησαν: Μαζί με τα επτά παιδιά τους βασανίστηκαν φρικτά¹⁰⁸ και καθώς σώθηκαν με θαυματουργικό τρόπο, αποκεφαλίστηκαν¹⁰⁹.

Διακονία: Οι δύο γονείς, Τερέντιος και Νεονίλλη, λάτρευαν κρυφά τον Τριαδικό Θεό, μαζί με τα επτά παιδιά τους¹¹⁰.

Ποιμαντική προσφορά: Όταν μαθεύτηκε η πίστη τους, όχι μόνο δεν την αρνήθηκαν, αλλά και οι εννέα επέλεξαν τον δρόμο του μαρτυρίου. Κατά την διάρκεια του προσεύχονταν, όχι για τον εαυτό τους, αλλά ο ένας για τον άλλο¹¹¹.

ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ α)του γάμου, β)της οικογένειας, γ)των σχέσεων μεταξύ των συζύγων, δ)των σχέσεων μεταξύ γονέων και παιδιών, ε)της διαπαιδαγώγησης, στ)της αυτοθυσίας.

Όσιος Στέφανος ο Σαββαΐτης.

«Επώνυμος Στέφανος ού φορεί στέφους,
Ό πρακτική χείρ αρετής πλέκειν».

Έζησε: Στην Παλαιστίνη, τον 8^ομΧ αιώνα¹¹².

Εκοιμήθη: Εν ειρήνη, το 807μΧ ως Επίσκοπος Λάυρας, σε ηλικία ογδόντα δύο ετών.

Διακονία: Ήταν ανηψιός του Ιωάννη του Δαμασκηνού και από πολύ μικρός έγινε μοναχός, στο μοναστήρι της Μεγάλης Λάυρας του Οσίου Σάββα. Αργότερα λόγω της αγιότητας του έγινε Επίσκοπος¹¹³.

Ποιμαντική προσφορά: Επέλεξε από πολύ μικρός το δρόμο του μοναχισμού και έτσι δεν γνώρισε τον σαρκικό έρωτα. Εξαιτίας της μεγάλης πίστες, του ήθους, της

¹⁰⁶ Πρβλ. Επίμετρο Κειμένων αυτής της εργασίας, για περισσότερες λεπτομέρειες, σ.116.

¹⁰⁷ Πρβλ. ΘΗΕ. τόμ.9^{ος}, στ.406.

¹⁰⁸ Κρέμασμα, φυλάκιση, ξυλοδαρμός και ρίψη σε βραστό νερό.

¹⁰⁹ Βλ. Συναξαριστής, σ.166.

¹¹⁰ Πρβλ. ΕΑΕ. Τα ονόματα των παιδιών ήταν: Σαρβήλιος, Νιτάς, Ιέρακας, Θεόδουλος, Φωτάς ή Φώτιος, Βήλης και Ευνίκης, σ.185.

¹¹¹ Βλ. Μηναία, Ωδή α', γ' - στ', σ.218-222.

¹¹² Πρβλ. ΘΗΕ. τόμ.11^{ος}, στ.474-476.

¹¹³ Βλ. Συναξαριστής, σ.166-167.

γλυκύτητας και της απάθειας του, του δόθηκε το θαυματουργικό χάρισμα καθώς και η δύναμη να εξημερώνει τα άγρια ζώα¹¹⁴.

ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ α)της παρθενίας, β)της άσκησης, γ)του θαυματουργικού χαρίσματος, δ)της ιεροσύνης.

Άγιοι Κυριάκος και Άννα.

«Μίξας έλαιώ Κυριάκε παμμάκαρ,
Σόν αίμα σεπτόν, μίγμα καινόν είργάσω.
Φλεχθείσα σάρκα Μάρτυς Άννα λαμπάσιν,
Αειφανής υπήρξε λαμπάς Κυρίου».

Έζησαν: Μάνα και υιός έζησαν στα Ιεροσόλυμα το 366μΧ, μέχρι τα χρόνια του Ιουλιανού του Παραβάτη¹¹⁵.

Μαρτύρησαν: Ο Άγιος Κυριάκος αρνήθηκε να θυσιάσει στα είδωλα και αφού βασανίστηκε, ρίχτηκε σε βραστό καμίνι όπου και Εκοιμήθη. Η μητέρα του Αγία Άννα, βλέποντας τα μαρτύρια του παιδιού της, δήλωσε και αυτή την πίστη της και πυρπολήθηκε με διαταγή του Ιουλιανού¹¹⁶.

Διακονία: Ο Άγιος Κυριάκος ήταν αυτός που φανέρωσε στην Αγία Ελένη τη θέση του τιμίου σταυρού και αργότερα έγινε επίσκοπος Ιεροσολύμων.

Ποιμαντική προσφορά: Από τον μαρτυρικό τους θάνατο συνειδητοποιούμε την μεγάλη αγάπη και πίστη που είχαν μάνα και υιός στον Τριαδικό Θεό¹¹⁷.

ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ α)της οικογένειας, β)των σχέσεων μεταξύ γονέων και παιδιών, γ)της ιεροσύνης, δ)της αυτοθυσίας.

ΕΙΚΟΣΤΗ ΕΝΑΤΗ ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ

Όσιος Αβράμιος.

«Σαρκός νεκρώσας Αβράμει πάν μέλος,
Θανών συνοικείς τοίς ασάρκοις Αγγέλοις.
Αφείσα σαρκός τούς εραστάς Μαρία,
Ψυχών εραστή μυστικώς περιπλέκη».

Έζησε: Τον 4^ομΧ. αιώνα, στην Οσροηνή Έδεσσα της Μεσοποταμίας¹¹⁸.

¹¹⁴ Βλ. Μηναία, σ.219-222.

¹¹⁵ Βλ. Συναξαριστής, σ.167.

¹¹⁶ Βλ. Μηναία, σ.222.

¹¹⁷ Πρβλ. ΕΑΕ, σ.185.

¹¹⁸ Πρβλ. ΘΗΕ, τόμ.1^ο, στ.70.

Εκοιμήθη: Εν ειρήνη στο ασκητήριο του, στην έρημο, όπως και η ανιψιά του Μαρία¹¹⁹.

Διακονία: Ασκήτεψε για πολλά χρόνια ως μοναχός και αργότερα, κάτω από τις πιέσεις του επισκόπου Εδέσσης, χειροτονήθηκε ιερέας. Οδήγησε πολλούς Σύριους στον Χριστιανισμό και τελικά επέστρεψε στο ησυχαστήριο του¹²⁰.

Ποιμαντική προσφορά: Αφιέρωσε τη ζωή του στον Χριστό. Νυμφεύθηκε χωρίς να θέλει, κάτω από την πίεση των γονέων του, αλλά την έκτη ημέρα του γάμου αναχώρησε για ένα ερημικό κελί. Όταν η ορφανή ανιψιά του, η Μαρία, έπεσε στην πορνική ζωή, την βοήθησε να ξεφύγει και την οδήγησε στον δρόμο της προσευχής και της άσκησης¹²¹.

ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ α)της επιλογής της παρθενίας από τον γάμο, β)της διαπαιδαγώγησης, γ)της άσκησης, δ)της ιεροσύνης.

Οσία Άννα.

«Στολή κρυβείσαν άνδρική σεμνή Ἄνναν,
Χριστός κατ' αυτών άρρενοί των δαιμόνων».

Έζησε: Στην Κωνσταντινούπολη, το 780μΧ. επί της βασιλείας των αυτοκρατόρων Κωνσταντίνου (780-797μΧ) και Ελένης¹²².

Εκοιμήθη: Εν ειρήνη σε ασκητήριο της ερήμου της Βιθυνίας, όπου ασκήτεψε.

Διακονία: Κόρη του διακόνου Ιωάννου¹²³, μπήκε στην μοναχική ζωή ως άνδρας με το όνομα Ευφημιανός. Μόνασε σε ανδρικό μοναστήρι, φορώντας ανδρικά ρούχα, καθώς θεωρείτο ευνούχος. Διακρίθηκε για την ευλάβεια και την υπακοή της τόσο που πολλοί έγιναν μοναχοί, θέλοντας να μιμηθούν την ευσέβεια της¹²⁴.

Ποιμαντική προσφορά: Παντρεύτηκε μικρή χωρίς να θέλει και απέκτησε δύο παιδιά. Πολύ σύντομα όμως ο σύζυγος και τα παιδιά της πέθαναν¹²⁵. Αφού μοίρασε όλα της τα υπάρχοντα, αφιερώθηκε στην λατρεία του Κυρίου και στην άσκηση. Μόνο με τον θάνατο της αποκαλύφθηκε ότι ήταν γυναίκα, γεγονός που προκάλεσε τον θαυμασμό των πιστών.

¹¹⁹ Αυτόθι, σ.186-187.

¹²⁰ Βλ. Συναξαριστής, σ.168-169.

¹²¹ Βλ. Μηναία, Ωδή α', σ.227, Του Οσίου, σ.228.

¹²² Βλ. Συναξαριστής, σ.169-171.

¹²³ Ο πατέρας της ήταν διάκονος του ναού της Παναγίας των Βλαχερνών στην Κωνσταντινούπολη επί πατριάρχου Ταρασίου (784-805). Πρβλ. ΘΗΕ. τόμ.2^{ος}, στ.837-838.

¹²⁴ Πρβλ. ΕΑΕ, σ.187-188.

¹²⁵ Βλ. Μηναία, σ.230-232.

ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ α) του γάμου, β) της χηρείας, γ) της ελεημοσύνης, δ) της μεταμφίεσης σε άνδρα, ε) της άσκησης.

ΤΡΙΑΚΟΣΤΗ ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ

Άγιοι Ζηνόβιος και Ζηνοβία οι Αυτάδελφοι¹²⁶.

«Συγκαρτερεί σοι Ζηνόβιε τό ξίφος,
 Η καρτερόφρων, κάν γυνή, Ζηνοβία.
 Τμήθη Ζηνοβίη καί αδελφεός εν τριακοστή».

Έζησαν: Το 290μΧ. στα χρόνια της βασιλείας του Διοκλητιανού(284-304μΧ)¹²⁷, μάλλον στην Βασιλεύουσα.

Μαρτύρησαν: Με διαταγή του ηγεμόνα ρίχτηκαν σε λέβητα γεμάτο με καυτή πίσσα και αφού διασώθηκαν με θαυματουργικό τρόπο, τους αποκεφάλισαν.

Διακονία: Με τη θυσία τους φανέρωσαν την αγάπη τους για τον Τριαδικό Θεό.

Ποιμαντική προσφορά: Οι Άγιοι ήταν παιδιά ευσεβών γονέων, που τα γαλούχησαν με πίστη για τον Χριστό. Καθώς ο Ζηνόβιος συνελήφθη, από τον άπιστο ηγεμόνα, η αδελφή του, Ζηνοβία, με χαρά τον ακολούθησε στο μαρτύριο¹²⁸.

ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ α) της οικογένειας, β) των σχέσεων μεταξύ αδελφών, γ) της διαπαιδαγώγησης, δ) της αυτοθυσίας.

Άγιοι Αστέριος, Κλαύδιος, Νέωνας και Νεονίλλη οι Αυτάδελφοι.

«Κλαύδιος, Αστέριος, αλλά καί Νέων,
 Άθλω ξίφους ώφθησαν αστέρες νέοι.
 Επί ξύλου ταθείσα η Νεονίλλα,
 Εύλου παλαιάν εξερύγεται βλάβην».

Έζησαν: Στην Κιλικία το 288μΧ, κατά την πρώτη υπατεία του Διοκλητιανού, όταν τοπικός ηγεμόνας ήταν ο Λυσίας¹²⁹.

Μαρτύρησαν: Συνελήφθησαν, φυλακίστηκαν και υποβλήθηκαν σε φρικτούς βασανισμούς¹³⁰. Από τα βασανιστήρια πέθανε η Αγία Νεονίλλη, ενώ τα αδέρφια της αποκεφαλίστηκαν.

¹²⁶ Πρβλ. Επίμετρο Κειμένων αυτής της εργασίας, για περισσότερες λεπτομέρειες, σ.118.

¹²⁷ Βλ. Συναξαριστής, σ.172.

¹²⁸ Βλ. Μηναία, σ.235-238.

¹²⁹ Βλ. Συναξαριστής, σ.173-175.

¹³⁰ Αναφέρονται: ξυλοδαρμοί, καύσεις με κάρβουνα, εξαρθρώσεις και λογχισμοί.

Διακονία: Με τόλμη και παρρησία διακήρυξαν την πίστη τους στον Χριστό και τιμήθηκαν με το στεφάνι του μαρτυρίου¹³¹.

Ποιμαντική προσφορά: Ήταν ομόζυγα αδέρφια μιας πλούσιας οικογένειας της Κιλικίας. Όταν η μητέρα τους Εκοιμήθη, ο πατέρας τους νυμφεύθηκε για δεύτερη φορά. Η ίδια η μητριά τους, μετά τον θάνατο του πατέρα τους, τους κατέδωσε στον Λυσία, ως Χριστιανούς, για να σφετεριστεί την περιουσία τους. Ομολόγησαν και οι τέσσερις την πίστη τους και αποφάσισαν να θυσιαστούν μαζί, για την δόξα του Χριστού.

ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ α)της οικογένειας, β)των σχέσεων μεταξύ γονέων και παιδιών, γ)των σχέσεων μεταξύ αδελφών, δ)της αυτοθυσίας.

ΤΡΙΑΚΟΣΤΗ ΠΡΩΤΗ ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ

Άγιος Ανώνυμος ο Ομολογητής.

«Κάν αγνοώμεν σοί τις η κλήσις μάκαρ,
Πάντως σύ ζώντων εί βίβλω γεγραμμένος».

Έζησε: Στην Αντιόχεια το 361μΧ, την εποχή της βασιλείας του Ιουλιανού του Παραβάτη¹³².

Εκοιμήθη: Εν ειρήνη, στην Αντιόχεια.

Διακονία: Μεταστράφηκε στον Χριστιανισμό από μία ευσεβή διακόνισσα της εκκλησίας της Αντιοχείας, βαπτίσθηκε χριστιανός, ομολόγησε την πίστη του και οδήγησε πολλούς ειδωλολάτρες στην χριστιανική πίστη¹³³.

Ποιμαντική προσφορά: Ο νέος αυτός ήταν γόνος μιας πολύ πλούσιας οικογένειας της Αντιοχείας, καθώς ο πατέρας του ήταν ιερέας των ειδώλων στην ίδια πόλη. Μετά τον θάνατο της μητέρας του, οδηγήθηκε στον Χριστιανισμό από μία διακόνισσα, φίλη της, και βαπτίστηκε. Αρχικά ο ειδωλολάτρης πατέρας του τον βασάνισε, με σκοπό να τον αποτρέψει από την πίστη στον Τριαδικό Θεό, όμως τελικά βαπτίστηκε κι αυτός χριστιανός.

ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ α)της οικογένειας, β)των σχέσεων μεταξύ γονέων και παιδιών, γ)της μεταστροφής.

¹³¹ Βλ. Μηναία, σ.238-240.

¹³² Βλ. Συναξαριστής, σ.177-178.

¹³³ Βλ. Μηναία, σ.216-217.

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ

ΠΡΩΤΗ ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ

Άγιοι Κοσμάς και Δαμιανός οι Ανάργυροι.

«Εί και παρήκαν γήν Ανάργυροι δύο,
Πληρούσιν, ως πρὶν, καὶ πάλιν γήν θαυμάτων.
Πρώτη Ακέστορε φώτε Νοεμβρίου έκπτατον εκ γής».

Έζησαν: Στην Αιγαία της Κιλικίας, μάλλον τον 5^ομΧ αιώνα, χωρίς όμως να έχουμε βέβαιες πληροφορίες¹³⁴.

Εκοιμήθησαν: Εν ειρήνη εξασκώντας πάντα το ιατρικό επάγγελμα και ενταφιάσθηκαν σε μία πόλη με την ονομασία Φερεμάν¹³⁵.

Διακονία: Ταξίδευαν από πόλη σε πόλη και θεράπευαν τους ανθρώπους και τα ζώα χωρίς να παίρνουν χρήματα¹³⁶, ενώ ταυτόχρονα δίδασκαν και το λόγο του Θεού.

Ποιμαντική προσφορά: Ήταν υιοί ειδωλολάτρη πατέρα και χριστιανής μητέρας. Όταν Εκοιμήθη ο πατέρας τους, η μητέρα τους, η Θεοδότη, φρόντισε για την ενάρτη και ευσεβή αγωγή τους. Ήταν αγαπημένα αδέρφια που εξασκούσαν μαζί την ιατρική των σωμάτων και των ψυχών¹³⁷.

ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ α)της οικογένειας, β)της σχέσης μεταξύ γονέων και παιδιών, γ)της διαπαιδαγώγησης, δ)των σχέσεων μεταξύ αδελφών, ε)της ιατρικής επιστήμης, στ)του κηρύγματος.

Άγιος Ερμηνίγγελδος¹³⁸.

«Ερμηνίγγελδος εκπλυθείς βαφήν πλάνης,
Σφαγήν υποστάς, βάπτεται λύθρου κόχλω».

Έζησε: Στην Γαλατία, περίπου το 550μΧ. Ήταν πρίγκιπας, υιός του βασιλιά των Βησιγόθων Λουβίγγελδου¹³⁹.

¹³⁴ Πρβλ. ΘΗΕ. τόμ.7^{ος}, στ.880-882.

¹³⁵ Βλ. Συναξαριστής, σ.180.

¹³⁶ Γι' αυτό το λόγο ονομάζονται και «Ανάργυροι».

¹³⁷ Βλ. Μηναία, Απολυτίκιο, σ.6, Ωδή α' - θ', σ.7-11.

¹³⁸ Η αλλιώς Ερμηνιγγίλδος.

¹³⁹ Η αλλιώς Λεοβιγγίλδου.

Μαρτύρησε: Θανατώθηκε σε φυλακή της χώρας του, ύστερα από διαταγή του ίδιου του βασιλιά πατέρα του¹⁴⁰.

Διακονία: Υπερασπίστηκε την Ορθόδοξη Χριστιανική του πίστη μέχρι το μαρτυρικό του τέλος¹⁴¹.

Ποιμαντική προσφορά: Ο Άγιος ασπάστηκε την Ορθοδοξία από τον επίσκοπο Λέανδρο και νυμφεύτηκε την ορθόδοξη πριγκίπισσα Ινγούνδη¹⁴². Το γεγονός αυτό εξόργισε τον πατέρα του, φανατικό οπαδό του Αρείου, ο οποίος διαδοχικά, τον αποκλήρωσε, τον φυλάκισε και τελικά τον θανάτωσε. Με τα χρόνια όμως ο βασιλιάς μετάνιωσε, για την ειδεχθή πράξη του και ασπάστηκε τον Ορθόδοξο Χριστιανισμό¹⁴³.
ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ α)της οικογένειας, β) των σχέσεων μεταξύ γονέων και παιδιών, γ)της μεταστροφής, δ)του γάμου, ε)της αυτοθυσίας.

ΤΕΤΑΡΤΗ ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ

Άγιος Ιωάννης ο Βασιλεύς.

«Κάτω βασιλεύς ών το πρίν στεφηφόρε,
Ανω βασιλεύς νύν 'εδείχθης, ώ κλέους!».

Έζησε: Στην Κωνσταντινούπολη και στην Νίκαια. Εγγονός βασιλικού αξιωματούχου, νυμφεύτηκε την κόρη του Θεόδωρου Λάσκαρη, την Ειρήνη και έγινε ο αυτοκράτορας του Βυζαντίου Ιωάννης ο Γ', Δούκας Βατάτζης, ο Ελεήμων, με βασιλεία από το1222 μέχρι το 1254μΧ¹⁴⁴.

Εκοιμήθη: Εν ειρήνη σε ηλικία εβδομήντα δύο ετών και ετάφη στην μονή του Σωτήρος, την οποία είχε κτίσει ο ίδιος¹⁴⁵.

Διακονία: Ήταν ευσεβέστατος, βάπτισε πολλούς Ιουδαίους και έκανε σημαντικές προσπάθειες για την ένωση των δύο εκκλησιών¹⁴⁶.

Ποιμαντική προσφορά: Ήταν ιδιαίτερα αγαπητός στον λαό του. Έγινε αυτοκράτορας με τον γάμο του, παρ' όλα αυτά διατήρησε την απλότητα, την πραότητα και την ακακία του. Γνωστός για την βαθιά του πίστη στον Θεό και για την

¹⁴⁰ Βλ. Μηναία, σ.10.

¹⁴¹ Βλ. Συναξαριστής, σ.181.

¹⁴² Ήταν κόρη του Ορθόδοξου βασιλιά των Φράγκων, Σιγιβέρτου.

¹⁴³ Πρβλ. ΕΑΕ, σ.193.

¹⁴⁴ Πρβλ. ΕΑΕ, σ.194 -195.

¹⁴⁵ Βλ. Συναξαριστής, σ.192-193.

¹⁴⁶ Πρβλ. ΘΗΕ. τόμ.7^{ος}, στ.18-24.

διάθεση ελεημοσύνης προς τους φτωχούς. Γι' αυτό και ονομάστηκε και «ελεήμων»¹⁴⁷.

ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ α) του γάμου, β) των σχέσεων μεταξύ των συζύγων, γ) της ελεημοσύνης.

ΠΕΜΠΤΗ ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ

Άγιοι Γαλακτίων και Επιστήμη.

«Ασυνδύαστους συζύγους κτείνει ξίφος,
Τήν ψυχικήν σύζευξιν ηγαπηκότας,
Τμήθη Επιστήμη Γαλακτίων τ' ενί Πέμπτη».

Έζησαν: Ήταν Χριστιανοί σύζυγοι από την Εμέση της Συρίας, και ζούσαν στο Σινά, το 250μΧ, στα χρόνια της βασιλείας του Δεκίου(249-253μΧ)¹⁴⁸.

Μαρτύρησαν: Συνελήφθησαν από τον τοπικό άρχοντα Ούρσο και καθώς με τόλμη ομολόγησαν την πίστη τους στον Χριστό, αφού βασανίστηκαν, αποκεφαλίστηκαν¹⁴⁹.

Διακονία: Μοίρασαν τον πλούτο τους στους φτωχούς και πήγαν στην έρημο όπου αφιερώθηκαν στην άσκηση και την προσευχή¹⁵⁰.

Ποιμαντική προσφορά: Η Επιστήμη βαπτίστηκε χριστιανή όταν παντρεύτηκε τον Γαλακτίωνα. Μετά τον γάμο τους αποφάσισαν από κοινού να ζήσουν έναν παρθενικό βίο και αργότερα αφιέρωσαν τη ζωή τους στον μοναχισμό¹⁵¹.

ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ α) της παρθενίας στον γάμο, β) της οικογένειας, γ) των σχέσεων μεταξύ των συζύγων, δ) της μεταστροφής, ε) της ελεημοσύνης, στ) της άσκησης, ζ) της αυτοθυσίας.

ΕΚΤΗ ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ

Όσιος Λουκάς¹⁵².

«Αρεστά, Λουκά, τώ Θεώ πράξας Λόγω,
Τής ευαρέστων εκθανων μοίρας γίνη».

¹⁴⁷ Βλ. Μηναία, σ.32.

¹⁴⁸ Πρβλ. ΘΗΕ. τόμ.4^{ος}, στ.150.

¹⁴⁹ Βλ. Συναξαριστής, σ.193-194.

¹⁵⁰ Βλ. Μηναία, Ωδή, α', γ'- στ', σ.34-36.

¹⁵¹ Πρβλ. ΕΑΕ, σ.196.

¹⁵² Πρβλ. Επίμετρο Κειμένων αυτής της εργασίας, για περισσότερες λεπτομέρειες, σ.117.

Έζησε: Γεννήθηκε στην πόλη Ταυρομενίας της Σικελίας, και έζησε μεταξύ του 11^{ου} και 12^{ου} μΧ αιώνα¹⁵³.

Εκοιμήθη: Εν ειρήνη στην Κόρινθο, όπου είχε πάει για να κηρύξει το Θείο λόγο.

Διακονία: Γνωστός για τον ασκητικό του βίο, περιόδευσε στην Σικελία, στο Βυζάντιο και στην Κόρινθο, εάν και αγράμματος, για να εξηγήσει τις Θείες Γραφές, καθώς του δόθηκε το θείο χάρισμα του λόγου¹⁵⁴.

Ποιμαντική προσφορά: Σε ηλικία δεκαοκτώ ετών, οι γονείς του θέλησαν να τον οδηγήσουν σε γάμο, για να τον απομακρύνουν από την εκκλησία. Τότε ο Όσιος έφυγε από την οικία του, έγινε μοναχός, και έζησε μία ζωή νηστείας και προσευχής¹⁵⁵.

ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ α)της επιλογής της παρθενίας από τον γάμο, β)της οικογένειας, γ)των σχέσεων μεταξύ γονέων και παιδιών, δ)της άσκησης, ε)του κηρύγματος.

ΕΒΔΟΜΗ ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ

Άγιοι Μελάσιππος, Κασσίνη και Αντώνιος.

«Ου σάρκες ήσαν, αλλ' άσαρκός τις φύσις.
Ο Μελάσιππος πρὸς ξέσεις καί Κασίνη.
Στάς Αντώνιε, τήν τομήν χαίρων δέχου,
Καί δέξεταί σε τῆς χαράς θεῖος τόπος».

Έζησαν: Στην Άγκυρα το360μΧ, στα χρόνια της βασιλείας του Ιουλιανού του Παραβάτη¹⁵⁶.

Μαρτύρησαν: Ύστερα από φρικτούς βασανισμούς¹⁵⁷, πρώτα πέθαναν οι σύζυγοι Μελάσιππος και Κασσίνη και μετά αποκεφαλίστηκε ο υιός τους Αντώνιος¹⁵⁸.

Διακονία: Οικογένεια Χριστιανών, οι οποίοι μαρτύρησαν για την πίστη τους.

Ποιμαντική προσφορά: Πρόκειται για ζεύγος Αγίων οι οποίοι, μαζί με τον υιό τους Αντώνιο θανατώθηκαν, για την πίστη τους. Διαχρονικό παράδειγμα μιας ενωμένης οικογένειας, με κοινές αντιλήψεις και στόχους¹⁵⁹.

¹⁵³ Πρβλ. ΘΗΕ. τόμ.8^{ος}, στ.390.

¹⁵⁴ Βλ. Συναξαριστής, σ.197.

¹⁵⁵ Βλ. Μηναία, σ.41.

¹⁵⁶ Βλ. Συναξαριστής, σ.198.

¹⁵⁷ Ξυλοδαρμοί, ρίψη σε θηρία, καύσεις και ακρωτηριασμοί.

¹⁵⁸ Βλ. Μηναία, σ.47.

¹⁵⁹ Πρβλ. ΕΑΕ, σ.197.

ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ α)του γάμου, β)της οικογένειας, γ)των σχέσεων μεταξύ των συζύγων, δ)των σχέσεων μεταξύ γονέων και παιδιών, ε)της διαπαιδαγώγησης, στ)της αυτοθυσίας.

Αγία Θεσσαλονίκη.

«Φυγήν κατακριθείσα πατρώ ου πέδου,
Πέδον χλόης ώκησε Θεσσαλονίκη».

Έζησε: Στην Αμφίπολη της Μακεδονίας, άγνωστο πότε.

Εκοιμήθη: Εν ειρήνη στην εξορία, την οποία της επέβαλλε ο ίδιος της ο πατέρας, που ήταν ειδωλολάτρης.

Διακονία: Έμεινε ακλόνητη στην πίστη της, παρ' όλες τις εκκλήσεις και τις απειλές του πατέρα της, του Κλέωνα¹⁶⁰.

Ποιμαντική προσφορά: Η Αγία ,εάν και μεγάλωσε σ' ένα ειδωλολατρικό περιβάλλον, έγινε Χριστιανή και προτίμησε την σωτήρια αγκαλιά του Χριστού, από τον ψεύτικο κόσμο των ειδώλων¹⁶¹.

ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ α)της οικογένειας, β)της μεταστροφής, γ)των σχέσεων μεταξύ γονέων και παιδιών.

Όσιος Λάζαρος ο Θαυματουργός.

«Ετοίμασον τόν κόλπον, Άβραάμ Πάτερ,
Ούχ υστερούντι Λαζάρω σου Λαζάρου».

Έζησε: Περίπου τον 1^ομΧ, σ' ένα χωριό κοντά στην Μαγνησία της Ασίας, αλλά και στα Ιεροσόλυμα¹⁶².

Εκοιμήθη: Εν ειρήνη το 1054μΧ, στο ασκητήριο του, το οποίο ήταν ένα κελλί χωρίς σκεπή, τοποθετημένο πάνω σ' ένα στύλο¹⁶³.

Διακονία: Εξ' αιτίας της μεγάλης πίστης και της ταπεινοφροσύνης του, του δόθηκε το χάρισμα της θαυματουργίας και έτσι οδήγησε πολλούς στον Χριστιανισμό.

Ποιμαντική προσφορά: Η μητέρα του και ο παιδαγωγός του από πολύ νωρίς διέκριναν την ευφυΐα του, καθώς και την κλίση του προς την εκκλησία. Γρήγορα, με

¹⁶⁰ Βλ. Συναξαριστής, σ.199

¹⁶¹ Βλ. Μηναία, σ.47.

¹⁶² Βλ. Συναξαριστής, σ.199-201.

¹⁶³ Πρβλ. ΘΗΕ. τόμ.8^{ος}, στ.68.

την προτροπή τους, χειροτονήθηκε μοναχός, στο μοναστήρι του Αγίου Σάββα, αλλά και ιερέας¹⁶⁴.

ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ α)της οικογένειας, β)των σχέσεων μεταξύ γονέων και παιδιών, γ)της διαπαιδαγώγησης, δ)της ιεροσύνης, ε)του θαυματουργικού χαρίσματος.

ENATH NOEMBPIOY.

Οσία Θεοκτίστη η Λεσβία.

«Λέσβου τό θρέμμα, παρθένος θεοκτίστη,
Κτίστη Θεώ πρόσσεισι νύμφη παγκάλη».

Έζησε: Γεννήθηκε στην πόλη Μεθύμνη της Λέσβου (σημερινή Μόλυβος), το α΄ ήμισυ του 9^{ου} μΧ αιώνας, αλλά έζησε το μεγαλύτερο μέρος της ζωής της στην Πάρο¹⁶⁵.

Εκοιμήθη: Εν ειρήνη μάλλον το 872μΧ, στην Πάρο, όπου έζησε μόνη της για τριάντα πέντε χρόνια¹⁶⁶.

Διακονία: Έζησε έναν ασκητικό βίο, παρθενίας, νηστείας, προσευχής και άσκησης.

Ποιμαντική προσφορά: Από πολύ μικρή αφιερώθηκε στον Θεό και μεγάλωσε σε μοναστήρι. Μεταφέρθηκε στην Πάρο από πειρατές και εκεί ασκήτεψε, εντελώς μόνη της, μέχρι τον θάνατο της.

ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ α)της παρθενίας, β)της άσκησης.

Οσίες Ευστολία και Σωπάτρα.

«Όλη καλή σύ προς Θεόν χωρείς Λόγον,
Στολαίς σταλείσα ψυχικάς Ευστολία.
Σωπάτρα Πατρός Πνεύματός τε καί Λόγου,
Θρόνω παρέστη, δούσα γή τό σαρκίον».

Έζησαν: Στην Κωνσταντινούπολη κατά το α΄ ήμισυ του 6^{ου} αιώνας και κατά το β΄ ήμισυ του 7^{ου} αιώνας, στα χρόνια της βασιλείας του Μαυρικίου (582-602μΧ)¹⁶⁷.

Εκοιμήθησαν: Εν ειρήνη, πρώτα η Ευστολία και αργότερα η διάδοχος του έργου της πριγκίπισσα Σωπάτρα¹⁶⁸.

¹⁶⁴ Βλ. Μηναία, Ωδή α΄, θ΄, σ.45-49.

¹⁶⁵ Πρβλ. ΘΗΕ. τόμ.6^{ος}, στ.246-247.

¹⁶⁶ Βλ. Συναξαριστής, σ.205.

¹⁶⁷ Πρβλ. ΘΗΕ. τόμ.5^{ος}, στ.1098.

¹⁶⁸ Βλ. Συναξαριστής, σ.207.

Διακονία: Η Ευστολία έγινε από μικρή μοναχή και διακρίθηκε για την αρετή της. Έχοντας την ως πρότυπο, η κόρη του βασιλιά Μαυρικίου(582-602μΧ), η Σωπάτρα, ακολούθησε τον ασκητικό βίο και έγινε μοναχή.

Ποιμαντική προσφορά: Η Ευστολία αποτέλεσε καλό οδηγό πολλών γυναικών, προς την ασκητική ζωή, ακόμα και της πριγκίπισσας Σωπάτρας¹⁶⁹.

ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ α)της παρθενίας, β)της μαθητείας, γ)της άσκησης.

ΔΕΚΑΤΗ ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ

Άγιος Μίλος ο θαυματουργός.

« Έκτειναν εχθροί σύν δυσί μύσταις Μίλον,
Σφαγή μέν αυτόν, τούς δέ μύστας τοίς λίθοις».

Έζησε: Γεννήθηκε στην Περσία από Χριστιανούς γονείς, το 474μΧ¹⁷⁰, επί της βασιλείας του Βασιλίσκου (476-478)¹⁷¹.

Μαρτύρησε: Διακήρυξε με θάρρος την πίστη του στον Χριστό και θανατώθηκε από το ξίφος του Βασιλίσκου και του αδελφού του¹⁷².

Διακονία: Αφιέρωσε τη ζωή του στον Θεό και έγινε μοναχός. Λόγω του ασκητικού βίου, της καθαρότητας και της παρθενίας του, του δόθηκε το θαυματουργικό χάρισμα¹⁷³.

Ποιμαντική προσφορά: Επέλεξε το δρόμο της παρθενίας και του μοναχισμού. Με την θαυματουργική του δράση επανέφερε στην πίστη πολλούς παραστρατημένους χριστιανούς και κήρυξε σε πολλούς ειδωλολάτρες τον Χριστό.

ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ α)της παρθενίας, β)της άσκησης, γ)του θαυματουργικού χαρίσματος, δ)του κηρύγματος.

ΕΝΔΕΚΑΤΗ ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ

Αγία Στεφανίς.

«Δένδροις Στεφανίς προσδεθείσα φοινίκων,
Τών Μαρτύρων ήνηθησεν ως φοίνιζ μέσον».

¹⁶⁹ Βλ. Μηναία, σ.64.

¹⁷⁰ Βλ. Συναξαριστής, σ.211-212.

¹⁷¹ Πρβλ. ΘΗΕ. τόμ.3^{ος}, στ.732-733.

¹⁷² Οι οποίοι αργότερα αλληλοεξοντώθηκαν σε κνήγι.

¹⁷³ Βλ. Μηναία, σ.70.

Έζησε: Στην Ιταλία το 160μΧ, όταν βασιλιάς ήταν ο Αντύπας και τοπικός Δούκας ο Σεβαστιανός¹⁷⁴.

Μαρτύρησε: Ήταν παρούσα στον μαρτυρικό θάνατο του Αγίου Βίκτωρος¹⁷⁵ και θέλησε να τον μιμηθεί. Έτσι ομολογώντας την πίστη της, δένεται σε δύο φοίνικες και το σώμα της μοιράζεται σε δύο¹⁷⁶.

Διακονία: Υπερασπίστηκε μέχρι θανάτου την πίστη της.

Ποιμαντική προσφορά: Ήταν σύζυγος στρατιώτη του βασιλιά. Όταν έμεινε χήρα, αφοσιώθηκε στην λατρεία του Τριαδικού Θεού και ήταν τόση η αγάπη της σ' Αυτόν, ώστε μαρτύρησε για να δοξάσει το όνομα Του¹⁷⁷.

ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ α)του γάμου, β)της οικογένειας, γ)των σχέσεων μεταξύ των συζύγων, δ)της χηρείας, ε)της αυτοθυσίας.

Όσιος Θεόδωρος ο Ομολογητής.

«Πολλάς αμοιβάς, Θεόδωρε Τρισμάκαρ,
Βίου μεταστάς, ως βιούς εύ, προσδόκα».

Έζησε: Κυρίως στην Κωνσταντινούπολη, στα χρόνια της βασιλείας του Κωνσταντίνου του Κοπρόνουμου (741-775μΧ.), καθώς και στα χρόνια της βασιλείας του Μιχαήλ Β΄ του Τραυλού (820-829μΧ.)¹⁷⁸.

Εκοιμήθη: Από τις κακουχίες των αλλεπάλληλων εξοριών και φυλακίσεων.

Διακονία: Από μικρός έγινε μοναχός και γρήγορα διαδέχθηκε τον θείο του, ως εικονόφιλος ηγούμενος της μονής του Στουδίου¹⁷⁹.

Ποιμαντική προσφορά: Καταγόταν από ιδιαίτερα ευσεβείς γονείς¹⁸⁰, οι οποίοι φρόντισαν για την ενάρετη ζωή και την μόρφωση του. Αφιερώθηκε από μικρός στην μοναστική ζωή. Εάν και του επιβλήθηκαν πολλές εξορίες από εικονομάχους βασιλείς, παρ' όλα αυτά έμεινε σταθερός στην πίστη του.

ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ α)της οικογένειας, β)των σχέσεων μεταξύ γονέων και παιδιών, γ)της διαπαιδαγώγησης, δ)της άσκησης.

¹⁷⁴ Βλ. Συναξαριστής, σ.215-216.

¹⁷⁵ Που η μνήμη του γιορτάζεται την ίδια μέρα.

¹⁷⁶ Πρβλ. ΕΑΕ, σ.198-199.

¹⁷⁷ Βλ. Μηναία, σ.78.

¹⁷⁸ Βλ. Συναξαριστής, σ.216-217.

¹⁷⁹ Βλ. Μηναία, σ.78-79.

¹⁸⁰ Ονομάζονταν Φωτεινός και Θεοκτίστη.

Άγιος Ιωάννης ο Ελεήμων.

«Ιωάννης πένησι δούς καί σκορπίσας,
Ω ποία Χριστώ νύν παρεστως λαμβάνει!
Ωχετο ακτεάνων δυοκαιδεκάτη Ελεητής».

Έζησε: Καταγόταν από την Κύπρο, αλλά έζησε στην Αλεξάνδρεια, το 615μΧ¹⁸¹, στα χρόνια της βασιλείας του Ηρακλείου(610-641μΧ).

Εκοιμήθη: Εν ειρήνη στην Αλεξάνδρεια.

Διακονία: Λόγω της μεγάλης αρετής και της γενναιοδωρίας του έγινε αρχιεπίσκοπος Αλεξανδρείας και έμεινε γνωστός για την ταπείνωση και την αγιότητα του¹⁸².

Ποιμαντική προσφορά: Ήταν υιός του Κύπριου άρχοντα Επιφανίου. Έζησε μια ήρεμη συζυγική ζωή και από την γυναίκα του απέκτησε δύο παιδιά. Μετά τον πρόωρο θάνατο της συζύγου και των παιδιών του, αφιερώθηκε στην λατρεία του Κυρίου και στην βοήθεια των συνανθρώπων του¹⁸³. Εξ' αιτίας του μεγάλου φιλανθρωπικού του έργου και του ανεξίκακου χαρακτήρα του ονομάστηκε «ελεήμων».

ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ α)του γάμου, β)της οικογένειας, γ)των σχέσεων μεταξύ των συζύγων, δ)της χηρείας, ε)της ελεημοσύνης, στ)της ιεροσύνης.

Όσιος Νείλος ο Σινάϊτης¹⁸⁴.

« Αίγυπτον άρδει Νείλος, αλλά καί κτίσιν.
Λόγω κατάρδει, καί θανάων, Νείλος μέγας».

Έζησε: Στην Κωνσταντινούπολη, όπου ήταν και έπαρχος της πόλης επί της βασιλείας του Μεγάλου Θεοδοσίου (379-395μΧ) και του Μαρκιανού (450-457μΧ), ενώ μόνασε στο όρος Σινά¹⁸⁵.

Εκοιμήθη: Εν ειρήνη, μάλλον το 530μΧ, αγωνιζόμενος για την πίστη του, στο όρος Σινά¹⁸⁶.

¹⁸¹ Βλ. Συναξαριστής, σ.217.

¹⁸² Βλ. Μηναία, σ.81-83.

¹⁸³ Πρβλ. ΕΑΕ, σ.200.

¹⁸⁴ Πρβλ. Επίμετρο Κειμένων αυτής της εργασίας, για περισσότερες λεπτομέρειες, σ.116.

¹⁸⁵ Πρβλ. ΘΗΕ. τόμ.9^{ος}, στ.333-336.

¹⁸⁶ Βλ. Συναξαριστής, σ.218.

Διακονία: Κοινή απόφαση όλων των μελών της οικογένειας του ήταν να μονάσουν. Συνέγραψε επίσης πολλούς ασκητικούς λόγους¹⁸⁷.

Ποιμαντική προσφορά: Μετά την γέννηση των δύο παιδιών του, μαζί με την σύζυγο του αποφάσισαν να μονάσουν. Αφιέρωσαν και οι τέσσερις την ζωή τους στην προσευχή και στην λατρεία του Τριαδικού Θεού¹⁸⁸.

ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ α) του γάμου, β) της οικογένειας, γ) των σχέσεων μεταξύ των συζύγων, δ) των σχέσεων μεταξύ γονέων και παιδιών, ε) της διαπαιδαγώγησης, στ) της άσκησης, ζ) του γραπτού λόγου.

ΔΕΚΑΤΗ ΤΡΙΤΗ ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ

Άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος.

«Μύσας ο χρυσούς Ιωάννης τό στόμα,
Αφήκεν ημίν άλλο τάς βίβλους στόμα.
Αμφί τρίτην δεκάτην σίγησεν χρύσεια χείλη».

Έζησε: Στην Κωνσταντινούπολη, αλλά γεννήθηκε στην Αντιόχεια, το 344-354μΧ¹⁸⁹.

Εκοιμήθη: Το 407μΧ, στην Κακουστό της Αρμενίας, εξόριστος από τις δολοπλοκίες της βασίλισσας Ειρήνης¹⁹⁰.

Διακονία: Έγινε Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως και διακρίθηκε για το μεγάλο συγγραφικό και διδασκαλικό του έργο, γι' αυτό ονομάστηκε «Χρυσόστομος»¹⁹¹.

Ποιμαντική προσφορά: Ήταν υιός ευσεβών γονέων¹⁹², οι οποίοι φρόντισαν για την μόρφωση και την χριστιανική παιδεία του υιού τους. Με την φωτιστική χορηγία του Αγίου Πνεύματος, αποκάλυψε την κεκρυμμένη αλήθεια των θείων γραφών και συνέγραψε θεία λειτουργία¹⁹³. Διακρίθηκε για τον ασκητικό του βίο, την εγκράτεια και την φιλευσπλαχνία του.

ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ α) της οικογένειας, β) της διαπαιδαγώγησης, γ) των σχέσεων μεταξύ γονέων και παιδιών, δ) της ιεροσύνης, ε) του γραπτού λόγου.

¹⁸⁷ Βλ. Μηναία, σ.83-85.

¹⁸⁸ Πρβλ. ΕΑΕ, σ.199-200.

¹⁸⁹ Πρβλ. ΘΗΕ. τόμ.6^{ος}, στ.1170-1192.

¹⁹⁰ Βλ. Συναξαριστής, σ.220-221.

¹⁹¹ Βλ. Μηναία, σ.90-99.

¹⁹² Του αρχιστράτηγου Σεκούνδου και της Ανθούσας.

¹⁹³ Πρβλ. Πατρολογία Β', σ.570-574.

ΔΕΚΑΤΗ ΤΕΤΑΡΤΗ ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ

Άγιος Φίλιππος ο Απόστολος.

« Αρθείς Φίλιππος εκ ποδών επί ξύλου,
 Τά τών ποδών σοι νίπτρα Σώτερ εκτίνει.
 Ἦρθης κακκεφαλής δεκάτη Φίλιππε Τετάρτη».

Ἐζησε: Μαθητής του Κυρίου, καταγόταν από την Βησθαϊδά της Γαλιλαίας και ήταν συμπολίτης των Αποστόλων Πέτρου και Ανδρέα¹⁹⁴.

Μαρτύρησε: Μετά από ξυλοδαρμούς και ραβδισμούς, σταυρώθηκε στην Ιεράπολη της Φρυγίας¹⁹⁵.

Διακονία: Μετά από κλήρωση αποφασίστηκε να κηρύξει το Ευαγγέλιο στη Λυδία και τη Φρυγία, της Ασίας¹⁹⁶.

Ποιμαντική προσφορά: Ἐζησε μία ασκητική ζωή, διδάσκοντας σε όλους τους ανθρώπους το Χριστιανικό μήνυμα της αγάπης¹⁹⁷. Σύμφωνα με την παράδοση, πριν γίνει μαθητής του Κυρίου, είχε σύζυγο και τρεις κόρες¹⁹⁸.

ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ α)του γάμου, β)της οικογένειας, γ)των σχέσεων μεταξύ των συζύγων, δ)της μαθητείας, ε)του κηρύγματος, στ)της αυτοθυσίας.

ΔΕΚΑΤΗ ΠΕΜΠΤΗ ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ

Άγιοι Ιουστίνος και Θεοδώρα.

«Ἰουστίνον άνακτα σύν Θεοδώρα,
 Προς ουρανούς κέκληκε πάντων Δεσπότης».

Ἐζησαν: Στην Κωνσταντινούπολη, τον 6^ομΧ αιώνα.

Εκοιμήθησαν: Ο αυτοκράτορας Ιουστίνος Α΄(518-527μΧ) το 527μΧ και τον διαδέχτηκε ο υιός του Ιουστινιανός Α΄(527-565μΧ)¹⁹⁹.

Διακονία: Ἦταν ιδιαίτερα ευσεβείς βασιλείς, οι οποίοι με γνώμονα την πίστη τους και το καλό του λαού τους, βοήθησαν την εκκλησία (με νομοθετήματα και με συγκλήσεις συνόδων) να νικήσει τις αιρέσεις²⁰⁰.

¹⁹⁴ Βλ. Συναξαριστής, σ.222.

¹⁹⁵ Βλ. Μηναία, Ωδή α΄- στ΄, σ.100-105.

¹⁹⁶ Πρβλ. ΘΗΕ. τόμ.11^{ος}, στ.1096-1098.

¹⁹⁷ Πρβλ. ΕΑΕ, σ.202.

¹⁹⁸ Πρβλ. Πατρολογία Α΄, σ.331.

¹⁹⁹ Βλ. Συναξαριστής, σ.223.

²⁰⁰ Πρβλ. ΕΑΕ, σ.203.

Ποιμαντική προσφορά: Ο Ιουστίνος, που καταγόταν από την Θράκη, ήταν αρχικά βοσκός και διαδοχικά στρατιώτης, κόμης και τέλος βασιλιάς(518-527μΧ). Όταν αναπαύτηκε η πρώτη του σύζυγος²⁰¹, νυμφεύθηκε για δεύτερη φορά, την σεμνή και ενάρετη βασίλισσα Θεοδώρα.

ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ α)του γάμου, β)της οικογένειας, γ)των σχέσεων μεταξύ των συζύγων, δ)της διαπαιδαγώγησης.

ΔΕΚΑΤΗ ΕΒΔΟΜΗ ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ

Άγιος Γρηγόριος ο Νεοκαισαρείας.

«Ο Γρηγόριος, θαυματουργών και πάλαι,
Θεώ παραστάς, θαυματουργεί τι πλέον.
Εβδομάτη δεκάτη τε μέγας θάνε θαυματουργός».

Έζησε: Γεννήθηκε στην Νεοκαισάρεια του Πόντου, μεταξύ του 210 και 213μΧ, όπου και έζησε το μεγαλύτερο μέρος της ζωής του²⁰².

Εκοιμήθη: Εν ειρήνη, μεταξύ του 270 και 275μΧ, στην Νεοκαισάρεια.

Διακονία: Ήταν ο μεγαλύτερος ιεραπόστολος της Εκκλησίας κατά τον 3^ομΧ αιώνα. Με τους φωτισμένους λόγους του, ήταν η αιτία της παγίωσης του Χριστιανισμού στον Πόντο²⁰³. Σχετικά μικρός χειροτονήθηκε επίσκοπος Νεοκαισαρείας.

Ποιμαντική προσφορά: Καταγόταν από εύπορη εθνική οικογένεια. Όταν εκοιμήθη ο πατέρας του, την ανατροφή του ανέλαβε η μητέρα του. Σε ηλικία δεκατεσσάρων ετών, γνώρισε τον Χριστιανισμό και αγωνίστηκε για την διάδοση του. Δέχτηκε τις δωρεές του Αγίου Πνεύματος και είναι ο πρώτος Άγιος της εκκλησίας μας, που χαρακτηρίστηκε ως «θαυματουργός»²⁰⁴.

ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ α)της οικογένειας, β)των σχέσεων μεταξύ γονέων και παιδιών, γ)της μεταστροφής, δ)της ιεροσύνης, ε)του θαυματουργικού χαρίσματος, στ)του κηρύγματος.

Άγιος Ζαχαρίας ο Σκυτοτόμος.

«Χερουβικόν νούν έσχον εξ αγρυπνίας».

Έζησε: Στην Κωνσταντινούπολη, περίπου τον 8^ομΧ αιώνα.

²⁰¹ Η Λουπικία, η οποία μετά τον γάμο της μετονομάστηκε σε Ευφημία.

²⁰² Βλ. Συναξαριστής, σ.226.

²⁰³ Βλ. Μηναία, σ.208-219.

²⁰⁴ Πρβλ. Πατρολογία Α΄, σ.457-460.

Εκοιμήθη: Άγνωστο πού και πότε.

Διακονία: Ήταν ένας απλός τσαγκάρης, ο οποίος όμως με την πίστη του στον Χριστό, την εγκράτεια και την καθαρότητα του, κέρδισε την αγιότητα²⁰⁵.

Ποιμαντική προσφορά: Εάν και είχε συζευχθεί με μία γυναίκα, κοινή απόφαση και των δυο τους ήταν να ζήσουν μία παρθενική ζωή ως αδέρφια πράγμα που έκαναν. Επίσης τα μισά, από τα χρήματα που κέρδιζε από την εργασία του, τα έδινε στους φτωχούς και με τα άλλα μισά ζούσαν αυτός και η συμβία του²⁰⁶.

ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ α)της παρθενίας στον γάμο, β)της οικογένειας, γ)των σχέσεων μεταξύ των συζύγων, δ)της ελεημοσύνης.

ΔΕΚΑΤΗ ΕΝΑΤΗ ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ

Αγία Μητέρα Ανώνυμη και η Κόρη της

«Λιπούσα γυνή Ἄκυλίνον θυγάτηρ,
Τον Χριστόν εύρον νυμφίον δια ξίφους».

Έζησαν: Μάλλον τον 3^ομΧ αιώνα, άγνωστο πού.

Μαρτύρησαν: Αποκεφαλίστηκε, μαζί με την κόρη της, άγνωστο πού, ύστερα από διαταγή του έπαρχου Ακυλίνου.

Διακονία: Μάνα και κόρη έμειναν σταθερές στην πίστη τους, παρ' όλες τις απειλές του ειδωλολάτρη Ακυλίνου, συζύγου και πατρός αντίστοιχα²⁰⁷.

Ποιμαντική προσφορά: Οι ανώνυμες αυτές Αγίες (μητέρα και θυγατέρα), οδηγήθηκαν αγόγγυστα στο μαρτύριο, υπερασπίζοντας την πίστη τους, παρ' όλο που σκληρός κριτής και τιμωρός ήταν ο σύζυγος και πατέρας²⁰⁸.

ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ α)του γάμου, β)της οικογένειας, γ)των σχέσεων μεταξύ των συζύγων, δ)των σχέσεων μεταξύ γονέων και παιδιών, ε)της διαπαιδαγώγησης, στ)της αυτοθυσίας.

ΕΙΚΟΣΤΗ ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ

Όσιος Γρηγόριος ο Δεκαπολίτης.

«Χάραξ κύκλω σου, καί μετά ζωής τέλος,

²⁰⁵Πρβλ. ΕΑΕ, σ.203-204.

²⁰⁶ Βλ. Συναξαριστής, σ.228-229.

²⁰⁷ Αυτόθι, σ.233.

²⁰⁸ Πρβλ. ΕΑΕ, σ.204.

Η ζώσα, Γρηγόριε, τού Θεού χάρις.
Εικάδι Γρηγόριος κεκλήσκειτο εις πόλον ευρύν».

Έζησε: Γεννήθηκε στην Ειρηνούπολη της Ισαυρικής Δεκαπόλεως²⁰⁹, μεταξύ του 780 και 790μΧ και όταν μεγάλωσε, έζησε στην Κωνσταντινούπολη, στην Ρώμη, στα βουνά του Ολύμπου, στην Θεσσαλονίκη και σε πόλεις της Ασίας²¹⁰.

Εκοιμήθη: Στην Κωνσταντινούπολη, ταλαιπωρημένος από διάφορες ασθένειες.

Διακονία: Υπερασπίστηκε με σθένος τις ιερές εικόνες και με το θαυματουργικό του χάρισμα, θεράπευσε πολλούς ασθενείς σε διάφορες πόλεις²¹¹.

Ποιμαντική προσφορά: Οι ευσεβείς γονείς του, Σέργιος και Μαρία, φρόντισαν να τον μορφώσουν στα ιερά γράμματα. Λίγο πριν από τον γάμο του, έφυγε κρυφά από το σπίτι του και έγινε μοναχός. Έζησε με εγκράτεια και αυταπάρνηση, όντας ο ίδιος άρρωστος και θεραπεύοντας μόνο τους άλλους²¹².

ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ α)της επιλογής της παρθενίας από τον γάμο, β)της άσκησης, γ)του θαυματουργικού χαρίσματος.

Άγιοι Ευστάθιος, Θεσπέσιος, και Ανατόλιος, οι Αυτάδελφοι.

«Κάρας τριών τέμνουσι νεκρών οι πλάνοι,
Ουδ' εις νεκρούς δεικνυντες οίκτον, ώ πλάνης!».

Έζησαν: Στην πόλη Γάγγρα της Γαλατίας²¹³, στις αρχές του 4^{ου}μΧ αιώνας, επί της βασιλείας του Μαξιμιανού(286-305μΧ)²¹⁴.

Μαρτύρησαν: Αποκεφαλίστηκαν στην Νίκαια, με διαταγή του Μαξιμιανού, αφού πρώτα βασανίστηκαν²¹⁵.

Διακονία: Πρόκειται για τρία τέκνα μιας οικογένειας πωλητών ρούχων, οι οποίοι, μαζί με τον πατέρα τους Φιλόθεο, βαπτίστηκαν Χριστιανοί²¹⁶.

Ποιμαντική προσφορά: Αρχικά ήταν ειδωλολάτρες. Αργότερα όχι μόνο μεταστράφηκαν στον Χριστιανισμό αλλά και μετά τον θάνατο των γονέων τους δέχτηκαν να μαρτυρήσουν για την υπεράσπιση της πίστη τους.

ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ α)της οικογένειας, β)της μεταστροφής, γ)των σχέσεων μεταξύ αδελφών, δ)των σχέσεων μεταξύ γονέων και παιδιών, ε)της αυτοθυσίας.

²⁰⁹ Πρβλ. ΘΗΕ. τόμ.4^{ος}, στ.701-702.

²¹⁰ Βλ. Συναξαριστής, σ.234.

²¹¹ Βλ. Μηναία, σ.239-247.

²¹² Πρβλ. ΕΑΕ, σ.205.

²¹³ Σημερινή Τουρκία.

²¹⁴ Πρβλ. ΘΗΕ. τόμ.2^{ος}, στ.642.

²¹⁵ Βλ. Συναξαριστής, σ.235-236.

²¹⁶ Βλ. Μηναία, σ.249.

Άγιοι Φιλήμων και Απφία.

«Χριστού καλούντος, ώφθητε δρόμω ξένω,
Χριστού μαθηταί, δραμόντες προς τήν κλήσιν.
Ηπλωμένην παίουσιν εἰς γήν Απφίαν,
Εἰς ουρανοῦς ἔχουσιν ὄμμα καρδίας.
Εἰκάδι δευτερῆ, Φιλήμονα ἔνθεν ἄειραν».

Ἐζησαν: Τον 1^ομΧ αἰώνα, στους Κολοσσούς της Φρυγίας²¹⁷.

Μαρτύρησαν: Λιθοβολήθηκαν ἀπό τους ειδωλολάτρεις των Κολοσσών.

Διακονία: Ο Φιλήμων ἔγινε ἐπίσκοπος Γάζης και ἔζησε μία ἡρεμη και αγαπημένη οικογενειακή ζωή²¹⁸.

Ποιμαντική προσφορά: Ἦταν μία πλούσια οικογένεια των Κολοσσών, οι οποίοι πίστεψαν στον Χριστό. Ανήκαν στους Εβδομήκοντα (Ο´) και ως ζεύγος μαθήτευσαν κοντά στον Απόστολο Παῦλο και συνέχισαν το ἔργο του²¹⁹. Μαζί με τον υἱό τους, Ἀρχιππο, οδηγήθηκαν στο μαρτύριο για την πίστη τους²²⁰.

ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ α)του γάμου, β)της οικογένειας, γ)της μεταστροφής, δ)των σχέσεων μεταξύ των συζύγων, ε)των σχέσεων μεταξύ γονέων και παιδιών, στ)της διαπαιδαγώγησης, ζ)της μαθητείας, η)της αυτοθυσίας.

Άγιοι Κικιλία, Βαλλεριανός και Τιβούρτιος.

« Λουτροῦ φέρεις ἑκκαυσιν, ὦ Κικιλία,
Λούη δέ λουτρον αἵματος διά ξίφους.
Βαλλεριανόν καί συναθλητήν ἄμα
Κτείνει ξίφος, βάλλοντας ὕβρεσι πλάνην».

Ἐζησαν: Στη Ρώμη το 288μΧ, στα χρόνια της βασιλείας του Διοκλητιανού²²¹.

Μαρτύρησαν: Τους αποκεφάλισαν, μετά ἀπό φρικτούς βασανισμούς.

Διακονία: Με την ενάρετη ζωή και το παράδειγμα τους, οδήγησαν πολλούς ειδωλολάτρεις στον Χριστιανισμό²²².

Ποιμαντική προσφορά: Η Κικιλία, κάτω ἀπό την πίεση των γονέων της, παντρεύτηκε τον νεαρό, ειδωλολάτρη, κόμη, Βαλλεριανό. Ὅμως με την πίστη της, κατόρθωσε να τον μεταστρέψει στον Χριστιανισμό, καθώς και τον ἀδελφό του Τιβούρτιο, ἀλλά και

²¹⁷ Βλ. Συναξαριστής, σ.237-238.

²¹⁸ Βλ. Μηναία, Ωδή α´, γ´- στ´, σ.277-284.

²¹⁹ Ὅπως αναφέρεται στην επιστολή του Αποστόλου Παύλου, Προς Κολοσσαεῖς 4,17.

²²⁰ Πρβλ. ΕΑΕ, σ.205.

²²¹ Βλ. Συναξαριστής, σ.238.

²²² Πρβλ. ΕΑΕ, σ.206.

να διατηρήσει την παρθενία της, μέσα στον γάμο. Και οι τρεις μαρτύρησαν για την πίστη τους²²³.

ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ α)της παρθενίας στον γάμο, β)της οικογένειας, γ)των σχέσεων μεταξύ των συζύγων, δ)της μεταστροφής, ε)των σχέσεων μεταξύ αδελφών, στ)της αυτοθυσίας.

ΕΙΚΟΣΤΗ ΤΡΙΤΗ ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ

Άγιος Γρηγόριος.

«Εξ Ακραγάντων πρὸς Θεὸν χωρεῖς Λόγον,
Τὸν ἄκρα γῆς κρίνοντα, παμμάκαρ Πάτερ».

Ἐξήσε: Στην πόλη Ακράγαντα της Σικελίας, το 685μΧ, στα χρόνια της βασιλείας του Ιουστινιανού Β΄ του Ρινότμητου(685-695μΧ)²²⁴.

Εκοιμήθη: Εν ειρήνη, στην πόλη του, της οποίας υπήρξε επίσκοπος.

Διακονία: Μόλις ενηλικιώθηκε, χειροτονήθηκε ιερέας και περιόδευσε σε πολλές πόλεις, βοηθώντας τους χριστιανούς, ιδίως κατά του μονοθελητισμού.

Ποιμαντική προσφορά: Καταγόταν από ευσεβέστατη και πλούσια οικογένεια. Οι γονείς του²²⁵, φρόντισαν να του μάθουν τα ιερά γράμματα, ήδη από την ηλικία των οκτώ ετών και έτσι προετοίμασαν τον δρόμο της αγιοποίησης του. Αποτέλεσμα ήταν η πλούσια θαυματουργική του δράση²²⁶.

ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ α)της οικογένειας, β)της διαπαιδαγώγησης, γ)των σχέσεων μεταξύ γονέων και παιδιών, δ)της ιεροσύνης, ε)του θαυματουργικού χαρίσματος.

ΕΙΚΟΣΤΗ ΠΕΜΠΤΗ ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ

Αγία Βασίλισσα.

«Τμηθείσα θνητού σύζυγος Βασιλέως,
Αφθαρτον εύρε νυμφώνα Βασιλέως».

Ἐξήσε: Στην Αλεξάνδρεια, το 304μΧ²²⁷.

²²³ Βλ. Μηναία, σ.279-289.

²²⁴ Βλ. Συναξαριστής, σ.245-246.

²²⁵ Χαρίτωνας και Θεοδότη.

²²⁶ Βλ. Μηναία, σ.293-304.

²²⁷ Βλ. Συναξαριστής, σ.250.

Μαρτύρησε: Αποκεφαλίστηκε, μαζί με την Αγία Αικατερίνη, ύστερα από εντολή του συζύγου της Μαξεντίου (28/10/306 έως 28/10/312)²²⁸.

Διακονία: Διακήρυξε την ακλόνητη πίστη της στον Θεό, χωρίς να φοβηθεί ούτε τους βασανισμούς, ούτε τον θάνατο²²⁹.

Ποιμαντική προσφορά: Ήταν σύζυγος του βασιλιά Μαξεντίου. Η Αγία Αικατερίνη την κατήχησε στον Χριστιανισμό. Δεν φοβήθηκε να ομολογήσει την πίστη της, στον ειδωλολάτρη σύζυγο της και να πεθάνει γι' αυτήν²³⁰.

ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ α)του γάμου, β)της οικογένειας, γ)της μεταστροφής, δ)της μαθητείας, ε)των σχέσεων μεταξύ των συζύγων, στ)της αυτοθυσίας.

Όσιος Πέτρος ο Ησυχαστής.

«Ήσυχως βίου το πέλαγος ανύσας,
Πρός ησύχιον Πέτρε λιμένα φθάνεις».

Έζησε: Σε ένα μοναστικό κελλί, στην Αντιόχεια, άγνωστο πότε²³¹.

Εκοιμήθη: Εν ειρήνη, σε ηλικία ενενήντα εννέα ετών²³².

Διακονία: Ήταν τόση η αρετή του, από την άσκηση και την αδιάλειπτη προσευχή, που του δόθηκε το θαυματουργικό χάρισμα της θεραπείας των ασθενειών και κυρίως του δαιμονισμού²³³.

Ποιμαντική προσφορά: Ήταν γόνος ευσεβών γονέων, τους οποίους όμως γρήγορα εγκατέλειψε, για να αφιερωθεί στην λατρεία του Θεού και στην μοναστική ζωή. Έγινε ιδιαίτερα γνωστός, στην Αντιόχεια της εποχής του, λόγω της άσκησης και της αγιοσύνης του.

ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ α)της οικογένειας, β)της διαπαιδαγώγησης, γ)των σχέσεων μεταξύ γονέων και παιδιών, δ)της άσκησης, ε)του θαυματουργικού χαρίσματος.

ΕΙΚΟΣΤΗ ΕΚΤΗ ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ

Όσιος Αλύπιος ο Κιονίτης.

«Ανείχεν Αλύπιον όρθιος κίων,
Πρός ουρανούς ζητούντα βαίνειν, ού μένει.

²²⁸ Πρβλ. ΘΗΕ. τόμ.8^{ος}, στ.602-603.

²²⁹ Βλ. Μηναία, σ.329.

²³⁰ Πρβλ. ΕΑΕ, σ.207.

²³¹ Πρβλ. ΘΗΕ. τόμ.10^{ος}, στ.379.

²³² Βλ. Συναξαριστής, σ.251.

²³³ Βλ. Μηναία, σ.329.

Εικάδι έκτη άλυπον, Αλύπιε, βής επί οίκον».

Έζησε: Στην Ανδριανούπολη της Παφλαγονίας, το 610μΧ²³⁴, στα χρόνια της βασιλείας του Ηρακλείου(610-641μΧ).

Εκοιμήθη: Εν ειρήνη σε ηλικία εκατό ετών²³⁵.

Διακονία: Από μικρός, αφιέρωσε τη ζωή του στον Χριστό και πέρασε το μεγαλύτερο μέρος της, εξήντα επτά χρόνια, σε ένα στύλο, γι' αυτό και ονομάστηκε «κιονίτης»²³⁶.

Ποιμαντική προσφορά: Η μητέρα του, δέχτηκε την απόφαση του υιού της να μονάσει, καθώς λίγο πριν τον γεννήσει, τον είχε δει, σε όνειρο, ως Άγιο.

ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ α)της οικογένειας, β)των σχέσεων μεταξύ γονέων και παιδιών, γ)της διαπαιδαγώγησης, δ)της άσκησης.

Όσιος Νίκων ο Μετανοείτε.

«Οι Λακεδαίμων, ουδαμώς Δαίμων λάκοι.
Σοβεί γάρ αυτόν τοίς τεραστίοις Νίκων».

Έζησε: Γεννήθηκε στην Αρμενία, πιθανώς το α' τέταρτο του 10^{ου}μΧ αιώνας και ταξίδεψε μέχρι την Στερεά Ελλάδα, την Πελοπόννησο και την Κρήτη²³⁷.

Εκοιμήθη: Εν ειρήνη, στην Σπάρτη, όπου μόνασε σε ναό, τον οποίο είχε κτίσει στο όνομα του Χριστού.

Διακονία: Ταξίδεψε στην Αρμενία, στην Κρήτη και στην Πελοπόννησο, προτρέποντας όλους στην Χριστιανική πίστη, λέγοντας «μετανοείτε» γι' αυτό πήρε και την ανάλογη επωνυμία²³⁸. Λόγω της μεγάλης πίστης και του έργου του αξιώθηκε με το θαυματουργικό χάρισμα.

Ποιμαντική προσφορά: Καταγόταν από πολύ πλούσια οικογένεια της Αρμενίας. Εγκατέλειψε την οικογενειακή ζωή και την κοινωνική του θέση, για να κερδίσει την αιώνια ζωή. Καθώς ο πατέρας του προσπαθούσε να τον βρει για να τον επαναφέρει στην οικογενειακή ζωή, έφυγε για να ασκηθεί και να μονάσει στην Πελοπόννησο²³⁹.

ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ α)της οικογένειας, β)των σχέσεων μεταξύ γονέων και παιδιών, γ)της άσκησης, δ)του κηρύγματος, ε)του θαυματουργικού χαρίσματος.

²³⁴ Βλ. Συναξαριστής, σ.251-252.

²³⁵ Βλ. Μηναία, Ωδή α', γ' - θ', σ.198-204.

²³⁶ Πρβλ. ΘΗΕ. τόμ.2^{ος}, στ.218-220.

²³⁷ Ενθ. Ανωτέρω, τόμ. 9^{ος}, στ.556-558.

²³⁸ Βλ. Συναξαριστής, σ.255.

²³⁹ Βλ. Μηναία, Του Όσιου Νίκωνος, σ.198-203

ΕΙΚΟΣΤΗ ΕΒΔΟΜΗ ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ

Άγιος Ιάκωβος ο Πέρσης.

«Τμηθείς μεληδόν, καί σφαγὴν Πέρσης φέρων,
 “Ψυχὴ σεσώσθω, φρούδά μοι μέλη” λέγει.
 Εικάδι Πέρσης εβδομάτη σφάγη εκμελεῖσθείς».

Ἐζησε: Στην πόλη Βηθλαβάν της Περσίας, το 395μΧ, στα χρόνια του βασιλιά των Περσών Ισδιγέρδη²⁴⁰.

Μαρτύρησε: Με διαταγή του Ισδιγέρδη, αφού του απέκοψαν τα άκρα, τον αποκεφάλισαν.

Διακονία: Με την ειλικρινή μετάνοια και με το μαρτύριο του, κέρδισε την αγιοποίηση²⁴¹.

Ποιμαντική προσφορά: Η φίλια του με τον Πέρση βασιλιά Ισδιγέρδη, τον οδήγησε στην άρνηση του Χριστού και στην προσκύνηση των ειδώλων. Όμως συνειδητοποιώντας το λάθος του, αφού διάβασε την επιστολή που του έστειλαν η μητέρα και η σύζυγος του, ομολόγησε την πίστη του στον Χριστό και δέχτηκε με χαρά το μαρτύριο²⁴².

ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ α)του γάμου, β)της οικογένειας, γ)των σχέσεων μεταξύ των συζύγων, δ)της μετάνοιας, ε)της αυτοθυσίας.

ΕΙΚΟΣΤΗ ΟΓΔΟΗ ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ

Όσιος Στέφανος ο Νέος.

«Πληγείς νέε Στέφανε τήν κάραν ξύλω,
 Εύρες πρεπόντως ουχί γηράσκον στέφος.
 Εικάδι ογδοάτη Στεφάνου Νέου κράτα θραύσαν».

Ἐζησε: Στην Κωνσταντινούπολη, την περίοδο των αιρετικών βασιλέων Λέοντος του Ίσαυρου (717-741μΧ) και Κωνσταντίνου του Κοπρώνυμου (741-775μΧ)²⁴³.

Μαρτύρησε: Αφού φυλακίστηκε με διαταγή του Κωνσταντίνου του Κοπρώνυμου, ξυλοκοπήθηκε μέχρι θανάτου, το 764 ή 767μΧ, σε ηλικία πενήντα τριών ετών²⁴⁴.

²⁴⁰ Βλ. Συναξαριστής, σ.255.

²⁴¹ Βλ. Μηναία, Ωδή α', γ' - θ', σ.205-210.

²⁴² Πρβλ.. ΕΑΕ, σ.207-208.

²⁴³ Βλ. Συναξαριστής, σ.256-257.

²⁴⁴ Πρβλ. ΘΗΕ. τόμ.11^{ος}, στ.473.

Διακονία: Από δεκαέξι μόλις ετών, ντύθηκε το μοναχικό σχήμα και υποστήριξε μέχρι θανάτου, την προσκύνηση των ιερών εικόνων²⁴⁵.

Ποιμαντική προσφορά: Οι χριστιανοί γονείς του²⁴⁶ φρόντισαν να του διδάξουν τα ιερά γράμματα, την άσκηση και την προσευχή.

ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ α)της οικογένειας, β)της διαπαιδαγώγησης, γ)των σχέσεων μεταξύ γονέων και παιδιών, δ)της άσκησης, ε)της αυτοθυσίας.

ΤΡΙΑΚΟΣΤΗ ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ

Άγιος Φρουμέντιος.

«Φρουρούμενος χάριτι Σεπτής Τριάδος,
Φρουμέντιος δέδειχε φρούδον τήν πλάνην».

Έζησε: Στην Τύρο μεταξύ του 310 και 330μΧ, αλλά έζησε στην Ινδία, στα χρόνια της βασιλείας του Κωνσταντίνου του Μεγάλου (324-337μΧ)²⁴⁷.

Εκοιμήθη: Εν ειρήνη, στην Ινδία.

Διακονία: Οδήγησε πολλούς Ινδούς στον Χριστιανισμό και ως πρώτος αρχιεπίσκοπος Αζώμης, έκτισε πολλούς ναούς και έμεινε γνωστός με το όνομα «φωτιστής της Ινδίας»²⁴⁸.

Ποιμαντική προσφορά: Πουλήθηκε από κλέφτες ως δούλος, στον βασιλιά της Ινδίας, μαζί με τον αδελφό του Αιδέσιο. Λόγω της τιμιότητας και της αρετής τους κέρδισαν την απελευθέρωση τους. Έγιναν και οι δύο ιερείς και ενώ ο Αιδέσιος έμεινε μαζί με τους γονείς τους, στην Τύρο, ο Φρουμέντιος αποφάσισε να κατηχήσει τους Ινδούς. Το κατόρθωσε με την πίστη και την υπομονή του²⁴⁹.

ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ α)της οικογένειας, β)της σχέσης μεταξύ αδελφών, γ)της ιεροσύνης, δ)του κηρύγματος.

²⁴⁵ Βλ. Μηναία, Ωδή α', γ' - στ', σ.210-214.

²⁴⁶ Ιωάννης και Άννα.

²⁴⁷ Βλ. Συναξαριστής, σ.263-264.

²⁴⁸ Πρβλ. ΘΗΕ. τόμ.11^{ος}, στ.1223.

²⁴⁹ Βλ. Μηναία, σ.236.

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ

ΠΡΩΤΗ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ

Άγιος Φιλάρετος ο Ελεήμων.

«θνήσκει ό πάσαν αρετήν φερωνύμως,
Πάτερ φιλήσας, τον γε μήν οίκτον πλέον».

Έζησε: Μαζί με την οικογένεια του, στην Κωνσταντινούπολη, το 780μΧ, στα χρόνια της βασιλείας του Κωνσταντίνου(780-797μΧ) και της Ειρήνης(797-802μΧ)²⁵⁰.

Εκοιμήθη: Εν ειρήνη, το 792μΧ, στην Κωνσταντινούπολη²⁵¹.

Διακονία: Αφιέρωσε τη ζωή του όχι μόνο στην λατρεία του Θεού, αλλά στην ελεημοσύνη και την φιλανθρωπία²⁵².

Ποιμαντική προσφορά: Είχε χριστιανή σύζυγο, τρία παιδιά και πολύ πλούτο. Ήταν τόση η φιλανθρωπία και η αδιάκοπη ελεημοσύνη του, που έμεινε φτωχός. Όμως απέκτησε πάλι μεγάλη περιουσία, όταν η εγγονή του, η Μαρία, παντρεύτηκε το βασιλιά Κωνσταντίνο. Έτσι συνέχισε το λαμπρό έργο της ελεημοσύνης μέχρι το θάνατο του, γι' αυτό ονομάστηκε «ελεήμων»²⁵³.

ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ α)του γάμου, β)της οικογένειας, γ)των σχέσεων μεταξύ των συζύγων, δ)της ελεημοσύνης.

ΔΕΥΤΕΡΑ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ

Αγία Μυρόπη.

«Όντως μύρον πέφηνε Χριστώ Μυρόπη,
Σώμα προσδούσα διά τούτον βασάνοις».

Έζησε: Γεννήθηκε στην Έφεσο, αλλά έζησε στην Χίο, το 250μΧ, την εποχή της βασιλείας του Δεκίου (249-253μΧ)²⁵⁴.

Μαρτύρησε: Ομολόγησε την πίστη της και ξυλοκοπήθηκε μέχρι θανάτου, από τον τοπικό άρχοντα Νουμέριο²⁵⁵.

²⁵⁰ Βλ. Συναξαριστής, σ.266.

²⁵¹ Πρβλ. ΘΗΕ. τόμ.11^{ος}, στ.1057.

²⁵² Βλ. Μηναία, σ.7.

²⁵³ Πρβλ. ΕΑΕ, σ.211-212.

²⁵⁴ Βλ. Συναξαριστής, σ.268.

²⁵⁵ Πρβλ. ΘΗΕ. τόμ.9^{ος}, στ.214.

Διακονία: Ήταν τόσο το θάρρος που της έδωσε η πίστη της, που ενταφίασε το λείψανο του μάρτυρα Ισιδώρου, παρ' όλη την απαγόρευση του Νουμερίου.

Ποιμαντική προσφορά: Μετά το θάνατο του πατέρα της, την ανατροφή της ανέλαβε η πιστή μητέρα της. Πήρε το όνομα της από το γεγονός ότι μοίραζε δωρεάν μύρο σε όλους τους Χριστιανούς²⁵⁶.

ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ α)της οικογένειας, β)της διαπαιδαγώγησης, γ)των σχέσεων μεταξύ γονέων και παιδιών, δ)της ελεημοσύνης, ε)της αυτοθυσίας.

ΤΡΙΤΗ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ

Όσιος Θεόδουλος ο Κύπριος.

«Κύπρου το κλίμα Θεόδουλος κυπρίσαν,
Και σταφύλῃν ποιήσαν ἤλθεν εἰς τρύγην».

Έζησε: Στην Κύπρο, άγνωστο πότε²⁵⁷.

Εκοιμήθη: Εν ειρήνη, στο κελλί στο οποίο μόναζε²⁵⁸.

Διακονία: Με την διδασκαλία και το παράδειγμα της ζωής του, οδήγησε πολλούς στον Χριστιανισμό.

Ποιμαντική προσφορά: Από μικρός αποφάσισε να αφιερώσει τη ζωή του στον Θεό και έγινε μοναχός. Ήταν τόση η εγκράτεια και η αγάπη του για την άσκηση και την ακτημοσύνη, που το Άγιο Πνεύμα του έδωσε το χάρισμα να διαβάξει την σκέψη των άλλων και να προλέγει τα μέλλοντα²⁵⁹.

ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ α)της παρθενίας, β)της άσκησης, γ)του θαυματουργικού χαρίσματος.

Όσιος Θεόδουλος ο Έπαρχος.

«Έπαρχίαν γῆς, ουρανῶν επαρχίας,
Ο Θεόδουλος αντέδωκεν εμφρόνως».

Έζησε: Στην Κωνσταντινούπολη, ως έπαρχος και στην Έδεσσα, ως απλός μοναχός, το 379μΧ, στα χρόνια της βασιλείας του Θεοδοσίου του Μεγάλου(379-395μΧ)²⁶⁰.

Εκοιμήθη: Εν ειρήνη, πάνω στον στύλο, στον οποίο μόναζε.

²⁵⁶ Βλ. Μηναία, σ.10.

²⁵⁷ Πρβλ. ΘΗΕ. τόμ.6^{ος}, στ.183.

²⁵⁸ Βλ. Συναξαριστής, σ.270.

²⁵⁹ Βλ. Μηναία, σ.14.

²⁶⁰ Βλ. Συναξαριστής, σ.270-271.

Διακονία: Εγκατέλειψε την κενή ζωή των αξιωμάτων και μόνασε, αφού πρώτα μοίρασε όλη του την περιουσία στους φτωχούς²⁶¹.

Ποιμαντική προσφορά: Ήταν αξιωματούχος του αυτοκράτορα Θεοδοσίου(379-395μΧ) και σύζυγος πλούσιας γυναίκας, της Πρόκλας²⁶². Μετά τον θάνατο της γυναίκας του μοίρασε την περιουσία του και μόνασε ως το θάνατο του.

ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ α)του γάμου, β)της οικογένειας, γ)των σχέσεων μεταξύ των συζύγων, δ)της χηρείας, ε)της ελεημοσύνης, στ)της άσκησης.

ΤΕΤΑΡΤΗ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ

Αγία Βαρβάρα η Μεγαλομάρτυς²⁶³.

« Ξίφει πατήρ θύσας σε, Μάρτυς Βαρβάρα,
Υπήρξεν άλλος Αβραάμ διαβόλου.
Βαρβάρα αμφί τετάρτη χερσί τοκήος ετημήθη».

Έζησε: Στην Ανατολή, το 290μΧ, όταν βασιλιάς ήταν ο Μαξιμιανός²⁶⁴.

Μαρτύρησε: Αποκεφαλίστηκε, ύστερα από άγριο ξυλοδαρμό, από τον ίδιο της τον πατέρα, τον Διόσκουρο²⁶⁵.

Διακονία: Με παρρησία και τόλμη ομολόγησε την πίστη της και πέθανε γι' αυτήν.

Ποιμαντική προσφορά: Ήταν θυγατέρα πλούσιου ειδωλολάτρη. Επέλεξε την ζωή της παρθενίας και της προσευχής και γι' αυτή της την απόφαση δολοφονήθηκε από τον ίδιο της τον πατέρα²⁶⁶.

ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ α)της παρθενίας, β)της οικογένειας, γ)των σχέσεων μεταξύ γονέων και παιδιών, δ)της αυτοθυσίας.

Όσιος Ιωάννης ο Δαμασκηνός.

« Πλήσας μελών γήν ηδέων Ιωάννης,
Κάν ούρανοίς άνεισι συνθειναι μέλη».

Έζησε: Στην Δαμασκό, επί της βασιλείας του Λέοντος του Ίσαυρου (717-741μΧ) και του υιού του Κωνσταντίνου του Κοπρόνυμου (741-775μΧ)²⁶⁷.

²⁶¹ Βλ. Μηναία, σ.14.

²⁶² Πρβλ. ΕΑΕ, σ.215.

²⁶³ Πρβλ. Επίμετρο Κειμένων αυτής της εργασίας, για περισσότερες λεπτομέρειες, σ.114.

²⁶⁴ Βλ. Συναξαριστής, σ.272-273.

²⁶⁵ Πρβλ. ΘΗΕ. τόμ.3^{ος}, στ.608-612.

²⁶⁶ Βλ. Μηναία, Ωδή α', γ' - θ', σ.18-23.

²⁶⁷ Βλ. Συναξαριστής, σ.273-274.

Εκοιμήθη: Εν ειρήνη στη μονή του Αγίου Σάββα, όπου μόναζε.

Διακονία: Έγινε μοναχός και με την χάρη του Αγίου Πνεύματος, έγραψε πολλούς ύμνους και πολλά συγγράμματα, όπου στηλίτευε την αίρεση της εικονομαχίας²⁶⁸.

Ποιμαντική προσφορά: Καταγόταν από πολύ πλούσια χριστιανική οικογένεια της Δαμασκού. Ο φιλάρετος πατέρας του φρόντισε για την εξαιρετική διαπαιδαγώγηση του, τόσο στα ιερά γράμματα, όσο και στην θύραθεν παιδεία.

ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ α)της οικογένειας, β)των σχέσεων μεταξύ γονέων και παιδιών, γ)της διαπαιδαγώγησης, δ)της άσκησης, ε)του γραπτού λόγου.

Άγιος Ιωάννης ο Θαυματουργός.

«Επισκοπήν γής εκλιπων Ιωάννης,
Επισκοπούντος πάντα τέρπεται θέα».

Έζησε: Ως επίσκοπος Πολυβότου, το 716μΧ, στα χρόνια της βασιλείας του Λέοντος Γ΄ του Ίσαυρου(717-741μΧ)²⁶⁹.

Εκοιμήθη: Εν ειρήνη, στην επισκοπή του.

Διακονία: Με τον ενάρετο και ασκητικό του βίο, αξιώθηκε με το θαυματουργικό χάρισμα και ως επίσκοπος Πολυβότου, αγωνίστηκε κατά της εικονομαχίας.

Ποιμαντική προσφορά: Από πολύ μικρός επέλεξε την ζωή της άσκησης και της νηστείας και της παρθενίας²⁷⁰.

ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ α)της παρθενίας, β)του θαυματουργικού χαρίσματος, γ) της ιεροσύνης.

ΠΕΜΠΤΗ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ

Όσιος Σάββας ο Ηγιασμένος.

«Ψυχήν όπισθεν τού Θεού κολλών πάλαι,
Έμπροσθεν αυτού νύν παρίσταται Σάββας.
Θεσπεσίοιο πόλου πέμπτη Σάββας εντός εσήχθη».

Έζησε: Γεννήθηκε στην Καπαδοκία, το 439μΧ, «επί της επτακαιδεκάτης Θεοδοσίου υπατείας» και έζησε τον 5^ο και 6^ομΧ αιώνα στην Βηθλεέμ της Παλαιστίνης²⁷¹.

²⁶⁸ Βλ. Μηναία, σ.18-21.

²⁶⁹ Βλ. Συναξαριστής, σ.274.

²⁷⁰ Βλ. Μηναία, σ.21.

²⁷¹ Πρβλ. ΘΗΕ. τόμ.10^{ος}, στ.1094-1095.

Εκοιμήθη: Εν ειρήνη, στην ομώνυμη του μονή, της Μεγίστης Λαύρας, στις 25/12/532μΧ.

Διακονία: Ήταν τόση η αρετή και η καλοσύνη του, που γρήγορα έγινε ο πνευματικός καθοδηγητής πολλών μοναχών²⁷².

Ποιμαντική προσφορά: Οι ευσεβέστατοι γονείς του, Ιωάννης και Σοφία, μεγάλωσαν Χριστιανικά τον υιό τους, ο οποίος γρήγορα επέλεξε την μοναστική και ασκητική ζωή²⁷³.

ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ α)της οικογένειας, β)της διαπαιδαγώγησης, γ)των σχέσεων μεταξύ γονέων και παιδιών, δ)της άσκησης.

ΟΓΔΟΗ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ

Όσιος Σωφρόνιος.

«Πάν Σωφρόνιος σαρκικόν σβέσας πάθος,
Καί σαρκός αυτής εξαπέπητη πηλίνης».

Έζησε: Γεννήθηκε στο Φοινί της Λεμεσού, στις 27 Απριλίου 1825 και έζησε στην Κύπρο²⁷⁴.

Εκοιμήθη: Εν ειρήνη, στην Λευκωσία της Κύπρου, στις 10/23 Μαρτίου 1900.

Διακονία: Ως αρχιεπίσκοπος Κύπρου (1865-1900μΧ) έκανε μεγάλο φιλανθρωπικό έργο, ίδρυσε σχολεία και φρόντισε για την μόρφωση του ποιμνίου του²⁷⁵.

Ποιμαντική προσφορά: Οι ευσεβέστατοι γονείς του φρόντισαν για την ευλάβεια και την πολυμάθεια του. Από μικρός επέλεξε την μοναστική ζωή, που τον οδήγησε στον αρχιεπισκοπικό θρόνο, ως διάδοχος του Μακάριου Α'²⁷⁶.

ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ α)της οικογένειας, β)των σχέσεων μεταξύ γονέων και παιδιών, γ)της διαπαιδαγώγησης, δ)της ιεροσύνης, ε)της άσκησης, στ)της ελεημοσύνης.

ΕΝΑΘΗ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ

Αγία Άννα.

«Τί σοι επαινέσειεν, Άννα, τις πλέον;
Τό καρτερόφρον ή τό τής ευτεκνίας;».

²⁷² Βλ. Συναξαριστής, σ.275.

²⁷³ Βλ. Μηναία, Ωδή α', γ' - ζ', σ.26-30.

²⁷⁴ Πρβλ. ΘΗΕ. τόμ.11^{ος}, στ.648-649.

²⁷⁵ Βλ. Συναξαριστής, σ.283.

²⁷⁶ Βλ. Μηναία, σ.58.

Έζησε: Στην πόλη Αρναθαίμ, του όρους Εφραίμ, τον 1^οπΧ αιώνα²⁷⁷.

Εκοιμήθη: Εν ειρήνη, στην πόλη Αρναθαίμ.

Διακονία: Με την υπομονή, το θάρρος και την συνεχή προσευχή της, απέκτησε σε μεγάλη ηλικία παιδιά, που τόσο επιθυμούσε²⁷⁸.

Ποιμαντική προσφορά: Παντρεύτηκε τον Ελκανάν, από την φυλή του Λευϊ. Ο σύζυγος της καθώς η Άννα δεν έκανε παιδιά, πήρε και δεύτερη σύζυγο, την Φενάναν, με την οποία απέκτησε παιδιά. Παρ' όλη την κατακραυγή του συζύγου και των συγγενών του, για την ατεκνία της Άννας, αυτή δεν έχασε την πίστη της στον Θεό, ο οποίος τελικά της χάρισε πέντε παιδιά, ανάμεσα τους τον προφήτη Σαμουήλ²⁷⁹.

ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ α)του γάμου, β)της οικογένειας, γ)των σχέσεων μεταξύ των συζύγων, δ)της θαυματουργικής τεκνογονίας (πρόβλημα στειρότητας).

Όσιος Στέφανος.

«Εξήγαγες γής τόν στέφανον καί βίου.
Στέφει δέ δόξης εστεφάνωσας, Λόγε».

Έζησε: Στην Κωνσταντινούπολη, το 829μΧ, στα χρόνια της βασιλείας του Θεοφίλου του Εικονομάχου(829-842μΧ)²⁸⁰.

Εκοιμήθη: Εν ειρήνη, σε ηλικία εβδομήντα τριών ετών, στο ασκητήριο του, έξω από την Κωνσταντινούπολη.

Διακονία: Ήταν τόση η αυταπάρνηση και ο ασκητικός του βίος, ώστε έτρωγε μόνο μία ή δύο φορές την εβδομάδα.

Ποιμαντική προσφορά: Οι γονείς του²⁸¹ ήταν ιδιαίτερα ευσεβείς και φρόντισαν να του μάθουν τα ιερά γράμματα. Ο πατέρας του χειροτονήθηκε πρεσβύτερος και μετά από μερικά χρόνια και ο Στέφανος έγινε μοναχός και αφιέρωσε την ζωή του στην άσκηση, την νηστεία και την προσευχή²⁸². Μετά τον καταστροφικό σεισμό του 879μΧ και την καταστροφή του ναού του Αγίου Αντίπα, όπουμόναζε, μπήκε σε φακοειδή τάφο, όπου και έμεινε για δώδεκα χρόνια, έως δηλαδή και τον θάνατο του²⁸³.

²⁷⁷ Βλ. Συναξαριστής, σ.284-285.

²⁷⁸ Πρβλ. ΘΗΕ. τόμ.2^{ος}, στ.831-833.

²⁷⁹ Σαμουήλ: «Ο Θεός εισήκουσεν». Βλ. Μηναία, σ.66.

²⁸⁰ Βλ. Συναξαριστής, σ.285-286.

²⁸¹ Ο Ζαχαρίας και η Θεοφανώ.

²⁸² Βλ. Μηναία, σ.67.

²⁸³ Πρβλ. ΘΗΕ. τόμ.11^{ος}, στ.478.

ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ α)της οικογένειας, β)της διαπαιδαγώγησης, γ)των σχέσεων μεταξύ γονέων και παιδιών, δ)της άσκησης.

ΔΕΚΑΤΗ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ

Όσιος Θωμάς.

«Θωμάς Θεόν θείς αρραγεστάτην βάσιν,
Κρείττων πέφηνε μηχανής των δαιμόνων».

Έζησε: Στους πρόποδες του όρους Κυμναίου, κατά την περίοδο της βασιλείας του Λέοντος ΣΤ΄ του Σοφού (886-912μΧ)²⁸⁴.

Εκοιμήθη: Εν ειρήνη, στο κελλί στο οποίο ασκήτευε²⁸⁵.

Διακονία: Έγινε ηγούμενος ενός μοναστηριού, που ήταν δίπλα στον ποταμό Σαγγάριο.

Ποιμαντική προσφορά: Οι ευσεβείς γονείς του φρόντισαν για την θεολογική του μόρφωση, ιδίως ο πατέρας του, πού τον έπαιρνε πάντα μαζί του στις επισκέψεις του στα μοναστήρια. Από μικρός ακολούθησε την μοναστική ζωή της άσκησης και της προσευχής²⁸⁶.

ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ α)της οικογένειας, β)της διαπαιδαγώγησης, γ)των σχέσεων μεταξύ γονέων και παιδιών, δ)της άσκησης.

ΕΝΔΕΚΑΤΗ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ

Όσιος Δανιήλ ο Στυλίτης²⁸⁷.

«Καί γήϊνον πάν, αλλά καί γήν εκκλίνων,
Οικεί Δανιήλ πρίν στύλον, καί νύν πόλον.
Ενδεκάτη Δανιήλ στυλοβάμων εύρατο τέρμα».

Έζησε: Στα Σαμόσατα της Συρίας και στη Βασιλεύουσα, στα χρόνια της βασιλείας του Λέοντος του Μεγάλου (457-474)²⁸⁸.

Εκοιμήθη: Εν ειρήνη, στην περιοχή της Κωνσταντινούπολης όπου ασκήτευε²⁸⁹.

²⁸⁴ Πρβλ. ΘΗΕ. τόμ.6^{ος}, στ.581-582.

²⁸⁵ Βλ. Συναξαριστής, σ.288-291.

²⁸⁶ Βλ. Μηναία, σ.74.

²⁸⁷ Πρβλ. Επίμετρο Κειμένων αυτής της εργασίας, για περισσότερες λεπτομέρειες, σ.112.

²⁸⁸ Πρβλ. ΘΗΕ. τόμ.4^{ος}, στ.952-954.

²⁸⁹ Βλ. Συναξαριστής, σ.291.

Διακονία: Με το λαμπρό παράδειγμα της ασκητικής ζωής του, πολέμησε τις αιρέσεις του καιρού του. Ήταν τόση η καθαρότητα της ψυχής του, που όταν του ζητήθηκε να γίνει ηγούμενος, από ταπείνωση το αρνήθηκε.

Ποιμαντική προσφορά: Ήταν υιός ευσεβών χριστιανών γονέων²⁹⁰, οι οποίοι από βρέφος ήθελαν να τον αφιερώσουν στον Θεό. Στα δώδεκα του χρόνια έγινε μοναχός, γνώρισε τον Συμεών τον Στυλίτη και ακολούθησε τον ίδιο ασκητικό δρόμο. Αξιώθηκε με το θαυματουργικό χάρισμα της προφητείας²⁹¹.

ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ α)της οικογένειας, β)της διαπαιδαγώγησης, γ)των σχέσεων μεταξύ γονέων και παιδιών, δ)της άσκησης, ε)του θαυματουργικού χαρίσματος.

Άγιος Μείραξ.

«Αρνησιχρίστων δόξαν άπας τις βλέπων,
Μηδέν κατ' αυτών φλυαρείτω αφρόνως».

Έζησε: Στην Αίγυπτο, επί της βασιλείας του τοπικού άρχοντα Αμηνά²⁹².

Μαρτύρησε: Ευλοκοπήθηκε μέχρι θανάτου.

Διακονία: Εάν και αρχικά αποποιήθηκε την χριστιανική πίστη, αργότερα μετανόησε και ομολόγησε το χριστιανικό δόγμα μπροστά στον τοπικό άρχοντα, ο οποίος και τον θανάτωσε.

Ποιμαντική προσφορά: Γεννήθηκε από χριστιανούς γονείς, οι οποίοι τον μεγάλωσαν χριστιανικά. Παρ' όλα αυτά παρασύρθηκε από την ειδωλολατρία. Γρήγορα όμως κατάλαβε το λάθος του, επέστρεψε στον Χριστό και θυσιάστηκε γι' Αυτόν²⁹³.

ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ α)της οικογένειας, β)των σχέσεων μεταξύ γονέων και παιδιών, γ)της διαπαιδαγώγησης, δ)της μεταστροφής, ε)της μετάνοιας, στ)της αυτοθυσίας.

ΔΩΔΕΚΑΤΗ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ

Άγιος Σπυρίδων ο Θαυματουργός.

«Ο θαυματουργός κάν τέθηκε Σπυρίδων,
Τού θαυματουργείν ουκ έληξεν εισέτι.
Αμφί δωδεκάτην Σπυρίδων βίστον λίπε τόνδε».

²⁹⁰ Του Ηλία και της Μάρθας.

²⁹¹ Βλ. Μηναία, Ωδή α', γ' - η', σ.83-86.

²⁹² Βλ. Συναξαριστής, σ.292-293.

²⁹³ Βλ. Μηναία, σ.85.

Έζησε: Στην Κύπρο, το 343μΧ, επί της βασιλείας του Κωνσταντίνου του Μεγάλου (324-337μΧ) και του υιού του Κωνσταντίου(337-353μΧ)²⁹⁴.

Εκοιμήθη: Εν ειρήνη στην πατρίδα του, συνεχίζοντας την θαυματουργία ακόμα και μετά τον θάνατο του.

Διακονία: Λόγω της καθαρότητας του βίου του, του δόθηκε το θαυματουργικό χάρισμα και γρήγορα χειροτονήθηκε επίσκοπος Τριμυθούντος²⁹⁵.

Ποιμαντική προσφορά: Ήταν βοσκός και με την σύζυγο του απέκτησε μία κόρη, την Ειρήνη²⁹⁶. Αμέσως μετά τον θάνατο της συζύγου του αφιερώθηκε στην λατρεία του Χριστού και στην βοήθεια των συνανθρώπων του, με την τέλεση θαυμάτων.

ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ α)του γάμου, β)της οικογένειας, γ)των σχέσεων μεταξύ γονέων και παιδιών, δ)της χηρείας, ε)της άσκησης, στ)του θαυματουργικού χαρίσματος.

ΔΕΚΑΤΗ ΤΡΙΤΗ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ

Άγιος Μαρδάριος.

«Απαξ δύο κτείνουσι πύρ τε καί ξίφος».

Έζησε: Στις ανατολικές επαρχίες της αυτοκρατορίας, το296μΧ²⁹⁷.

Μαρτύρησε: Ύστερα από διαταγή του τοπικού άρχοντα Λυσία τρυπήθηκε, με πυρακτωμένα σίδηρα μέχρι θανάτου.

Διακονία: Βλέποντας το μαρτυρικό θάνατο του φίλου του, του Αγίου Ευστρατίου, θέλησε και αυτός να ομολογήσει την πίστη του στον Χριστό και έτσι θανατώθηκε.

Ποιμαντική προσφορά: Ήταν τόση η πίστη του στον Θεό που αποφάσισε να θυσιάσει γι' Αυτόν. Σ' αυτή του την απόφαση βρήκε σημαντικούς αρωγούς την σύζυγο και τα δύο παιδιά του, που τον ενθάρρυναν μέχρι τέλους²⁹⁸.

ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ α)του γάμου, β)της οικογένειας, γ)των σχέσεων μεταξύ των συζύγων, δ)των σχέσεων μεταξύ γονέων και παιδιών, ε)της αυτοθυσίας.

Αγία Λουκία.

«Ως Παρθένος μέν, εν στέφος η Λουκία.
Ως δ' εκ ξίφους καί Μάρτυς, άλλο λαμβάνει».

²⁹⁴ Βλ. Συναξαριστής, σ.294-295.

²⁹⁵ Βλ. Μηναία, σ.87-92.

²⁹⁶ Πρβλ. ΕΑΕ, σ.220.

²⁹⁷ Βλ. Συναξαριστής, σ.296-298.

²⁹⁸ Βλ. Μηναία, Ωδή στ', σ.95.

Έζησε: Στις Συρακούσες της Σικελίας, το 250μΧ, επί της βασιλείας του τοπικού άρχοντα Πασχασίου²⁹⁹.

Μαρτύρησε: Ομολόγησε την πίστη της στον Τριαδικό Θεό και καθώς δεν κατάφεραν να την μεταστρέψουν, την αποκεφάλισαν με διαταγή του Πασχασίου³⁰⁰.

Διακονία: Ακολούθησε τον δρόμο της παρθενίας, έμεινε σταθερή στην πίστη της και μαρτύρησε γι' αυτήν.

Ποιμαντική προσφορά: Ήταν αρραβωνιασμένη, όμως καθώς η άρρωστη μητέρα της θεραπεύτηκε με θαυματουργικό τρόπο, από την Αγία Αγάθη, αποφάσισε να μοιράσει τα υπάρχοντα της και να ζήσει μία παρθενική ζωή. Ο ίδιος ο πρώην αρραβωνιαστικός της την κατέδωσε, για την πίστη της, στον τοπικό άρχοντα, ο οποίος δεν κατόρθωσε να την ωθήσει στην πορνεία και την αποκεφάλισε³⁰¹.

ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ α)της επιλογής της παρθενίας από τον γάμο, β)της οικογένειας, γ)των σχέσεων μεταξύ γονέων και παιδιών, δ)της ελεημοσύνης, ε)της αυτοθυσίας.

Όσιος Αρσένιος.

«Τον Αρσένιον εκμμούμενος, Πάτερ,
Και Αρσενίω συγχορεύεις εν Πόλω».

Έζησε: Γεννήθηκε στην Κωνσταντινούπολη, κατά τον 10^ομΧ αιώνα, και μόνασε στο όρος του Λάτρου, στην Ασία³⁰².

Εκοιμήθη: Εν ειρήνη αφήνοντας πίσω του ένα λαμπρό πρότυπο ασκητικής ζωής³⁰³.

Διακονία: Άφησε τον πλούτο και τα αξιώματα και αφιερώθηκε στην μοναστική ζωή, όπου διακρίθηκε για την υπομονή, την ταπείνωση και την αγάπη του προς τα ζώα. Διατέλεσε και ηγούμενος της μονής των Κελλιβάρων.

Ποιμαντική προσφορά: Ήταν γόνος αριστοκρατικής, πλούσιας και ευσεβέστατης οικογένειας της Κωνσταντινούπολης. Εάν και τιμήθηκε με τον τίτλο του πατρικίου, γρήγορα εγκατέλειψε τον πλούτο για την ασκητική ζωή. Ασκήτεψε σε ένα σπήλαιο, για πολλά χρόνια με μόνη συντροφιά τα άγρια ζώα. Έγινε ηγούμενος μονής, αλλά συνέχιζε να ασκητεύει μόνος του³⁰⁴.

²⁹⁹ Βλ. Συναξαριστής, σ.299.

³⁰⁰ Πρβλ. ΘΗΕ. τόμ.8^{ος}, στ.393.

³⁰¹ Βλ. Μηναία, σ.96-97.

³⁰² Πρβλ. ΘΗΕ. τόμ.2^{ος}, στ.110-111.

³⁰³ Βλ. Συναξαριστής, σ.299-300.

³⁰⁴ Βλ. Μηναία, σ.96.

ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ α)της οικογένειας, β)της διαπαιδαγώγησης, γ)των σχέσεων μεταξύ γονέων και παιδιών, δ)της άσκησης.

ΔΕΚΑΤΗ ΠΕΜΠΤΗ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ

Άγιος Ελευθέριος ο Ιερομάρτυς.

«Ελευθέριος, ως αδουλόνοος φύσει,
Σπάθας θεωρών, ουκ εδουλούτο πλάνη.
Δίον Ελευθέριον δεκάτη πέφνε φάσγανα Πέμπτη».

Έζησε: Γεννήθηκε στη Ρώμη, αλλά έζησε στην Ιλλυρία, το 117μΧ³⁰⁵.

Μαρτύρησε: Αφού φυλακίστηκε και βασανίστηκε φρικτά, αποκεφαλίστηκε με διαταγή του αυτοκράτορα Αδριανού(117-138μΧ).

Διακονία: Από μικρός αποφάσισε να αφοσιωθεί στην λατρεία το Τριαδικού Θεού, έγινε διάκονος και αργότερα επίσκοπος Ιλλυρικού. Με την σοφία και την απλότητα του οδήγησε πολλούς στον Χριστιανισμό.

Ποιμαντική προσφορά: Έμεινε από μικρός ορφανός από πατέρα και την ανατροφή του ανέλαβε η ευσεβέστατη μητέρα του, η Ανθία, η οποία εμπιστεύτηκε την μόρφωση του στον επίσκοπο Ρώμης, Ανίκητο. Βλέποντας τον υιό της να λαμβάνει τον στέφανο του μαρτυρίου, επέλεξε κι αυτή να τον ακολουθήσει³⁰⁶.

ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ α)της οικογένειας, β)της διαπαιδαγώγησης, γ)των σχέσεων μεταξύ γονέων και παιδιών, δ)της μαθητείας, ε)της ιεροσύνης, στ)της αυτοθυσίας.

Αγία Ανθία.

«Δίδωσι μήτηρ νεκρικών κόσμον τέκνω,
Αυτή εαυτήν συγκεκομμένην σπάθαις».

Έζησε: Στην Ιλλυρία, τον 2^ομΧ, αιώνα³⁰⁷.

Μαρτύρησε: Αποκεφαλίστηκε μαζί με τον υιό της Ελευθέριο, με διαταγή του αυτοκράτορα Αδριανού(117-138μΧ).

Διακονία: Μαθήτρια του Αποστόλου Παύλου, έμεινε από μικρή χήρα και φρόντισε για την ορθόδοξη διαπαιδαγώγηση του υιού της, τον οποίο ακολούθησε στο δρόμο του μαρτυρίου³⁰⁸.

³⁰⁵ Βλ. Συναξαριστής, σ.304.

³⁰⁶ Βλ. Μηναία, Ωδή α', γ'- στ', σ.104-106.

³⁰⁷ Βλ. Συναξαριστής, σ.304.

³⁰⁸ Βλ. Μηναία, σ.107.

Ποιμαντική προσφορά: Τον πλούτο που της άφησε ο σύζυγος της, μετά τον θάνατο του, τον μοίρασε στους φτωχούς. Βλέποντας τον υιό της και επίσκοπο Ιλλυρίων να πεθαίνει για την πίστη του, αποφάσισε να τον ακολουθήσει³⁰⁹.

ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ α)της οικογένειας, β)της διαπαιδαγώγησης, γ)της χηρείας, δ)των σχέσεων μεταξύ γονέων και παιδιών, ε)της ελεημοσύνης, στ)της αυτοθυσίας.

Οσία Σωσάννα³¹⁰.

«Σωσάννα, ώ πώς η πάλαι και η νέα,
Τους συκοφαντών ου διέδρασαν λόγους!».

Έζησε: Γεννήθηκε στην Παλαιστίνη, αλλά έζησε στην Ιερουσαλήμ, το 300μΧ, στα χρόνια της βασιλείας του Μαξιμιανού(286-305μΧ)³¹¹.

Μαρτύρησε: Με διαταγή του τοπικού ηγεμόνα, Αλεξάνδρου, ξυλοκοπήθηκε, ακρωτηριάστηκε και ρίχτηκε στη φωτιά, όπου και αναπαύτηκε³¹².

Διακονία: Φόρεσε ανδρικά ενδύματα, μετονομάστηκε σε Ιωάννη και μόνασε σε ανδρικό μοναστήρι, όπου από την αρετή και το ήθος της, έγινε αρχιμανδρίτης.

Ποιμαντική προσφορά: Ήταν κόρη ειδωλόλατρη πατέρα και εβραίας μητέρας, όμως η ίδια από μικρή ασπάστηκε τον Χριστιανισμό. Μετά τον θάνατο των γονέων της, μοίρασε την περιουσία της στους φτωχούς και ασκήτεψε. Αργότερα φανέρωσε το φύλο της και θυσιάστηκε για την πίστη της³¹³.

ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ α)της οικογένειας, β)των σχέσεων μεταξύ γονέων και παιδιών, γ)της μεταστροφής, δ)της παρθενίας, ε)της μεταμφίεσης σε άνδρα, στ)της ελεημοσύνης, ζ)της άσκησης, η)της αυτοθυσίας.

Όσιος Βάκχος ο Νέος.

«Μή δεύτερόν τις, μηδέ Βάκχον τόν νέον,
Εν τοίς αθληταίς ταπέτω διά ξίφους».

Έζησε: Γεννήθηκε στην Παλαιστίνη, αλλά έζησε στα Ιεροσόλυμα, το 780μΧ, στα χρόνια της βασιλείας του Κωνσταντίνου(780-797) και της Ειρήνης(797-802)³¹⁴.

³⁰⁹ Πρβλ. ΕΑΕ, σ.220-221.

³¹⁰ Πρβλ. Επίμετρο Κειμένων αυτής της εργασίας, για περισσότερες λεπτομέρειες, σ.120.

³¹¹ Βλ. Συναξαριστής, σ.306.

³¹² Πρβλ. ΘΗΕ. τόμ.11^{ος}, στ.630.

³¹³ Βλ. Μηναία, σ.107.

³¹⁴ Βλ. Συναξαριστής, σ.306-307.

Μαρτύρησε: Καταδόθηκε για την πίστη του στους Αγαρηνούς, από τον ίδιο του τον αδελφό και αποκεφαλίστηκε με διαταγή του τοπικού ηγεμόνα Αμηρά.

Διακονία: Μετά τον θάνατο του μουσουλμάνου πατέρα του, ο Δαχάκ, βαπτίστηκε χριστιανός, πήρε το όνομα Βάκχος και ασκήτεψε στην μόνη του Αγίου Σάββα, μέχρι τον θάνατο του³¹⁵.

Ποιμαντική προσφορά: Εάν και οι γονείς του ανατράφηκαν χριστιανικά, ο πατέρας του ασπάστηκε τον μουσουλμανισμό και μετά έκανε οικογένεια. Μετά τον θάνατο του πατέρα του και με την προτροπή της μητέρας του, ο Άγιος Βάκχος έγινε Χριστιανός και βάπτισε όλη του την οικογένεια εκτός από τον αδελφό του, ο οποίος τον κατέδωσε στους Αγαρηνούς³¹⁶.

ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ α)της οικογένειας, β)της μεταστροφής, γ)των σχέσεων μεταξύ γονέων και παιδιών, δ)των σχέσεων μεταξύ των αδελφών, ε)της άσκησης, στ)της αυτοθυσίας.

Όσιος Παύλος ο Νέος.

«Ει και νεωστί ώφθη Παύλος τω βίω,
Αλλ' ούν ίσος πέφηνε τοίς πρίν πατράσιν».

Έζησε: Γεννήθηκε στην πόλη Ελαία της Παλαιστίνης, το 912μΧ, στα χρόνια της βασιλείας του Κωνσταντίνου Ζ΄ του Πορφυρογέννητου(912-959μΧ)³¹⁷.

Εκοιμήθη: Στις 15 Δεκεμβρίου του 955μΧ, στο ασκητήριο του, στο όρος Λάτρο, στο οποίο και έζησε το μεγαλύτερο μέρος της ζωής του³¹⁸.

Διακονία: Ήταν τόση η καθαρότητα και η αγιοσύνη που απέκτησε με την υπομονή, την ταπεινότητα και την ασκητική ζωή του, ώστε του δόθηκε το προφητικό καθώς και το θαυματουργικό χάρισμα³¹⁹.

Ποιμαντική προσφορά: Ήταν υιός ευσεβών και φιλόθεων γονέων³²⁰. Έμεινε μικρός ορφανός και την κηδεμονία του ανέλαβε ο μεγαλύτερος αδελφός του, ο μοναχός Βασίλειος, ο οποίος τον παρέδωσε στον ασκητή Πέτρο. Ο δεύτερος τον ώθησε στην επιλογή της μοναστικής ζωής³²¹.

³¹⁵ Πρβλ. ΘΗΕ. τόμ.3^{ος}, στ.568-569.

³¹⁶ Βλ. Μηναία, σ.107.

³¹⁷ Βλ. Συναξαριστής, σ.307-308.

³¹⁸ Πρβλ. ΘΗΕ. τόμ.10^{ος}, στ.219-220.

³¹⁹ Το οποίο βρίσκεται στην Μικρά Ασία, απέναντι από την Πάτμο.

³²⁰ Του Αντίοχου και της Ευδοκίας.

³²¹ Βλ. Μηναία, σ.108.

ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ α)της οικογένειας, β)των σχέσεων μεταξύ των αδελφών, γ)της διαπαιδαγώγησης, δ)της μαθητείας, ε)της άσκησης, στ)του θαυματουργικού χαρίσματος.

ΔΕΚΑΤΗ ΕΚΤΗ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ

Αγία Θεοφανώ η Βασίλισσα.

«Εγγύς Βασιλίσ θεοφανώ Κυρίου,
Ταίς αρεταίς έστηκεν εστιλβωμένη».

Έζησε: Ήταν η πρώτη σύζυγος του τετράγαμου αυτοκράτορα Λέοντος ΣΤ΄ του Σοφού (886-912μΧ) και γέννημα θρέμμα της Κωνσταντινούπολης³²².

Εκοιμήθη: Το 893μΧ, αφού αρρώστησε από τις υπερβολικές στερήσεις και τις κακουχίες που επέβαλλε η ίδια στον εαυτό της³²³.

Διακονία: Αν και ήταν αυτοκράτειρα, ζούσε μία ασκητική ζωή. Δοξολογούσε τον Θεό μέρα και νύκτα, περιφρονούσε τα πλούσια γεύματα, κοιμόταν στο έδαφος, σπάνια φορούσε τα βασιλικά της ενδύματα, μελετούσε τους θείους λόγους και έκανε συνέχεια ελεημοσύνες³²⁴.

Ποιμαντική προσφορά: Καταγόταν από πλούσιους και ευσεβέστατους γονείς της Βασιλεύουσας³²⁵, οι οποίοι φρόντισαν να μάθουν στην κόρη τους τα ιερά γράμματα. Γέννησε έναν υιό και αναπαύτηκε μετά από δώδεκα χρόνια γάμου με τον αυτοκράτορα³²⁶.

ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ α)του γάμου, β)της οικογένειας, γ)της διαπαιδαγώγησης, δ)των σχέσεων μεταξύ γονέων και παιδιών, ε)της ελεημοσύνης.

Άγιος Μόδεστος.

«Φέρει Μόδεστε παμμάκαρ και σόν τάφον,
Ή τον τάφον φέρουσα γή του Κυρίου».

Έζησε: Γεννήθηκε στην Σεβάστεια, το 298μΧ, αλλά το μεγαλύτερο μέρος της ζωής του το έζησε στα Ιεροσόλυμα.

Εκοιμήθη: Εν ειρήνη στα Ιεροσόλυμα.

³²² Πρβλ. ΘΗΕ. τόμ.6^{ος}, στ.391-392.

³²³ Πρβλ. ΕΑΕ, σ.221-222.

³²⁴ Βλ. Συναξαριστής, ς.310-311.

³²⁵ Του Ιλλούστριου και της Άννας.

³²⁶ Βλ. Μηναία, σ.112.

Διακονία: Λόγω της καθαρότητας και του ασκητικού του βίου, έγινε Πατριάρχης Ιεροσολύμων³²⁷.

Ποιμαντική προσφορά: Γεννήθηκε από ορθόδοξους γονείς, οι οποίοι τον απέκτησαν σε μεγάλη ηλικία, ύστερα από πολλές προσευχές. Οι γονείς του φυλακίστηκαν και μαρτύρησαν, όταν ήταν πολύ μικρός. Ο Άγιος ανατράφηκε από έναν ειδωλολάτρη συγκλητικό, όμως όταν μεγάλωσε, βαπτίστηκε χριστιανός και έζησε μία ασκητική ζωή με ταπείνωση, υπομονή και προσευχή³²⁸.

ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ α)της οικογένειας, β)της θαυματουργικής τεκνογονίας, γ)των σχέσεων μεταξύ γονέων και παιδιών, δ)της διαπαιδαγώγησης, ε)της μεταστροφής, στ)της ιεροσύνης.

ΔΕΚΑΤΗ ΕΒΔΟΜΗ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ

Άγιοι Ανανίας, Αζαρίας και Μισαήλ οι Τρεις Παίδες.

«Εί μὴ θανείν τρεις Παίδες ἥρων ἐκτόπως,
Ὡς τοῦ πυρός πρὶν, ἤρχον ἂν καὶ τοῦ ξίφους.
Ἐβδομάτη δεκάτη Δανιὴλ τάμον, ὅς βλέπει μέλλον».

Ἐζησαν: Γεννήθηκαν στα Ιεροσόλυμα, αλλά έζησαν στην Βαβυλώνα της Μεσοποταμίας, τον 6^ομΧ αιώνα³²⁹.

Μαρτύρησαν: Δοξολογώντας τον Κύριο, τους αποκεφάλισε ο διάδοχος του Ναβουχοδονόσορα, ο Αττικός.

Διακονία: Δεν προσκύνησαν την χρυσή εικόνα του Ναβουχοδονόσορα και ρίχτηκαν σε καμίνι που έβραζε, από το οποίο σώθηκαν με θαυματουργικό τρόπο.

Ποιμαντική προσφορά: Ήταν τρία αδέλφια, υιοί του βασιλιά Εζεκία και της Καλλινίκης. Αιχμαλωτίστηκαν και ζούσαν στην βασιλική αυλή της Βαβυλώνας, κάτω από την καθοδήγηση του προφήτου Δανιήλ. Παρ' όλα τα βασανιστήρια έμειναν σταθεροί στην πίστη τους και δοξάστηκαν γι' αυτήν³³⁰.

ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ α)της οικογένειας, β)των σχέσεων μεταξύ αδελφών, γ)της μαθητείας, δ)της αυτοθυσίας.

Όσιος Στέφανος ο Ομολογητής.

³²⁷ Βλ. Συναξαριστής, σ.311-312.

³²⁸ Βλ. Μηναία, σ.113.

³²⁹ Βλ. Συναξαριστής, σ.313-314.

³³⁰ Βλ. Μηναία, σ.114-118.

«Στολαίς Στέφανος αρετών εστεμμένος,
Λαμπρός τις ήκει πρὸς στεφάνους τούς άνω».

Έζησε: Γεννήθηκε στη Βερρόη³³¹ τον 9^ομΧ, αιώνα, αλλά έζησε στη Ρώμη στην Κωνσταντινούπολη, στα Ιεροσόλυμα και στην Αίγυπτο³³².

Μαρτύρησε: Φυλακίστηκε, βασανίστηκε φρικτά και τελικά Αναπαύτηκε από τις ασθένειες που του προκάλεσαν οι βασανισμοί.

Διακονία: Άφησε την πλούσια ζωή του, έγινε μοναχός και ομολόγησε την πίστη του μπροστά σε πολλούς ειδωλολάτρες βασιλείς³³³.

Ποιμαντική προσφορά: Ήταν ο άρχοντας του νησιού που γεννήθηκε. Μεγάλωσε χριστιανικά και θέλοντας να υπηρετήσει τον Θεό, άφησε το αξίωμα του και τον πλούτο του στους υιούς του, έγινε μοναχός, μετονομάστηκε σε Στέφανο από Δουνάλε³³⁴ και μαρτύρησε για την πίστη του.

ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ α)της οικογένειας, β)των σχέσεων μεταξύ γονέων και παιδιών, γ)της διαπαιδαγώγησης, δ)της μεταστροφής, ε)της άσκησης, στ)της αυτοθυσίας.

Άγιος Διονύσιος ο Νέος.

«Έχει μόν η γή σώμα Διονυσίου
Νέου, Πόλος δέ τούδε τήν ψυχήν φέρει.
Εβδομάτη δεκάτη θάνεν, Διονύσιος ο κλεινός».

Έζησε: Στην Ζάκυνθο, όπου και γεννήθηκε, το 1547μΧ.

Εκοιμήθη: Εν ειρήνη, στις 17 Δεκεμβρίου του 1622μΧ, σε ηλικία εβδομήντα πέντε ετών, στην μονή της Παναγίας της Αναφωνήτριας, στη Ζάκυνθο³³⁵.

Διακονία: Έγινε αρχιεπίσκοπος Αιγίνης, όμως γρήγορα παραιτήθηκε, για να αφοσιωθεί στην άσκηση και την προσευχή, η οποία τον οδήγησε στην θαυματουργία³³⁶.

Ποιμαντική προσφορά: Υιός πλούσιων κατοίκων της Ζακύνθου, οι οποίοι φρόντισαν να του διδάξουν τα ιερά γράμματα. Από μικρός χειροτονήθηκε ιερομόναχος και ήταν τόση η απάθεια που απέκτησε με την ελεημοσύνη, την άσκηση και την προσευχή, ώστε συγχώρεσε ακόμα και τον δολοφόνο του αδελφού του³³⁷.

³³¹ Ένα νησί της Ισπανίας.

³³² Βλ. Συναξαριστής, σ.315.

³³³ Βλ. Μηναία, σ.118.

³³⁴ Πρβλ. ΕΑΕ, σ.222-223.

³³⁵ Πρβλ. ΘΗΕ. τόμ.5^ο, στ.32-39.

³³⁶ Βλ. Συναξαριστής, σ.315-317.

³³⁷ Βλ. Μηναία, σ.218-219.

ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ α)της οικογένειας, β)της διαπαιδαγώγησης, γ)των σχέσεων μεταξύ γονέων και παιδιών, δ)της ιεροσύνης, ε)της άσκησης, στ)της ελεημοσύνης, ζ)του θαυματουργικού χαρίσματος.

ΔΕΚΑΤΗ ΟΓΔΟΗ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ

Άγιοι Μάρκος και Μαρκελλίνος οι Διάκονοι.

«Εχθρών παγέντες, οία λόγχοι, καρδίας,
Νύττεσθε λόγχοις, Μάρκε καί Μαρκελλίνε».

Έζησαν: Στην Ρώμη, το 292μΧ, στα χρόνια της βασιλείας του Διοκλητιανού(284-304μΧ) και του Μαξιμιανού(286-305μΧ)³³⁸.

Μαρτύρησαν: Ομολόγησαν την πίστη τους στον Χριστό, φυλακίστηκαν, βασανίστηκαν σκληρά και αποκεφαλίστηκαν.

Διακονία: Μαζί πίστεψαν στον Χριστό, βαπτίστηκαν, έγιναν διάκονοι και μαζί μαρτύρησαν³³⁹.

Ποιμαντική προσφορά: Ήταν αδέρφια. Νυμφεύτηκαν και απέκτησαν παιδιά. Πίστεψαν στον Χριστό, βαπτίστηκαν χριστιανοί, έγιναν διάκονοι και μαρτύρησαν μένοντας σταθεροί στην πίστη τους παρ' όλες τις απειλές των ειδωλολατρών και τις παρακλήσεις των οικογενειών τους³⁴⁰.

ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ α)της οικογένειας, β)των σχέσεων μεταξύ αδελφών, γ)της μεταστροφής, δ)του γάμου, ε)των σχέσεων μεταξύ των συζύγων, στ)της ιεροσύνης, ζ)της αυτοθυσίας.

Άγιος Τραγκυλλίνος.

«“Ναί, βάλλετε σφοδρώς με συχνούς τοίς λίθοις”,
Εκ καρδίας έκραζεν ο Τραγκυλλίνος».

Έζησε: Στην Ρώμη, το 292μΧ, στα χρόνια της βασιλείας των Διοκλητιανού(284-304μΧ) και Μαξιμιανού(286-305μΧ)³⁴¹.

Μαρτύρησε: Λιθοβολήθηκε μέχρι θανάτου, καθώς ομολόγησε και υπερασπίστηκε με θάρρος την χριστιανική του πίστη.

³³⁸ Βλ. Συναξαριστής, σ.317-318.

³³⁹ Βλ. Μηναία, Ωδή ε', σ.134-135.

³⁴⁰ Πρβλ. ΕΑΕ, σ.223.

³⁴¹ Βλ. Συναξαριστής, σ.317.

Διακονία: Πίστεψε στον Χριστό με την προτροπή των παιδιών του, και Αναπαύτηκε γι' Αυτόν³⁴².

Ποιμαντική προσφορά: Είχε σύζυγο την Μαρκία και μαζί της απέκτησε δύο παιδιά, τον Μάρκο και τον Μαρκελλίνο, οι οποίοι πίστεψαν στον Χριστό και έγιναν διάκονοι. Ο Άγιος βαπτίστηκε από τα παιδιά του, χειροτονήθηκε ιερέας και μαρτύρησε για την πίστη του³⁴³.

ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ α) του γάμου, β) της οικογένειας, γ) των σχέσεων μεταξύ γονέων και παιδιών, δ) της μεταστροφής, ε) της ιεροσύνης, στ) της αυτοθυσίας.

Όσιος Φλώρος.

«Είκων ο Φλώρος τή πάλαι κατακρίσει,
Εις γήν απήλθε, γή γάρ ήν, καί τί ξένον».

Έζησε: Γεννήθηκε στην Κωνσταντινούπολη στα τέλη του 6^{ου} και στις αρχές του 7^{ου} αιώνας και έζησε στην Αμινσό της Καππαδοκίας, επί της βασιλείας των Ιουστίνου (565-578μΧ), Τιβερίου (578-582μΧ) και Μαυρικού (582-602μΧ)³⁴⁴.

Εκοιμήθη: Εν ειρήνη, στην Αμινσό³⁴⁵.

Διακονία: Έγινε μοναχός και για την αρετή του χειροτονήθηκε επίσκοπος Αμινσού³⁴⁶.

Ποιμαντική προσφορά: Οι γονείς του³⁴⁷ φρόντισαν να τον μορφώσουν, τόσο στα ιερά γράμματα όσο και στη θύραθεν παιδεία. Έγινε βασιλικός γραμματέας και αργότερα πατρίκιος. Όταν η γυναίκα και τα παιδιά του πέθαναν από λοιμική ασθένεια, άφησε τον πλούτο και τα αξιώματα και έγινε μοναχός³⁴⁸.

ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ α) του γάμου, β) της οικογένειας, γ) της διαπαιδαγώγησης, δ) των σχέσεων μεταξύ γονέων και παιδιών, ε) της χηρείας, στ) της άσκησης.

Όσιος Μιχαήλ ο Σύγκελος.

«Ουκ, εί τελευταίς Μιχαήλ, τούτο ξένον.
Αλλ' είθανων ζής, ώς περ ούν ζής αξίως».

³⁴² Πρβλ. ΕΑΕ, σ.224.

³⁴³ Βλ. Μηναία, σ.135.

³⁴⁴ Πρβλ. ΘΗΕ. τόμ.11^{ος}, στ.1189.

³⁴⁵ Βλ. Συναξαριστής, σ.318-319.

³⁴⁶ Βλ. Μηναία, σ.135-136.

³⁴⁷ Ο Φλώρος και η Ευφημία.

³⁴⁸ Πρβλ. ΕΑΕ, σ.225.

Έζησε: Γεννήθηκε στην Ιερουσαλήμ και έζησε στην Κωνσταντινούπολη, το 813μΧ, στα χρόνια της βασιλείας του Λέοντα του Αρμένιου³⁴⁹, του εικονομάχου.

Εκοιμήθη: Εν ειρήνη σε μονή της Κωνσταντινούπολης.

Διακονία: Έγινε από μικρός μοναχός και λόγω του ενάρετου βίου του τιμήθηκε με το αξίωμα του Συγκέλου, από την βασίλισσα Θεοδώρα.

Ποιμαντική προσφορά: Οι ευσεβείς γονείς του φρόντισαν να μάθει τα ιερά γράμματα. Γρήγορα εκάρει μοναχός και το ίδιο έκανε η μητέρα του μετά τον θάνατο του πατέρα του³⁵⁰.

ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ α)της οικογένειας, β)της διαπαιδαγώγησης, γ)των σχέσεων μεταξύ γονέων και παιδιών, δ)της άσκησης.

ΔΕΚΑΤΗ ΕΝΑΤΗ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ

Άγιος Βονιφάτιος.

«Ζητών Βονιφάτιος οστά Μαρτύρων.
Εαυτόν εύρε μάρτυρα, τμηθείς ξίφει.
Εννεακαιδεκάτη Βονιφάτιος αυχένα τμήθη».

Έζησε: Στην Ρώμη, το 292μΧ, στα χρόνια της βασιλείας του Διοκλητιανού³⁵¹.

Μαρτύρησε: Ομολόγησε την πίστη του στον άρχοντα της Κιλικίας, ο οποίος αφού τον βασάνισε, τον αποκεφάλισε.

Διακονία: Με το θάρρος και με παρρησία διακήρυξε την πίστη του και μαρτύρησε γι' αυτήν.

Ποιμαντική προσφορά: Ήταν δούλος και εραστής μιας πλούσιας χριστιανής γυναίκας, της Αγλαΐδος³⁵². Συνελήφθη και μαρτύρησε στην Κιλικία, όπου είχε πάει για να φέρει στην κυρία του λείψανα Αγίων. Μετά τον θάνατο του η Αγλαΐδα αφιερώθηκε στη άσκηση³⁵³.

ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ α)των σχέσεων μεταξύ κυρίων και δούλων, β)της αυτοθυσίας.

Όσιος Γρηγόριος.

«Σαρκός λιπών σύνδεσμον ο Γρηγόριος,
Εκείσε μετήλθεν, ένθα σαρκίν ου τόπος».

³⁴⁹ Βλ. Συναξαριστής, σ.319-320.

³⁵⁰ Βλ. Μηναία, σ.136.

³⁵¹ Βλ. Συναξαριστής, σ.320.

³⁵² Η οποία ήταν κόρη του ανθυπάτου της Ρώμης, Ακακίου.

³⁵³ Βλ. Μηναία, σ.139.

Έζησε: Γεννήθηκε στα Μεδιόλανα της Ιταλίας, αλλά έζησε στην Αιθιοπία, το 518μΧ³⁵⁴.

Εκοιμήθη: Εν ειρήνη στην Αιθιοπία³⁵⁵.

Διακονία: Μικρός εκάρει μοναχός και λόγω της αγιότητας του χειροτονήθηκε επίσκοπος Αιθιοπίας από τον πατριάρχη Αλεξανδρείας Προτέριο.

Ποιμαντική προσφορά: Οι γονείς του³⁵⁶ φρόντισαν για την χριστιανική του παιδεία. Έγινε γρήγορα μοναχός και αργότερα επίσκοπος Αιθιοπίας, όπου διέδωσε την Αγία Γραφή και βάπτισε πολλούς Ιουδαίους³⁵⁷.

ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ α)της οικογένειας, β)της διαπαιδαγώγησης, γ)των σχέσεων μεταξύ γονέων και παιδιών, δ)της ιεροσύνης, ε)του κηρύγματος.

ΕΙΚΟΣΤΗ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ

Άγιος Φιλογόνιος.

«Φιλογόνιος εντολεύς λείπει βίον,
Δραμών αρίστην εντολών Θεού τρίβον».

Έζησε: Στην Αντιόχεια, στις αρχές του 4^{ου}μΧ αιώνα³⁵⁸.

Εκοιμήθη: Εν ειρήνη, στην Αντιόχεια, στις 20 Δεκεμβρίου του 323μΧ³⁵⁹.

Διακονία: Γνωστός για την πίστη του στον Τριαδικό Θεό και για την δίκαιη κρίση του, διαδέχτηκε τον Βιτάλιο και έγινε πατριάρχης Αντιοχείας (320-323μΧ)³⁶⁰.

Ποιμαντική προσφορά: Ιδιαίτερα ευφυής, έμαθε τα ιερά γράμματα και έγινε δικηγόρος, υπερασπίζοντας τους αδικημένους. Είχε γυναίκα και παιδιά, αργότερα χειροτονήθηκε ιερέας και μετά πατριάρχης³⁶¹.

ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ α)του γάμου, β)της οικογένειας, γ)των σχέσεων μεταξύ των συζύγων, δ)της ιεροσύνης.

ΕΙΚΟΣΤΗ ΠΡΩΤΗ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ

³⁵⁴ Βλ. Συναξαριστής, σ.321-322.

³⁵⁵ Πρβλ. ΘΗΕ. τόμ.4^{ος}, στ.688-689.

³⁵⁶ Ο Αγάπιος και η Θεοδότη.

³⁵⁷ Βλ. Μηναία, σ.140.

³⁵⁸ Βλ. Συναξαριστής, σ.327-328.

³⁵⁹ Πρβλ. ΘΗΕ. τόμ.11^{ος}, στ.1117.

³⁶⁰ Βλ. Μηναία, σ.147.

³⁶¹ Πρβλ. ΕΑΕ, σ.225.

Αγία Ιουλιανή.

«Ιουλιανής αγλαΐσμα τό ξίφος,
Ως προξενήσαν αγλαόν ταύτη στέφος.
Έκτανον εικάδι πρώτη Ιουλιανήν ερατεινήν».

Έζησε: Στη Νικομήδεια, το 299μΧ, στα χρόνια της βασιλείας του Μαξιμιανού³⁶².

Μαρτύρησε: Αποκεφαλίστηκε μετά από φρικτούς βασανισμούς, στη Νικομήδεια, με διαταγή του αρραβωνιαστικού της και έπαρχου της πόλης³⁶³.

Διακονία: Διακήρυξε την πίστη της στον Τριαδικό Θεό, μαρτύρησε και με το παράδειγμα της οδήγησε πολλούς στην Χριστιανική πίστη.

Ποιμαντική προσφορά: Εάν και ήταν κόρη πλούσιων ειδωλολατρών γονέων, ασπάστηκε τον Χριστιανισμό. Κάτω από την πίεση των γονέων της, αρραβωνιάστηκε τον ειδωλολάτρη έπαρχο Ελεύσιο, όμως αρνήθηκε να τον παντρευτεί, ομολόγησε την πίστη της και μαρτύρησε³⁶⁴.

ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ α)της επιλογής της παρθενίας από τον γάμο, β)της οικογένειας, γ)των σχέσεων μεταξύ γονέων και παιδιών, δ)της αυτοθυσίας.

ΕΙΚΟΣΤΗ ΔΕΥΤΕΡΑ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ

Αγία Αναστασία η Φαρμακολύτριά.

«Αναστασία φάρμακον πιστοίς μέγα,
Πάν φάρμακον λούσσα, καί κεκαυμένη.
Καύθη Αναστασία πυρί δευτέρα εικάδι λαύρω».

Έζησε: Στη Ρώμη, το 292μΧ, στα χρόνια της βασιλείας του Διοκλητιανού³⁶⁵.

Μαρτύρησε: Η δραστήρια παρουσία της και η πίστη της προκάλεσε την μίση των ειδωλολατρών, οι οποίοι την έκαψαν ζωντανή.

Διακονία: Μοίρασε την περιουσία της στους φτωχούς, καθώς και συμπαραστεκόταν στους μάρτυρες και φρόντιζε τα τραύματα των φυλακισμένων, πράξεις που εξόργιζαν τους ειδωλολάτρες³⁶⁶.

Ποιμαντική προσφορά: Κόρη επιφανών γονέων της Ρώμης, οι οποίοι φρόντισαν για την μόρφωση της³⁶⁷. Η μητέρα της ήταν χριστιανή και ο πατέρας ήταν ειδωλολάτρης

³⁶² Βλ. Συναξαριστής, σ.328.

³⁶³ Πρβλ. ΘΗΕ. τόμ.6^{ος}, στ.943-944.

³⁶⁴ Βλ. Μηναία, σ.152-157.

³⁶⁵ Βλ. Συναξαριστής, σ.329.

³⁶⁶ Βλ. Μηναία, σ.158-163.

³⁶⁷ Του Πραιτεξτάτου και της Φαύστης. Πρβλ. ΘΗΕ. τόμ.2^{ος}, στ.565-567.

ο οποίος και την πίεσε να παντρευτεί χωρίς την θέληση της τον Ποπλίωνα, έναν πλούσιο ειδωλολάτρη. Με πρόφαση σωματική κατάφερε να μην έχει σεξουαλικές επαφές μαζί του, έως και τον ξαφνικό του θάνατο, από πνιγμό³⁶⁸.

ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ α)της οικογένειας, β)των σχέσεων μεταξύ γονέων και παιδιών, γ)της παρθενίας στον γάμο, δ)της ελεημοσύνης, ε)της μαθητείας, στ)της αυτοθυσίας.

Άγιος Χρυσόγονος.

«Δίδωσι Χρυσόγονος αυχένα ξίφει,
Ο πνεύμα χρυσούς, χάλκεος δέ τό σθένος».

Έζησε: Στην Ρώμη, το292μΧ, στα χρόνια της βασιλείας του Διοκλητιανού³⁶⁹.

Μαρτύρησε: Αρνήθηκε να αλλάξει την πίστη του, φυλακίστηκε και αργότερα αποκεφαλίστηκε με διαταγή του ίδιου του Διοκλητιανού(284-304μΧ).

Διακονία: Άνθρωπος ιδιαίτερα θεοσεβής, υπήρξε ο δάσκαλος της Αγίας Αναστασίας της Φαρμακολύτριάς και ο κύριος εμπνευστής των χριστιανών της Ρώμης, την περίοδο των διωγμών.

Ποιμαντική προσφορά: Αυτός μόρφωσε χριστιανικά την Αγία Αναστασία και την συμβούλευσε να αρνηθεί τον ειδωλολάτρη σύζυγο της, καθώς και να μοιράσει την περιουσία της³⁷⁰.

ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ α)της διαπαιδαγώγησης, β)της αυτοθυσίας.

Αγία Θεοδότη.

«Η Θεοδότη πύρ φέρει σύν φιλάτοις,
Φίλτρω Θεού ζέουσα και πυρός πλέον».

Έζησε: Γεννήθηκε στη Νίκαια της Βιθυνίας, αλλά έζησε στη Ρώμη, το292μΧ, στα χρόνια της βασιλείας του Διοκλητιανού(284-304μΧ)³⁷¹.

Μαρτύρησε: Ρίχτηκε ζωντανή, μαζί με τους τρεις υιούς της, στην πυρά, ύστερα από διαταγή του Νικητίου, του άρχοντα της Βιθυνίας.

Διακονία: Αυτή και τα τρία παιδιά της βοηθούσαν την Αγία Αναστασία στις αγαθοεργίες της, προς τους φυλακισμένους και τους αρρώστους χριστιανούς³⁷².

³⁶⁸ Πρβλ. ΕΑΕ, σ.226.

³⁶⁹ Βλ. Συναξαριστής, σ.330.

³⁷⁰ Βλ. Μηναία, σ.163.

³⁷¹ Βλ. Συναξαριστής, σ.330-331.

³⁷² Πρβλ. ΕΑΕ, σ.277.

Ποιμαντική προσφορά: Μεγάλωσε και τους τρεις υιούς της χριστιανικά. Αρνήθηκε να παντρευτεί τον ειδωλόλατρη άρχοντα Λευκάδιο και αυτός την οδήγησε μαζί με τους υιούς της, στο μαρτύριο³⁷³.

ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ α)της οικογένειας, β)της διαπαιδαγώγησης, γ)των σχέσεων μεταξύ γονέων και παιδιών, δ)της ελεημοσύνης, ε)της αυτοθυσίας.

ΕΙΚΟΣΤΗ ΤΕΤΑΡΤΗ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ

Οσία Ευγενία.

«Στεφθείσα πρότον τοίς πόνοις Ευγενία,
Βαφήν εβάψω δευσοπιόν εκ ξίφους.
Τέτλαθι Ευγενίη ξίφος εικάδι αμφί Τετάρτη».

Έζησε: Γεννήθηκε στη Ρώμη, αλλά έζησε στην Αλεξάνδρεια, το 270μΧ, στα χρόνια της βασιλείας του Κόμοδου³⁷⁴.

Μαρτύρησε: Αποκεφαλίστηκε, καθώς δεν δέχτηκε να εγκαταλείψει την πίστη της.

Διακονία: Ήταν τόση η πίστη και ο ασκητικός της βίος, ώστε κατόρθωσε να πείσει τους γονείς και τα αδέρφια της να ασπαστούν τον Χριστιανισμό.

Ποιμαντική προσφορά: Εγκατέλειψε τους πλούσιους και ειδωλόλατρες γονείς της³⁷⁵ και αφού φόρεσε ανδρικά ενδύματα, έγινε μοναχός με το όνομα Ευγένιος και αργότερα ηγούμενος του μοναστηριού. Φανέρωσε το φύλο της όταν συκοφαντήθηκε για τον βιασμό μίας μοναχής. Κριτής της ήταν ο πατέρας της, ο οποίος όταν κατάλαβε ποια δίκαιζε, έγινε κι αυτός χριστιανός³⁷⁶.

ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ α)της οικογένειας, β)των σχέσεων μεταξύ γονέων και παιδιών, γ)των σχέσεων μεταξύ αδελφών, δ)της παρθενίας, ε)της άσκησης, στ)της μεταμφίεσης σε άνδρα, ζ)της αυτοθυσίας.

Άγιος Φίλιππος.

«Μάχαιραν όντως δίστομον κατά πλάνης,
Κτείνει Φίλιππον τής μαχαίρας τό στόμα».

Έζησε: Στην Αλεξάνδρεια, το 210μΧ, στα χρόνια της βασιλείας του Κομμόδου³⁷⁷.

³⁷³ Βλ. Μηναία, σ.164.

³⁷⁴ Βλ. Συναξαριστής, σ.333-335.

³⁷⁵ Τον Φίλιππο και την Ευγενία.

³⁷⁶ Βλ. Μηναία, σ.177-184.

³⁷⁷ Πρβλ. ΘΗΕ. τόμ.11^{ος}, στ.1099.

Μαρτύρησε: Η προσήλωση του στον Χριστιανισμό και το μεγάλο του ποιμαντικό έργο εξόργισε τους ειδωλολάτρες της Αλεξάνδρειας, οι οποίοι τον πλήγωσαν θανάσιμα.

Διακονία: Εγκατέλειψε την ειδωλολατρία, βαπτίστηκε χριστιανός και αργότερα, για την αρετή του, έγινε επίσκοπος Αλεξανδρείας³⁷⁸.

Ποιμαντική προσφορά: Ήταν πλούσιος έπαρχος της Αλεξάνδρειας και πατέρας της Οσίας Ευγενίας. Αυτός, η γυναίκα του Ευγενία και οι δύο υιοί τους³⁷⁹, με την προτροπή της κόρης τους Οσίας Ευγενίας, βαπτίστηκαν Χριστιανοί, εγκατέλειψαν την πλούσια ζωή τους και αφιερώθηκαν στην άσκηση και την προσευχή³⁸⁰.

ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ α)της οικογένειας, β)των σχέσεων μεταξύ των γονέων και των παιδιών, γ)των σχέσεων μεταξύ των συζύγων, δ)των σχέσεων μεταξύ των αδελφών, ε)της μεταστροφής, στ)της αυτοθυσίας.

ΕΙΚΟΣΤΗ ΕΚΤΗ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ

Όσιος Ευάρεστος.

«Εσπευδεν Ευάρεστος έργω καί λόγω,
Εως τελευτής ευαρεστείν σοι Λόγε».

Έζησε: Γεννήθηκε στην Γαλατία, στις 17 Απριλίου του 819μΧ, αλλά έζησε στην Κωνσταντινούπολη, στα χρόνια της βασιλείας του Λέοντος του Αρμένιου³⁸¹.

Εκοιμήθη: Εν ειρήνη, την νύκτα των Χριστουγέννων του 897μΧ, στη μονή του Στουδίου, όπου ήταν μοναχός³⁸².

Διακονία: Από μικρός έγινε μοναχός και έζησε με άσκηση και προσευχή, τρώγοντας μόνο μία φορά την εβδομάδα.

Ποιμαντική προσφορά: Οι γονείς του φρόντισαν να του διδάξουν τα ιερά γράμματα και τον βοήθησαν να διαμορφώσει έναν ήπιο χαρακτήρα, αγαπητό σε όλους³⁸³.

ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ α)της οικογένειας, β)της διαπαιδαγώγησης, γ)των σχέσεων μεταξύ γονέων και παιδιών, δ)της άσκησης.

³⁷⁸ Βλ. Μηναία, σ.184.

³⁷⁹ Ο Αβίτας και ο Σέργιος.

³⁸⁰ Πρβλ. ΕΑΕ, σ.228.

³⁸¹ Βλ. Συναξαριστής, {Λέων Ε΄ ο Αρμένιος (813-820μΧ)}, σ.342-343.

³⁸² Πρβλ. ΘΗΕ. τόμ.5^{ος}, στ.996.

³⁸³ Βλ. Μηναία, σ.214.

Όσιος Θεόδωρος ο Γραπτός.

«Αυχείν έχει τι καί Θεόδωρος μέγα,
Εκ γής απαίρων, ώς μέγα, στίξις θέας».

Έζησε: Στην Κωνσταντινούπολη, το 830μΧ, στα χρόνια της βασιλείας του εικονομάχου αυτοκράτορα Θεοφίλου(829-842μΧ)³⁸⁴.

Εκοιμήθη: Στην εξορία, που του επέβαλε ο βασιλιάς Θεόφιλος.

Διακονία: Μαζί με τον αδελφό του, Θεοφάνη, αγωνίστηκαν με έργα και πράξεις υπέρ των εικόνων.

Ποιμαντική προσφορά: Τα δύο αδέρφια έγιναν μοναχοί και αγωνίζονταν μαζί υπέρ του ορθόδοξου χριστιανισμού, υπομένοντας φυλακίσεις και εξορίες³⁸⁵.

ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ α)της οικογένειας, β)των σχέσεων μεταξύ των αδελφών, γ)της άσκησης.

Άγιος Μαυρίκιος.

«Ο Μαυρίκιος γυμνός εγχρισθείς μέλι,
Κρίνει μελισσών ηδύ τας τρώσεις μέλι».

Έζησε: Στην πόλη Απάμεια της Προποντίδας, το 297μΧ, στα χρόνια της βασιλείας του Μαξιμιανού(286-305μΧ)³⁸⁶.

Μαρτύρησε: Μαζί με άλλους εβδομήντα μάρτυρες, αφού τους φυλάκισαν και τους ξυλοκόπησαν, τους άλειψαν με μέλι και τους άφησαν στα θανατηφόρα τσιμπήματα των μελισσών³⁸⁷.

Διακονία: Αν και στρατιωτικός αξιωματούχος του ειδωλολάτρη βασιλιά, μαζί με άλλους εβδομήντα νέους, ομολόγησε την πίστη του και θανατώθηκε.

Ποιμαντική προσφορά: Πρώτος αυτός, ανάμεσα στους εβδομήντα στρατιωτικούς, έμεινε σταθερός στην πίστη του, ακόμα και όταν ο βασιλιάς αποκεφάλισε μπροστά του τον υιό του, τον Φωτεινό³⁸⁸.

ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ α)της οικογένειας, β)των σχέσεων μεταξύ γονέων και παιδιών, γ)της αυτοθυσίας.

³⁸⁴ Βλ. Συναξαριστής, σ.345.

³⁸⁵ Βλ. Μηναία, σ.227.

³⁸⁶ Βλ. Συναξαριστής, σ.346.

³⁸⁷ Πρβλ. ΕΑΕ, σ.224.

³⁸⁸ Βλ. Μηναία, σ.227-228.

ΤΡΙΑΚΟΣΤΗ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ

Αγία Ανυσία.

«Εις δεξιάν νύττουσι πλευράν καιρίως,
Πλευράς Αδάμ κύημα τήν Ανυσίαν.
Πλευράν Ανυσίης τριακοστή έγχος ένυξεν».

Έζησε: Στην Θεσσαλονίκη, το 298μΧ³⁸⁹, στα χρόνια της βασιλείας του Μαξιμιανού (286-305μΧ).

Μαρτύρησε: Μαχαιρώθηκε μέχρι θανάτου, από έναν έλληνα και ειδωλολάτρη στρατιώτη³⁹⁰.

Διακονία: Με τόλμη ομολόγησε την πίστη της στον Τριαδικό Θεό και δέχτηκε να μαρτυρήσει.

Ποιμαντική προσφορά: Καταγόταν από πλούσια χριστιανική οικογένεια της Θεσσαλονίκης. Μετά τον θάνατο των γονέων της μοίρασε τα υπάρχοντα της και ασκήτεψε στην οικία της³⁹¹.

ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ α)της οικογένειας, β)των σχέσεων μεταξύ γονέων και παιδιών, γ)της παρθενίας, δ)της ελεημοσύνης, ε)της αυτοθυσίας.

Οσία Θεοδώρα.

«Απήρε δεσμού σαρκός η Θεοδώρα,
Ούπερ λυθήναι ζώσα καί πριν ηγάπα».

Έζησε: Στην Καισάρεια, το 716μΧ, στα χρόνια της βασιλείας του Λέοντος Γ΄ του Ίσαυρου(717-741μΧ)³⁹².

Εκοιμήθη: Εν ειρήνη, σε μοναστήρι της Καισάρειας, όπου μόναζε.

Διακονία: Από μικρή επέλεξε την ζωή της παρθενίας, της άσκησης και της προσευχής στον Τριαδικό Θεό³⁹³.

Ποιμαντική προσφορά: Οι γονείς της, ο Θεόφιλος και η Θεοδώρα, την απέκτησαν ύστερα από πολλές παρακλήσεις στον Κύριο (πρόβλημα στειρότητας) και την αφιέρωσαν σ' Αυτόν³⁹⁴.

³⁸⁹ Βλ. Συναξαριστής, σ.350-351.

³⁹⁰ Πρβλ. ΘΗΕ. τόμ.2^{ος}, στ.1005.

³⁹¹ Βλ. Μηναία, σ.242-246.

³⁹² Βλ. Συναξαριστής, σ.351.

³⁹³ Βλ. Μηναία, σ.246.

³⁹⁴ Πρβλ. ΘΗΕ. τόμ.6^{ος}, στ.183-184.

Λόγω της αρετής της, ο πρίγκιπας Χριστόφορος³⁹⁵, την επέλεξε για σύζυγο του, όμως λίγο αργότερα σκοτώθηκε, πριν την νυμφευτεί. Η παρθένος Οσία έγινε μοναχή και αφιερώθηκε στην άσκηση και την προσευχή³⁹⁶.

ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ α)της οικογένειας, β)της θαυματουργικής τεκνογονίας, γ)των σχέσεων μεταξύ γονέων και παιδιών, δ)της διαπαιδαγώγησης, ε)της παρθενίας, στ)της άσκησης.

ΤΡΙΑΚΟΣΤΗ ΠΡΩΤΗ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ

Οσία Μελάνη η Ρωμαία.

«Ουχ υλική σε χείρ Μελάνη καί μέλαν,
Χριστός δέ, κάν τέθηκας, εν ζώσι γράφει.
Πρώτη εν τριακοστή απήρε βίοιο Μελάνη».

Έζησε: Γεννήθηκε στην Ρώμη, το 349-350μΧ και έζησε στην γενέτειρα της και στα Ιεροσόλυμα, το 400μΧ, στα χρόνια της βασιλείας του Ονορίου³⁹⁷.

Εκοιμήθη: Εν ειρήνη, σε μονή των Ιεροσολύμων όπου μόναζε, στις 8 Ιουνίου του 410μΧ³⁹⁸.

Διακονία: Μετά τον θάνατο των γονέων και των τέκνων της, μοίρασε την τεράστια περιουσία της στους φτωχούς και αφοσιώθηκε στην μοναστική ζωή³⁹⁹.

Ποιμαντική προσφορά: Από μικρή ήθελε να γίνει μοναχή, όμως οι πλούσιοι γονείς της, την πάντρεψαν με πλούσιο νέο της περιοχής, τον Απελλιανό. Απέκτησαν δύο παιδιά, που όταν αυτά πέθαναν η Οσία επέλεξε την μοναστική ζωή⁴⁰⁰.

ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ α)του γάμου, β)της οικογένειας, γ)των σχέσεων μεταξύ γονέων και παιδιών, δ)των σχέσεων μεταξύ των συζύγων, ε)της ελεημοσύνης, στ)της άσκησης.

³⁹⁵ Ήταν αδελφός του αυτοκράτορα Κωνσταντίνου Ε΄ του Κοπρώνουμου (741-775μΧ).

³⁹⁶ Πρβλ. ΕΑΕ, σ.229-230.

³⁹⁷ Βλ. Συναξαριστής, σ.353.

³⁹⁸ Πρβλ. ΘΗΕ. τόμ.8^{ος}, στ.921.

³⁹⁹ Βλ. Μηναία, σ.230.

⁴⁰⁰ Πρβλ. ΕΑΕ, σ.249.

ΔΕΥΤΕΡΟ ΜΕΡΟΣ: ΠΙΝΑΚΕΣ

ΑΛΦΑΒΗΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ

	Σελ.
A	
Αβέρκιος όσιος ο Θαυματοουργός (22 Οκτωβρίου).....	27
Αβράμιος όσιος (29 Οκτωβρίου).....	33
Αζαρίας, Ανανίας & Μισαήλ άγιοι οι Τρεις Παίδες (17 Δεκεμβρίου).....	71
Αθανασία & Ανδρόνικος όσιοι (9 Οκτωβρίου).....	* 19
Αλύπτιος όσιος ο Κιονίτης (26 Νοεμβρίου).....	53
Αμμούν όσιος ο Αιγύπτιος (4 Οκτωβρίου).....	16
Ανανίας, Αζαρίας & Μισαήλ άγιοι οι Τρεις Παίδες (17 Δεκεμβρίου).....	71
Ανάργυροι άγιοι οι Αυτάδελφοι (17 Οκτωβρίου).....	24
Αναστασία αγία η Φαρμακολύτρια (22 Δεκεμβρίου).....	77
Αναστασία οσία η Παρθένος (12 Οκτωβρίου).....	22
Ανατόλιος, Ευστάθιος & Θεσπέσιος άγιοι οι Αυτάδελφοι (20 Νοεμβρίου).....	50
Ανδρόνικος & Αθανασία όσιοι (9 Οκτωβρίου).....	* 19
Ανθία αγία (15 Δεκεμβρίου).....	67
Άννα & Κυριάκος άγιοι (28 Οκτωβρίου).....	33
Άννα αγία (9 Δεκεμβρίου).....	61
Άννα οσία (29 Οκτωβρίου).....	34
Αντώνιος, Μελάσιππος & Κασσίνη άγιοι (7 Νοεμβρίου).....	40
Ανυσία αγία (30 Δεκεμβρίου).....	82
Ανώνυμη μητέρα αγία & κόρη (19 Νοεμβρίου).....	49
Ανώνυμη μητέρα αγία (24 Οκτωβρίου).....	29
Ανώνυμος άγιος ο Ομολογητής (31 Οκτωβρίου).....	36
Απφία & Φιλήμων άγιοι (22 Νοεμβρίου).....	51
Αρσένιος όσιος (13 Δεκεμβρίου).....	66
Αστέριος, Κλαύδιος, Νέωνας & Νεονίλλη άγιοι οι Αυτάδελφοι (30 Οκτωβρίου).....	35
Αύδακτος άγιος (4 Οκτωβρίου)	15
B	
Βάκχος όσιος ο Νέος (15 Δεκεμβρίου).....	68
Βαλλεριανός, Κικιλία & Τιβούρτιος άγιοι (22 Νοεμβρίου).....	51
Βαρβάρα αγία η Μεγαλομάρτυς (4 Δεκεμβρίου).....	* 59
Βασίλισσα αγία (25 Νοεμβρίου).....	52
Βονιφάτιος άγιος (19 Δεκεμβρίου).....	75
Γ	
Γαλακτίων & Επιστήμη άγιοι (5 Νοεμβρίου).....	* 39
Γρηγέντιος όσιος (19 Δεκεμβρίου).....	75
Γρηγόριος άγιος (23 Νοεμβρίου).....	52
Γρηγόριος άγιος ο Νεοκαισαρείας (17 Νοεμβρίου).....	48
Γρηγόριος όσιος ο Δεκαπολίτης (20 Νοεμβρίου).....	49
Δ	
Δαμιανός & Κοσμάς άγιοι οι Ανάργυροι (1 Νοεμβρίου).....	37
Δανιήλ όσιος ο Στυλίτης (11 Δεκεμβρίου).....	* 63
Δημήτριος άγιος ο Μεγαλομάρτυρας (26 Οκτωβρίου).....	30
Διονύσιος άγιος ο Νέος (17 Δεκεμβρίου).....	72

Δομνίνη αγία (4 Οκτωβρίου).....	15
---------------------------------	----

Ε

Ελευθέριος άγιος ο Ιερομάρτυς (15 Δεκεμβρίου).....	67
Επιστήμη & Γαλακτίων άγιοι (5 Νοεμβρίου).....*	39
Ερμηνίγγελδος άγιος (1 Νοεμβρίου).....	37
Ερωτηίδα & Καπιτωλίνα αγίες (27 Οκτωβρίου).....	30
Ευάρεστος όσιος (26 Δεκεμβρίου).....	80
Ευγενία οσία (24 Δεκεμβρίου).....	79
Ευλαμπία & Ευλάμπιος άγιοι οι Αυτάδελφοι (10 Οκτωβρίου).....	20
Ευλάμπιος & Ευλαμπία άγιοι οι Αυτάδελφοι (10 Οκτωβρίου).....	20
Ευστάθιος, Θεσπέσιος & Ανατόλιος άγιοι οι Αυτάδελφοι (20 Νοεμβρίου).....	50
Ευστολία & Σωπάτρα οσίες (9 Νοεμβρίου).....	42

Ζ

Ζαχαρίας άγιος ο Σκυτοτόμος (17 Νοεμβρίου).....	48
Ζηναΐς & Φιλονίλλη αγίες οι Αυτάδελφες(11 Οκτωβρίου).....	21
Ζηνοβία & Ζηνόβιος άγιοι (30 Οκτωβρίου).....*	35
Ζηνόβιος & Ζηνοβία άγιοι (30 Οκτωβρίου).....*	35

Θ

Θεοδότη αγία (22 Δεκεμβρίου).....	78
Θεόδουλος όσιος ο Έπαρχος (3 Δεκεμβρίου).....	58
Θεόδουλος όσιος ο Κύπριος (3 Δεκεμβρίου).....	58
Θεοδώρα & Ιουστίνος άγιοι (15 Νοεμβρίου).....	47
Θεοδώρα οσία (30 Δεκεμβρίου).....	82
Θεόδωρος όσιος ο Γραπτός (27 Δεκεμβρίου).....	81
Θεόδωρος όσιος ο Ομολογητής (11 Νοεμβρίου).....	44
Θεοκτίστη οσία η Λεσβία (9 Νοεμβρίου).....	42
Θεοφάνης όσιος ο Γραπτός (11 Οκτωβρίου).....	22
Θεοφανώ αγία η Βασίλισσα (16 Δεκεμβρίου).....	70
Θεόφιλος όσιος ο Ομολογητής (10 Οκτωβρίου).....	20
Θεσπέσιος, Ευστάθιος & Ανατόλιος άγιοι οι Αυτάδελφοι (20 Νοεμβρίου).....	50
Θεσσαλονίκη αγία (7 Νοεμβρίου).....	41
Θωμάς όσιος (10 Δεκεμβρίου).....	63

Ι

Ιάκωβος άγιος ο Αδελφόθεος (23 Οκτωβρίου).....	28
Ιάκωβος άγιος ο Απόστολος (9 Οκτωβρίου).....	18
Ιάκωβος άγιος ο Πέρσης (27 Νοεμβρίου).....	55
Ιγνάτιος όσιος (23 Οκτωβρίου).....	28
Ιλλαρίων όσιος ο Μεγάλος (21 Οκτωβρίου).....	26
Ιουλιανή αγία (21 Δεκεμβρίου).....	77
Ιουστίνη αγία η Παρθένος & Κυπριανός άγιος (2 Οκτωβρίου).....	14
Ιουστίνος & Θεοδώρα άγιοι (15 Νοεμβρίου).....	47
Ιωάννης άγιος ο Βασιλεύς (4 Νοεμβρίου).....	38
Ιωάννης άγιος ο Ελεήμων (12 Νοεμβρίου).....	45
Ιωάννης άγιος ο Θαυματουργός (4 Δεκεμβρίου).....	60
Ιωάννης άγιος ο Χρυσόστομος (13 Νοεμβρίου).....	46
Ιωάννης όσιος ο Δαμασκηνός (4 Δεκεμβρίου).....	59

Ιωάννης όσιος ο Ριλιώτης (19 Οκτωβρίου).....	25
--	----

Κ

Καπιτωλίνα & Ερωτηίδα αγίες (27 Οκτωβρίου).....	30
Κασσίνη, Μελάσιππος & Αντώνιος άγιοι (7 Νοεμβρίου).....	40
Κικιλία, Βαλλεριανός & Τιβούρτιος άγιοι (22 Νοεμβρίου).....	51
Κλαύδιος, Αστέριος, Νέωνας & Νεονίλλη άγιοι οι Αυτάδελφοι (30 Οκτωβρίου).....	35
Κοσμάς & Δαμιανός άγιοι οι Ανάργυροι (1 Νοεμβρίου).....	37
Κοσμάς άγιος ο Ποιητής (14 Οκτωβρίου).....	23
Κυπριανός άγιος & Ιουστίνη αγία η Παρθένος (2 Οκτωβρίου).....	14
Κυριάκος & Άννα άγιοι (28 Οκτωβρίου).....	33

Λ

Λάζαρος όσιος ο Θαυματουργός (7 Νοεμβρίου).....	41
Λουκάς όσιος (6 Νοεμβρίου).....	* 39
Λουκία αγία (13 Δεκεμβρίου).....	65
Λουκιανός άγιος ο Πρεσβύτερος (15 Οκτωβρίου).....	24

Μ

Μακάριος όσιος ο Ρωμαίος (23 Οκτωβρίου).....	29
Μαρδάριος άγιος (13 Δεκεμβρίου).....	65
Μαρκελλίνος & Μάρκος άγιοι οι Διάκονοι (18 Δεκεμβρίου).....	73
Μάρκος & Μαρκελλίνος άγιοι οι Διάκονοι (18 Δεκεμβρίου).....	73
Ματρώνα οσία η Χιοπολίτιδα (20 Οκτωβρίου).....	26
Μαυρίκιος άγιος (27 Δεκεμβρίου).....	81
Μείραξ άγιος (11 Δεκεμβρίου).....	64
Μελάνη οσία η Ρωμαία (31 Δεκεμβρίου).....	83
Μελάσιππος, Κασσίνη & Αντώνιος άγιοι (7 Νοεμβρίου).....	40
Μίλος άγιος ο Θαυματουργός (10 Νοεμβρίου).....	43
Μισαήλ, Ανανίας & Αζαρίας οι Τρεις Παίδες (17 Δεκεμβρίου).....	71
Μιχαήλ όσιος ο Σύγκελος (18 Δεκεμβρίου).....	74
Μόδεστος άγιος (16 Δεκεμβρίου).....	70
Μυρόπη αγία (2 Δεκεμβρίου).....	57

Ν

Νείλος όσιος ο Σιναΐτης (12 Νοεμβρίου).....	* 45
Νεονίλλη & Τερέντιος άγιοι οι Ομόζυγοι (28 Οκτωβρίου).....	* 32
Νεονίλλη, Αστέριος, Κλαύδιος & Νέωνας άγιοι οι Αυτάδελφοι (30 Οκτωβρίου).....	35
Νέωνας, Αστέριος, Κλαύδιος & Νεονίλλη άγιοι οι Αυτάδελφοι (30 Οκτωβρίου).....	35
Νίκων όσιος ο Μετανοείτε (26 Νοεμβρίου).....	54

Π

Παρασκευή οσία η Νέα (14 Οκτωβρίου).....	* 23
Παύλος όσιος ο Νέος (15 Δεκεμβρίου).....	69
Πελαγία αγία (8 Οκτωβρίου).....	17
Πελαγία οσία (8 Οκτωβρίου).....	17
Πέτρος όσιος Καπιτωλίων (4 Οκτωβρίου).....	14
Πέτρος όσιος ο Ησυχαστής (25 Νοεμβρίου).....	53

Ποπλία οσία η Ομολογήτρια (9 Οκτωβρίου).....	19
Πρόκλα/η αγία (27 Οκτωβρίου).....	31

Σ

Σάββας όσιος ο Ηγιασμένος (5 Δεκεμβρίου).....	60
Σπυρίδων άγιος ο Θαυματουργός (12 Δεκεμβρίου).....	64
Στεφανής αγία (11 Νοεμβρίου).....	43
Στέφανος όσιος (9 Δεκεμβρίου).....	62
Στέφανος όσιος ο Νέος (28 Νοεμβρίου).....	55
Στέφανος όσιος ο Ομολογητής (17 Δεκεμβρίου).....	71
Στέφανος όσιος ο Σαββαΐτης (28 Οκτωβρίου).....	32
Σωπάτρα & Ευστολία οσίες (9 Νοεμβρίου).....	42
Σωσάννα οσία (15 Δεκεμβρίου).....*	68
Σωφρόνιος όσιος (8 Δεκεμβρίου).....	61

Τ

Ταΐσία [Θαΐσία] αγία (8 Οκτωβρίου).....	18
Τερέντιος & Νεονίλλη άγιοι οι Ομόζυγοι (28 Οκτωβρίου).....*	32
Τιβούρτιος, Βαλλεριανός & Κικιλία άγιοι (22 Νοεμβρίου).....	51
Τραγκυλλίνος άγιος (18 Δεκεμβρίου).....	73

Φ

Φιλάρετος άγιος ο Ελεήμων (1 Δεκεμβρίου).....	57
Φιλήμων & Απφία άγιοι (22 Νοεμβρίου).....	51
Φίλιππος άγιος (24 Δεκεμβρίου).....	79
Φίλιππος άγιος ο Απόστολος (14 Νοεμβρίου).....	47
Φίλιππος άγιος ο Διάκονος (11 Οκτωβρίου).....	21
Φιλογόνιος άγιος (20 Δεκεμβρίου).....	76
Φιλονίλλη & Ζηναΐς αγίες οι Αυτάδελφες (11 Οκτωβρίου).....	21
Φλώρος όσιος (18 Δεκεμβρίου).....	74
Φρουμέντιος άγιος (30 Νοεμβρίου).....	56

Χ

Χαριτίνη αγία (5 Οκτωβρίου).....	16
Χρυσόγονος άγιος (22 Δεκεμβρίου).....	78

* : Η ύπαρξη αυτού του συμβόλου (αστερίσκος) δίπλα από τα ονόματα ορισμένων Αγίων-Οσίων, υποδηλώνει ότι ο βίος τους έχει μεταφερθεί με την μορφή λεπτομερούς διήγησης, από το Συναξάρι του Νικοδήμου του Αγιορείτου, στο ΕΠΙΜΕΤΡΟ ΚΕΙΜΕΝΩΝ αυτής της εργασίας (Σελ.110).

ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΒΙΟΥ ΑΓΙΩΝ

	Σελ.
1) ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ ΤΗΣ ΠΑΡΘΕΝΙΑΣ	
Ιουστίνη αγία η Παρθένος (2 Οκτωβρίου).....	14
Χαριτίνη αγία (5 Οκτωβρίου).....	16
Πελαγία αγία (8 Οκτωβρίου).....	17
Θεόφιλος όσιος ο Ομολογητής (10 Οκτωβρίου).....	20
Αναστασία οσία η Παρθένος (12 Οκτωβρίου).....	22
Παρασκευή οσία η Νέα (14 Οκτωβρίου).....*	23
Στέφανος όσιος ο Σαββαΐτης (28 Οκτωβρίου).....	32
Θεοκτίστη οσία η Λεσβία (9 Νοεμβρίου).....	42
Ευστολία & Σωπάτρα οσίες (9 Νοεμβρίου).....	42
Μίλος άγιος ο Θαυματουργός (10 Νοεμβρίου).....	43
Θεόδουλος όσιος ο Κύπριος (3 Δεκεμβρίου).....	58
Βαρβάρα αγία η Μεγαλομάρτυς (4 Δεκεμβρίου).....*	59
Ιωάννης άγιος ο Θαυματουργός (4 Δεκεμβρίου).....	60
Σωσάννα οσία (15 Δεκεμβρίου).....*	68
Ευγενία οσία (24 Δεκεμβρίου).....	79
Ανυσία αγία (30 Δεκεμβρίου).....	82
Θεοδώρα οσία (30 Δεκεμβρίου).....	82
 2) ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ ΤΗΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΤΗΣ ΠΑΡΘΕΝΙΑΣ ΑΠΟ ΤΟΝ ΓΑΜΟ	
Μακάριος όσιος ο Ρωμαίος (23 Οκτωβρίου).....	29
Αβράμιος όσιος (29 Οκτωβρίου).....	33
Λουκάς όσιος (6 Νοεμβρίου).....*	39
Γρηγόριος όσιος ο Δεκαπολίτης (20 Νοεμβρίου).....	49
Λουκία αγία (13 Δεκεμβρίου).....	65
Ιουλιανή αγία (21 Δεκεμβρίου).....	77
 3) ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ ΤΗΣ ΠΑΡΘΕΝΙΑΣ ΣΤΟΝ ΓΑΜΟ	
Αμμούν όσιος ο Αιγύπτιος (4 Οκτωβρίου).....	16
Γαλακτίων & Επιστήμη άγιοι (5 Νοεμβρίου).....*	39
Ζαχαρίας άγιος ο Σκυτοτόμος (17 Νοεμβρίου).....	48
Κικιλία, Βαλλεριανός & Τιβούρτιος άγιοι (22 Νοεμβρίου).....	51
Αναστασία αγία η Φαρμακολύτρια (22 Δεκεμβρίου).....	77
 4) ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ ΤΟΥ ΓΑΜΟΥ	
Πέτρος όσιος Καπιτωλίων (4 Οκτωβρίου).....	14
Δομνίνη αγία (4 Οκτωβρίου).....	15
Ανδρόνικος & Αθανασία όσιοι (9 Οκτωβρίου).....*	19
Ποπλία οσία η Ομολογήτρια (9 Οκτωβρίου).....	19
Πρόκλα/η αγία (27 Οκτωβρίου).....	31
Τερέντιος & Νεονίλλη άγιοι οι Ομόζυγοι (28 Οκτωβρίου).....*	32
Άννα οσία (29 Οκτωβρίου).....	34
Ερμηνίγγελδος άγιος (1 Νοεμβρίου).....	37
Ιωάννης άγιος ο Βασιλεύς (4 Νοεμβρίου).....	38

Μελάσιππος, Κασσίνη & Αντώνιος άγιοι (7 Νοεμβρίου).....	40
Στεφανής αγία (11 Νοεμβρίου).....	43
Ιωάννης άγιος ο Ελεήμων (12 Νοεμβρίου).....	45
Νείλος όσιος ο Σιναΐτης (12 Νοεμβρίου).....*	45
Φίλιππος άγιος ο Απόστολος (14 Νοεμβρίου).....	47
Ιουστίνος & Θεοδώρα άγιοι (15 Νοεμβρίου).....	47
Ανώνυμη μητέρα αγία & κόρη (19 Νοεμβρίου).....	49
Φιλήμων & Απφία άγιοι (22 Νοεμβρίου).....	51
Βασίλισσα αγία (25 Νοεμβρίου).....	52
Ιάκωβος άγιος ο Πέρσης (27 Νοεμβρίου).....	55
Φιλάρετος άγιος ο Ελεήμων (1 Δεκεμβρίου).....	57
Θεόδουλος όσιος ο Έπαρχος (3 Δεκεμβρίου).....	58
Άννα αγία (9 Δεκεμβρίου).....	61
Σπυριδών άγιος ο Θαυματουργός (12 Δεκεμβρίου).....	64
Μαρδάριος άγιος (13 Δεκεμβρίου).....	65
Θεοφανώ αγία η Βασίλισσα (16 Δεκεμβρίου).....	70
Μάρκος άγιος (18 Δεκεμβρίου).....	73
Μαρκελλίνος άγιος ο Διάκονος (18 Δεκεμβρίου).....	73
Τραγκυλλίνος άγιος (18 Δεκεμβρίου).....	73
Φλώρος όσιος (18 Δεκεμβρίου).....	74
Φιλογόνιος άγιος (20 Δεκεμβρίου).....	76
Μελάνη οσία η Ρωμαία (31 Δεκεμβρίου).....	83

5) ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ ΤΗΣ ΧΗΡΕΙΑΣ

Άννα οσία (29 Οκτωβρίου).....	34
Στεφανής αγία (11 Νοεμβρίου).....	43
Ιωάννης άγιος ο Ελεήμων (12 Νοεμβρίου).....	45
Θεόδουλος όσιος ο Έπαρχος (3 Δεκεμβρίου).....	58
Σπυριδών άγιος ο Θαυματουργός (12 Δεκεμβρίου).....	64
Ανθία αγία (15 Δεκεμβρίου).....	67
Φλώρος όσιος (18 Δεκεμβρίου).....	74

6) ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ ΤΗΣ ΘΑΥΜΑΤΟΥΡΓΙΚΗΣ ΤΕΚΝΟΓΟΝΙΑΣ [ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΣΤΕΙΡΟΤΗΤΑΣ]

Άννα αγία (9 Δεκεμβρίου).....	61
Μόδεστος άγιος (16 Δεκεμβρίου).....	70
Θεοδώρα οσία (30 Δεκεμβρίου).....	82

7) ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ ΤΗΣ ΥΙΟΘΕΣΙΑΣ

Κοσμάς άγιος ο Ποιητής (14 Οκτωβρίου).....	23
--	----

8) ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ ΤΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ

I. ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ ΤΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΣΥΖΥΓΩΝ

Πέτρος όσιος Καπιτωλίων (4 Οκτωβρίου).....	14
Δομνίνη αγία (4 Οκτωβρίου).....	15
Αμμούν όσιος ο Αιγύπτιος (4 Οκτωβρίου).....	16

Ανδρόνικος & Αθανασία όσοι (9 Οκτωβρίου).....*	19
Πρόκλα/η αγία (27 Οκτωβρίου).....	31
Τερέντιος & Νεονίλλη άγιοι οι Ομόζυγοι (28 Οκτωβρίου).....*	32
Γαλακτίων & Επιστήμη άγιοι (5 Νοεμβρίου).....*	39
Μελάσιππος, Κασσίνη & Αντώνιος άγιοι (7 Νοεμβρίου).....	40
Στεφανής αγία (11 Νοεμβρίου).....	43
Ιωάννης άγιος ο Ελεήμων (12 Νοεμβρίου).....	45
Νείλος όσιος ο Σιναΐτης (12 Νοεμβρίου).....*	45
Φίλιππος άγιος ο Απόστολος (14 Νοεμβρίου).....	47
Ιουστίνος & Θεοδώρα άγιοι (15 Νοεμβρίου).....	47
Ζαχαρίας άγιος ο Σκυτοτόμος (17 Νοεμβρίου).....	48
Ανώνυμη μητέρα αγία & κόρη (19 Νοεμβρίου).....	49
Φιλήμων & Απφία άγιοι (22 Νοεμβρίου).....	51
Κικιλία, Βαλλεριανός & Τιβούρτιος άγιοι (22 Νοεμβρίου).....	51
Βασίλισσα αγία (25 Νοεμβρίου).....	52
Ιάκωβος άγιος ο Πέρσης (27 Νοεμβρίου).....	55
Φιλάρετος άγιος ο Ελεήμων (1 Δεκεμβρίου).....	57
Θεόδουλος όσιος ο Έπαρχος (3 Δεκεμβρίου).....	58
Άννα αγία (9 Δεκεμβρίου).....	61
Μαρδάριος άγιος (13 Δεκεμβρίου).....	65
Μάρκος άγιος (18 Δεκεμβρίου).....	73
Μαρκελλίνος άγιος ο Διάκονος (18 Δεκεμβρίου).....	73
Φιλογόνιος άγιος (20 Δεκεμβρίου).....	76
Φίλιππος άγιος (24 Δεκεμβρίου).....	79
Μελάνη οσία η Ρωμαία (31 Δεκεμβρίου).....	83

II. ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ ΤΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΑΔΕΛΦΩΝ

Ζηναΐς & Φιλονίλλη αγίες οι Αυτάδελφες (11 Οκτωβρίου).....	21
Θεοφάνης όσιος ο Γραπτός (11 Οκτωβρίου).....	22
Κοσμάς άγιος ο Ποιητής (14 Οκτωβρίου).....	23
Ανάργυροι άγιοι οι Αυτάδελφοι (17 Οκτωβρίου).....	24
Ιάκωβος άγιος ο Αδελφόθεος (23 Οκτωβρίου).....	28
Ζηνόβιος & Ζηνοβία άγιοι οι Αυτάδελφοι (30 Οκτωβρίου).....*	35
Αστέριος, Κλαύδιος, Νέωνας & Νεονίλλη άγιοι οι Αυτάδελφοι (30 Οκτωβρίου).....	35
Κοσμάς & Δαμιανός άγιοι οι Ανάργυροι (1 Νοεμβρίου).....	37
Ευστάθιος, Θεσπέσιος & Ανατόλιος άγιοι οι Αυτάδελφοι (20 Νοεμβρίου).....	50
Κικιλία, Βαλλεριανός & Τιβούρτιος άγιοι (22 Νοεμβρίου).....	51
Φρουμέντιος άγιος (30 Νοεμβρίου).....	56
Βάκχος όσιος ο Νέος (15 Δεκεμβρίου).....	68
Παύλος όσιος ο Νέος (15 Δεκεμβρίου).....	69
Ανανίας, Αζαρίας & Μισαήλ οι Τρεις Παΐδες (17 Δεκεμβρίου).....	71
Μάρκος & Μαρκελλίνος άγιοι οι Διάκονοι (18 Δεκεμβρίου).....	73
Ευγενία οσία (24 Δεκεμβρίου).....	79
Φίλιππος άγιος (24 Δεκεμβρίου).....	79
Θεόδωρος όσιος ο Γραπτός (27 Δεκεμβρίου).....	81

III. ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ ΤΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ ΜΕΤΑΞΥ ΓΟΝΕΩΝ ΚΑΙ ΠΑΙΔΙΩΝ

Δομνίνη αγία (4 Οκτωβρίου).....	15
Αύδακτος άγιος (4 Οκτωβρίου).....	15
Ποπλία οσία η Ομολογήτρια (9 Οκτωβρίου).....	19
Θεόφιλος όσιος ο Ομολογητής (10 Οκτωβρίου).....	20

Φίλιππος άγιος ο Διάκονος (11 Οκτωβρίου).....	21
Παρασκευή οσία η Νέα (14 Οκτωβρίου).....*	23
Λουκιανός άγιος ο Πρεσβύτερος (15 Οκτωβρίου).....	24
Ιωάννης όσιος ο Ριλιώτης (19 Οκτωβρίου).....	25
Ματρώνα οσία η Χιοπολίτιδα (20 Οκτωβρίου).....	26
Ιλλαρίων όσιος ο Μεγάλος (21 Οκτωβρίου).....	26
Ιγνάτιος όσιος (23 Οκτωβρίου).....	28
Ανώνυμη μητέρα αγία (24 Οκτωβρίου).....	29
Δημήτριος άγιος ο Μεγαλομάρτυρας (26 Οκτωβρίου).....	30
Τερέντιος & Νεονίλλη άγιοι οι Ομόζυγοι (28 Οκτωβρίου).....*	32
Κυριάκος & Άννα άγιοι (28 Οκτωβρίου).....	33
Αστέριος, Κλαύδιος, Νέωνας & Νεονίλλη άγιοι οι Αυτάδελφοι (30 Οκτωβρίου).....	35
Ανώνυμος άγιος ο Ομολογητής (31 Οκτωβρίου).....	36
Κοσμάς & Δαμιανός άγιοι οι Ανάργυροι (1 Νοεμβρίου).....	37
Ερμηνίγγελδος άγιος (1 Νοεμβρίου).....	37
Ιωάννης άγιος ο Βασιλεύς (4 Νοεμβρίου).....	38
Λουκάς όσιος (6 Νοεμβρίου).....*	39
Μελάσιππος, Κασσίνη & Αντώνιος άγιοι (7 Νοεμβρίου).....	40
Θεσσαλονίκη αγία (7 Νοεμβρίου).....	41
Λάζαρος όσιος ο Θαυματουργός (7 Νοεμβρίου).....	41
Θεόδωρος όσιος ο Ομολογητής (11 Νοεμβρίου).....	44
Νείλος όσιος ο Σινάϊτης (12 Νοεμβρίου).....*	45
Ιωάννης άγιος ο Χρυσόστομος (13 Νοεμβρίου).....	46
Γρηγόριος άγιος ο Νεοκαισαρείας (17 Νοεμβρίου).....	48
Ανώνυμη μητέρα αγία & κόρη (19 Νοεμβρίου).....	49
Ευστάθιος, Θεσπέσιος & Ανατόλιος άγιοι οι Αυτάδελφοι (20 Νοεμβρίου).....	50
Φιλήμων & Απφία άγιοι (22 Νοεμβρίου).....	51
Γρηγόριος άγιος (23 Νοεμβρίου).....	52
Πέτρος όσιος ο Ησυχαστής (25 Νοεμβρίου).....	53
Αλύπιος όσιος ο Κιονίτης (26 Νοεμβρίου).....	53
Νίκων όσιος ο Μετανοείτε (26 Νοεμβρίου).....	54
Στέφανος όσιος ο Νέος (28 Νοεμβρίου).....	55
Μυρόπη αγία (2 Δεκεμβρίου).....	57
Βαρβάρα αγία η Μεγαλομάρτυς (4 Δεκεμβρίου).....*	59
Ιωάννης όσιος ο Δαμασκηνός (4 Δεκεμβρίου).....	59
Σάββας όσιος ο Ηγιασμένος (5 Δεκεμβρίου).....	60
Σωφρόνιος όσιος (8 Δεκεμβρίου).....	61
Στέφανος όσιος (9 Δεκεμβρίου).....	62
Θωμάς όσιος (10 Δεκεμβρίου).....	63
Δανιήλ όσιος ο Στυλίτης (11 Δεκεμβρίου).....*	63
Μείραξ άγιος (11 Δεκεμβρίου).....	64
Σπυρίδων άγιος ο Θαυματουργός (12 Δεκεμβρίου).....	64
Μαρδάριος άγιος (13 Δεκεμβρίου).....	65
Λουκία αγία (13 Δεκεμβρίου).....	65
Αρσένιος όσιος (13 Δεκεμβρίου).....	66
Ελευθέριος άγιος ο Ιερομάρτυς (15 Δεκεμβρίου).....	67
Ανθία αγία (15 Δεκεμβρίου).....	67
Σωσάννα οσία (15 Δεκεμβρίου).....*	68
Βάγκχος όσιος ο Νέος (15 Δεκεμβρίου).....	68
Θεοφανώ αγία η Βασίλισσα (16 Δεκεμβρίου).....	70
Μόδεστος άγιος (16 Δεκεμβρίου).....	70
Στέφανος όσιος ο Ομολογητής (17 Δεκεμβρίου).....	71
Διονύσιος άγιος ο Νέος (17 Δεκεμβρίου).....	72
Τραγκυλλίνος άγιος (18 Δεκεμβρίου).....	73

Φλώρος όσιος (18 Δεκεμβρίου).....	74
Μιχαήλ όσιος ο Σύγκελος (18 Δεκεμβρίου).....	74
Γρηγέντιος όσιος (19 Δεκεμβρίου).....	75
Ιουλιανή αγία (21 Δεκεμβρίου).....	77
Αναστασία αγία η Φαρμακολύτρια (22 Δεκεμβρίου).....	77
Θεοδότη αγία (22 Δεκεμβρίου).....	78
Ευγενία οσία (24 Δεκεμβρίου).....	79
Φίλιππος άγιος (24 Δεκεμβρίου).....	79
Ευάρεστος όσιος (26 Δεκεμβρίου).....	80
Μαυρίκιος άγιος (27 Δεκεμβρίου).....	81
Ανυσία αγία (30 Δεκεμβρίου).....	82
Θεοδώρα οσία (30 Δεκεμβρίου).....	82
Μελάνη οσία η Ρωμαία (31 Δεκεμβρίου).....	83

9) ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ ΤΗΣ ΔΙΑΠΑΙΔΑΓΩΓΗΣΗΣ

Αύδακτος άγιος (4 Οκτωβρίου)	15
Ιωάννης όσιος ο Ριλιώτης (19 Οκτωβρίου).....	25
Ματρώνα οσία η Χιοπολίτιδα (20 Οκτωβρίου).....	26
Ανώνυμη μητέρα αγία (24 Οκτωβρίου).....	29
Δημήτριος άγιος ο Μεγαλομάρτυρας (26 Οκτωβρίου).....	30
Τερέντιος & Νεονίλλη άγιοι οι Ομόζυγοι (28 Οκτωβρίου).....*	32
Αβράμιος όσιος (29 Οκτωβρίου).....	33
Ζηνόβιος & Ζηνοβία άγιοι οι Αυτάδελφοι (30 Οκτωβρίου).....*	35
Κοσμάς & Δαμιανός άγιοι οι Ανάργυροι (1 Νοεμβρίου).....	37
Μελάσιππος & Κασσίνη & Αντώνιος άγιοι (7 Νοεμβρίου).....	40
Λάζαρος όσιος ο Θαυματουργός (7 Νοεμβρίου).....	41
Θεόδωρος όσιος ο Ομολογητής (11 Νοεμβρίου).....	44
Νείλος όσιος ο Σιναΐτης (12 Νοεμβρίου).....*	45
Ιωάννης άγιος ο Χρυσόστομος (13 Νοεμβρίου).....	46
Ιουστίνος & Θεοδώρα άγιοι (15 Νοεμβρίου).....	47
Ανώνυμη Μητέρα αγία & κόρη (19 Νοεμβρίου).....	49
Φιλήμων & Απφία άγιοι (22 Νοεμβρίου).....	51
Γρηγόριος άγιος (23 Νοεμβρίου).....	52
Πέτρος όσιος ο Ησυχαστής (25 Νοεμβρίου).....	53
Αλύπιος όσιος ο Κιονίτης (26 Νοεμβρίου).....	53
Στέφανος όσιος ο Νέος (28 Νοεμβρίου).....	55
Μυρόπη αγία (2 Δεκεμβρίου).....	57
Ιωάννης όσιος ο Δαμασκηνός (4 Δεκεμβρίου).....	59
Σάββας όσιος ο Ηγιασμένος (5 Δεκεμβρίου).....	60
Σωφρόνιος όσιος (8 Δεκεμβρίου).....	61
Στέφανος όσιος (9 Δεκεμβρίου).....	62
Θωμάς όσιος (10 Δεκεμβρίου).....	63
Δανιήλ όσιος ο Στυλίτης (11 Δεκεμβρίου).....*	63
Μείραξ άγιος (11 Δεκεμβρίου).....	64
Αρσένιος όσιος (13 Δεκεμβρίου).....	66
Ελευθέριος άγιος ο Ιερομάρτυς (15 Δεκεμβρίου).....	67
Ανθία αγία (15 Δεκεμβρίου).....	67
Παύλος όσιος ο Νέος (15 Δεκεμβρίου).....	69
Θεοφανώ αγία η Βασίλισσα (16 Δεκεμβρίου).....	70
Μόδεστος άγιος (16 Δεκεμβρίου).....	70
Στέφανος όσιος ο Ομολογητής (17 Δεκεμβρίου).....	71
Διονύσιος άγιος ο Νέος (17 Δεκεμβρίου).....	72
Φλώρος όσιος (18 Δεκεμβρίου).....	74

Μιχαήλ όσιος ο Σύγκελος (18 Δεκεμβρίου).....	74
Γρηγέντιος όσιος (19 Δεκεμβρίου).....	75
Χρυσόγονος άγιος (22 Δεκεμβρίου).....	78
Θεοδότη αγία (22 Δεκεμβρίου).....	78
Ευάρεστος όσιος (26 Δεκεμβρίου).....	80
Θεοδώρα οσία (30 Δεκεμβρίου).....	82

10) ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ ΤΗΣ ΜΑΘΗΤΕΙΑΣ

Κυπριανός & Ιουστίνη άγιοι (2 Οκτωβρίου).....	14
Ταΐσία [Θαΐσία] αγία (8 Οκτωβρίου).....	18
Ιάκωβος άγιος ο Απόστολος (9 Οκτωβρίου).....	18
Θεόφιλος όσιος ο Ομολογητής (10 Οκτωβρίου).....	20
Κοσμάς άγιος ο Ποιητής (14 Οκτωβρίου).....	23
Ιλλαρίων όσιος ο Μεγάλος (21 Οκτωβρίου).....	26
Ευστολία & Σωπάτρα οσίες (9 Νοεμβρίου).....	42
Φίλιππος άγιος ο Απόστολος (14 Νοεμβρίου).....	47
Φιλήμων & Απφία άγιοι (22 Νοεμβρίου).....	51
Βασίλισσα αγία (25 Νοεμβρίου).....	52
Ελευθέριος άγιος ο Ιερομάρτυς (15 Δεκεμβρίου).....	67
Παύλος όσιος ο Νέος (15 Δεκεμβρίου).....	69
Ανανίας, Αζαρίας & Μισαήλ άγιοι οι Τρεις Παΐδες (17 Δεκεμβρίου).....	71
Αναστασία αγία η Φαρμακολύτρια (22 Δεκεμβρίου).....	77

11) ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ ΤΗΣ ΗΘΕΛΗΜΕΝΗΣ ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΗΣ ΑΝΑΠΗΡΙΑΣ [ΑΥΤΟΕΥΝΟΥΧΙΣΜΟΣ].

Ιγνάτιος όσιος (23 Οκτωβρίου).....	28
------------------------------------	----

12) ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ ΤΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ ΜΕΤΑΞΥ ΚΥΡΙΩΝ ΚΑΙ ΔΟΥΛΩΝ

Χαριτίνη αγία (5 Οκτωβρίου).....	16
Καπιτωλίνα & Ερωτηΐδα αγίες (27 Οκτωβρίου).....	30
Βονιφάτιος άγιος (19 Δεκεμβρίου).....	75

13) ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ ΤΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ ΜΕΤΑΞΥ ΑΝΘΡΩΠΩΝ ΚΑΙ ΖΩΩΝ

Μακάριος όσιος ο Ρωμαίος (23 Οκτωβρίου).....	29
--	----

14) ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ ΤΗΣ ΙΕΡΟΣΥΝΗΣ

Κυπριανός & Ιουστίνη άγιοι (2 Οκτωβρίου).....	14
Κοσμάς άγιος ο Ποιητής (14 Οκτωβρίου).....	23
Αβέρκιος όσιος ο Θαυματουργός (22 Οκτωβρίου).....	27
Ιάκωβος άγιος ο Αδελφόθεος (23 Οκτωβρίου).....	28
Ιγνάτιος όσιος (23 Οκτωβρίου).....	28
Στέφανος όσιος ο Σαββαΐτης (28 Οκτωβρίου).....	32
Κυριάκος & Άννα άγιοι (28 Οκτωβρίου).....	33
Αβράμιος όσιος (29 Οκτωβρίου).....	33
Λάζαρος όσιος ο Θαυματουργός (7 Νοεμβρίου).....	41
Ιωάννης άγιος ο Ελεήμων (12 Νοεμβρίου).....	45

Ιωάννης άγιος ο Χρυσόστομος (13 Νοεμβρίου).....	46
Γρηγόριος άγιος ο Νεοκαισαρείας (17 Νοεμβρίου).....	48
Γρηγόριος άγιος (23 Νοεμβρίου).....	52
Φρουμέντιος άγιος (30 Νοεμβρίου).....	56
Ιωάννης άγιος ο Θαυματουργός (4 Δεκεμβρίου).....	60
Σωφρόνιος όσιος (8 Δεκεμβρίου).....	61
Ελευθέριος άγιος ο Ιερομάρτυς (15 Δεκεμβρίου).....	67
Μόδεστος άγιος (16 Δεκεμβρίου).....	70
Διονύσιος άγιος ο Νέος (17 Δεκεμβρίου).....	72
Μάρκος & Μαρκελλίνος άγιοι οι Διάκονοι (18 Δεκεμβρίου).....	73
Τραγκυλλίνος άγιος (18 Δεκεμβρίου).....	73
Γρηγέντιος όσιος (19 Δεκεμβρίου).....	75
Φιλογόνιος άγιος (20 Δεκεμβρίου).....	76

15) ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ ΤΗΣ ΜΟΝΑΧΙΚΗΣ ΑΣΚΗΤΙΚΗΣ ΖΩΗΣ

Πέτρος όσιος Καπιτωλίωv (4 Οκτωβρίου).....	14
Αμμούν όσιος ο Αιγύπτιος (4 Οκτωβρίου).....	16
Πελαγία οσία (8 Οκτωβρίου).....	17
Ταΐσία [Θαΐσία] αγία (8 Οκτωβρίου).....	18
Ανδρόνικος & Αθανασία όσιοι (9 Οκτωβρίου).....*	19
Ποπλία οσία η Ομολογήτρια (9 Οκτωβρίου).....	19
Θεόφιλος όσιος ο Ομολογητής (10 Οκτωβρίου).....	20
Θεοφάνης όσιος ο Γραπτός (11 Οκτωβρίου).....	22
Αναστασία οσία η Παρθένος (12 Οκτωβρίου).....	22
Παρασκευή οσία η Νέα (14 Οκτωβρίου).....*	23
Ιωάννης όσιος ο Ριλιώτης (19 Οκτωβρίου).....	25
Ματρώνα οσία η Χιοπολίτιδα (20 Οκτωβρίου).....	26
Ιλλαρίων όσιος ο Μεγάλος (21 Οκτωβρίου).....	26
Αβέρκιος όσιος ο Θαυματουργός (22 Οκτωβρίου).....	27
Ιγνάτιος όσιος (23 Οκτωβρίου).....	28
Μακάριος όσιος ο Ρωμαίος (23 Οκτωβρίου).....	29
Στέφανος όσιος ο Σαββαΐτης (28 Οκτωβρίου).....	32
Αβράμιος όσιος (29 Οκτωβρίου).....	33
Άννα οσία (29 Οκτωβρίου).....	34
Γαλακτίων & Επιστήμη άγιοι (5 Νοεμβρίου).....*	39
Λουκάς όσιος (6 Νοεμβρίου).....*	39
Θεοκίστη οσία η Λεσβία (9 Νοεμβρίου).....	42
Ευστολία & Σωπάτρα οσίες (9 Νοεμβρίου).....	42
Μίλος άγιος ο Θαυματουργός (10 Νοεμβρίου).....	43
Θεόδωρος όσιος ο Ομολογητής (11 Νοεμβρίου).....	44
Νείλος όσιος ο Σιναΐτης (12 Νοεμβρίου).....*	45
Γρηγόριος όσιος ο Δεκαπολίτης (20 Νοεμβρίου).....	49
Πέτρος όσιος ο Ησυχαστής (25 Νοεμβρίου).....	53
Αλύπτιος όσιος ο Κιονίτης (26 Νοεμβρίου).....	53
Νίκων όσιος ο Μετανοείτε (26 Νοεμβρίου).....	54
Στέφανος όσιος ο Νέος (28 Νοεμβρίου).....	55
Θεόδουλος όσιος ο Κύπριος (3 Δεκεμβρίου).....	58
Θεόδουλος όσιος ο Έπαρχος (3 Δεκεμβρίου).....	58
Ιωάννης όσιος ο Δαμασκηνός (4 Δεκεμβρίου).....	59
Σάββας όσιος ο Ηγιασμένος (5 Δεκεμβρίου).....	60
Σωφρόνιος όσιος (8 Δεκεμβρίου).....	61
Στέφανος όσιος (9 Δεκεμβρίου).....	62
Θωμάς όσιος (10 Δεκεμβρίου).....	63

Δανιήλ όσιος ο Στυλίτης (11 Δεκεμβρίου).....*	63
Σπυριδων άγιος ο Θαυματουργός (12 Δεκεμβρίου).....	64
Αρσένιος όσιος (13 Δεκεμβρίου).....	66
Σωσάννα οσία (15 Δεκεμβρίου).....*	68
Βάγκχος όσιος ο Νέος (15 Δεκεμβρίου).....	68
Παύλος όσιος ο Νέος (15 Δεκεμβρίου).....	69
Στέφανος όσιος ο Ομολογητής (17 Δεκεμβρίου).....	71
Διονύσιος άγιος ο Νέος (17 Δεκεμβρίου).....	72
Φλώρος όσιος (18 Δεκεμβρίου).....	74
Μιχαήλ όσιος ο Σύγκελος (18 Δεκεμβρίου).....	74
Ευγενία οσία (24 Δεκεμβρίου).....	79
Ευάρεστος όσιος (26 Δεκεμβρίου).....	80
Θεόδωρος όσιος ο Γραπτός (27 Δεκεμβρίου).....	81
Θεοδώρα οσία (30 Δεκεμβρίου).....	82
Μελάνη οσία η Ρωμαία (31 Δεκεμβρίου).....	83

16) ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ ΤΗΣ ΜΕΤΑΜΦΙΕΣΗΣ ΣΕ ΑΝΔΡΑ

Πελαγία οσία (8 Οκτωβρίου).....	17
Αθανασία & Ανδρόνικος όσιοι (9 Οκτωβρίου).....*	19
Άννα οσία (29 Οκτωβρίου).....	34
Σωσάννα οσία (15 Δεκεμβρίου).....*	68
Ευγενία οσία (24 Δεκεμβρίου).....	79

17) ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ ΤΗΣ ΜΕΤΑΣΤΡΟΦΗΣ ΣΤΟΝ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟ

Κυπριανός & Ιουστίνη άγιοι (2 Οκτωβρίου).....	14
Πελαγία οσία (8 Οκτωβρίου).....	17
Ανώνυμος άγιος ο Ομολογητής (31 Οκτωβρίου).....	36
Ερμηνίγγελδος άγιος (1 Νοεμβρίου).....	37
Γαλακτίων & Επιστήμη άγιοι (5 Νοεμβρίου).....*	39
Θεσσαλονίκη αγία (7 Νοεμβρίου).....	41
Γρηγόριος άγιος ο Νεοκαισαρείας (17 Νοεμβρίου).....	48
Ευστάθιος, Θεσπέσιος & Ανατόλιος άγιοι οι Αυτάδελφοι (20 Νοεμβρίου).....	50
Φιλήμων & Απφία άγιοι (22 Νοεμβρίου).....	51
Κικιλία, Βαλλεριανός & Τιβούρτιος άγιοι (22 Νοεμβρίου).....	51
Βασίλισσα αγία (25 Νοεμβρίου).....	52
Μείραξ άγιος (11 Δεκεμβρίου).....	64
Σωσάννα οσία (15 Δεκεμβρίου).....*	68
Βάγκχος όσιος ο Νέος (15 Δεκεμβρίου).....	68
Μόδεστος άγιος (16 Δεκεμβρίου).....	70
Στέφανος όσιος ο Ομολογητής (17 Δεκεμβρίου).....	71
Μάρκος & Μαρκελλίνος άγιοι οι Διάκονοι (18 Δεκεμβρίου).....	73
Τραγκυλλίνος άγιος (18 Δεκεμβρίου).....	73
Φίλιππος άγιος (24 Δεκεμβρίου).....	79

18) ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ ΤΗΣ ΜΕΤΑΝΟΙΑΣ

Πελαγία οσία (8 Οκτωβρίου).....#	17
Ταΐσία [Θαΐσία] αγία (8 Οκτωβρίου).....#	18
Ιάκωβος άγιος ο Πέρσης (27 Νοεμβρίου).....	55
Μείραξ άγιος (11 Δεκεμβρίου).....	64
(# μετάνοια από την πορνεία)	

19) ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ ΤΟΥ ΚΗΡΥΓΜΑΤΟΣ

Ιάκωβος άγιος ο Απόστολος (9 Οκτωβρίου).....	18
Φίλιππος άγιος ο Διάκονος (11 Οκτωβρίου).....	21
Αβέρκιος όσιος ο Θαυματουργός (22 Οκτωβρίου).....	27
Ιάκωβος άγιος ο Αδελφόςθεος (23 Οκτωβρίου).....	28
Πρόκλα/η αγία (27 Οκτωβρίου).....	31
Κοσμάς & Δαμιανός άγιοι οι Ανάργυροι (1 Νοεμβρίου).....	37
Λουκάς όσιος (6 Νοεμβρίου).....*	39
Μίλος άγιος ο Θαυματουργός (10 Νοεμβρίου).....	43
Φίλιππος άγιος ο Απόστολος (14 Νοεμβρίου).....	47
Γρηγόριος άγιος ο Νεοκαισαρείας (17 Νοεμβρίου).....	48
Νίκων όσιος ο Μετανοείτε (26 Νοεμβρίου).....	54
Φρουμέντιος άγιος (30 Νοεμβρίου).....	56
Γρηγέντιος όσιος (19 Δεκεμβρίου).....	75

20) ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ ΤΟΥ ΓΡΑΠΤΟΥ ΛΟΓΟΥ

Κοσμάς άγιος ο Ποιητής (14 Οκτωβρίου).....	23
Νείλος όσιος ο Σιναΐτης (12 Νοεμβρίου).....*	45
Ιωάννης άγιος ο Χρυσόστομος (13 Νοεμβρίου).....	46
Ιωάννης όσιος ο Δαμασκηνός (4 Δεκεμβρίου).....	59

21) ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ ΤΗΣ ΕΛΕΗΜΟΣΥΝΗΣ

Ταΐσία [Θαΐσία] αγία (8 Οκτωβρίου).....	18
Ανδρόνικος & Αθανασία όσιοι (9 Οκτωβρίου).....*	19
Λουκιανός άγιος ο Πρεσβύτερος (15 Οκτωβρίου).....	24
Ματρώνα οσία η Χιοπολίπιδα (20 Οκτωβρίου).....	26
Ιλλαρίων όσιος ο Μεγάλος (21 Οκτωβρίου).....	26
Καπιτωλίνα & Ερωτηίδα αγίες (27 Οκτωβρίου).....	30
Άννα οσία (29 Οκτωβρίου).....	34
Ιωάννης άγιος ο Βασιλεύς (4 Νοεμβρίου).....	38
Γαλακτίων & Επιστήμη άγιοι (5 Νοεμβρίου).....*	39
Ιωάννης άγιος ο Ελεήμων (12 Νοεμβρίου).....	45
Ζαχαρίας άγιος ο Σκυτοτόμος (17 Νοεμβρίου).....	48
Φιλάρετος άγιος ο Ελεήμων (1 Δεκεμβρίου).....	57
Μυρόπη αγία (2 Δεκεμβρίου).....	57
Θεόδουλος όσιος ο Έπαρχος (3 Δεκεμβρίου).....	58
Σωφρόνιος όσιος (8 Δεκεμβρίου).....	61
Λουκία αγία (13 Δεκεμβρίου).....	65
Ανθία αγία (15 Δεκεμβρίου).....	67
Σωσάννα οσία (15 Δεκεμβρίου).....*	68
Θεοφανώ αγία η Βασίλισσα (16 Δεκεμβρίου).....	70
Διονύσιος άγιος ο Νέος (17 Δεκεμβρίου).....	72
Αναστασία αγία η Φαρμακολύτρια (22 Δεκεμβρίου).....	77
Θεοδότη αγία (22 Δεκεμβρίου).....	78
Ανυσία αγία (30 Δεκεμβρίου).....	82
Μελάνη οσία η Ρωμαία (31 Δεκεμβρίου).....	83

22) ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ ΤΗΣ ΑΥΤΟΘΥΣΙΑΣ

Κυπριανός & Ιουστίνη άγιοι (2 Οκτωβρίου).....	14
Πέτρος όσιος Καπιτωλίων (4 Οκτωβρίου).....	14
Δομνίνη άγία (4 Οκτωβρίου).....	15
Αύδακτος άγιος (4 Οκτωβρίου)	15
Χαριτίνη άγία (5 Οκτωβρίου).....	16
Πελαγία άγία (8 Οκτωβρίου).....	17
Ιάκωβος άγιος ο Απόστολος (9 Οκτωβρίου).....	18
Ευλάμπιος & Ευλαμπία άγιοι οι Αυτάδελφοι (10 Οκτωβρίου).....	20
Αναστασία οσία η Παρθένος (12 Οκτωβρίου).....	22
Λουκιανός άγιος ο Πρεσβύτερος (15 Οκτωβρίου).....	24
Ανάργυροι άγιοι οι Αυτάδελφοι (17 Οκτωβρίου).....	24
Ανώνυμη μητέρα άγία (24 Οκτωβρίου).....	29
Δημήτριος άγιος ο Μεγαλομάρτυρας (26 Οκτωβρίου).....	30
Καπιτωλίνα & Ερωτηίδα άγιες (27 Οκτωβρίου).....	30
Τερέντιος & Νεονίλλη άγιοι οι Ομόζυγοι (28 Οκτωβρίου).....*	32
Κυριάκος & Άννα άγιοι (28 Οκτωβρίου).....	33
Ζηνόβιος & Ζηνοβία άγιοι οι Αυτάδελφοι (30 Οκτωβρίου).....*	35
Αστέριος, Κλαύδιος, Νέωνας & Νεονίλλη άγιοι οι Αυτάδελφοι (30 Οκτωβρίου).....	35
Ερμηνίγγελδος άγιος (1 Νοεμβρίου).....	37
Γαλακτίων & Επιστήμη άγιοι (5 Νοεμβρίου).....*	39
Μελάσιππος, Κασσίνη & Αντώνιος άγιοι (7 Νοεμβρίου).....	40
Στεφανός άγία (11 Νοεμβρίου).....	43
Φίλιππος άγιος ο Απόστολος (14 Νοεμβρίου).....	47
Ανώνυμη Μητέρα άγία & κόρη (19 Νοεμβρίου).....	49
Ευστάθιος, Θεσπέσιος & Ανατόλιος άγιοι οι Αυτάδελφοι (20 Νοεμβρίου).....	50
Φιλήμων & Απφία άγιοι (22 Νοεμβρίου).....	51
Κικιλία, Βαλλεριανός & Τιβούρτιος άγιοι (22 Νοεμβρίου).....	51
Βασίλισσα άγία (25 Νοεμβρίου).....	52
Ιάκωβος άγιος ο Πέρσης (27 Νοεμβρίου).....	55
Στέφανος όσιος ο Νέος (28 Νοεμβρίου).....	55
Μυρόπη άγία (2 Δεκεμβρίου).....	57
Βαρβάρα άγία η Μεγαλομάρτυς (4 Δεκεμβρίου).....*	59
Μείραξ άγιος (11 Δεκεμβρίου).....	64
Μαρδάριος άγιος (13 Δεκεμβρίου).....	65
Λουκία άγία (13 Δεκεμβρίου).....	65
Ελευθέριος άγιος ο Ιερομάρτυς (15 Δεκεμβρίου).....	67
Ανθία άγία (15 Δεκεμβρίου).....	67
Σωσάννα οσία (15 Δεκεμβρίου).....*	68
Βάκχος όσιος ο Νέος (15 Δεκεμβρίου).....	68
Ανανίας, Αζαρίας & Μισαήλ άγιοι οι Τρεις Παίδες (17 Δεκεμβρίου).....	71
Στέφανος όσιος ο Ομολογητής (17 Δεκεμβρίου).....	71
Μάρκος & Μαρκελλίνος άγιοι οι Διάκονοι (18 Δεκεμβρίου).....	73
Τραγκυλλίνος άγιος (18 Δεκεμβρίου).....	73
Βονιφάτιος άγιος (19 Δεκεμβρίου).....	75
Ιουλιανή άγία (21 Δεκεμβρίου).....	77
Αναστασία άγία η Φαρμακολύτρια (22 Δεκεμβρίου).....	77
Χρυσόγονος άγιος (22 Δεκεμβρίου).....	78
Θεοδότη άγία (22 Δεκεμβρίου).....	78
Ευγενία οσία (24 Δεκεμβρίου).....	79
Φίλιππος άγιος (24 Δεκεμβρίου).....	79
Μαυρίκιος άγιος (27 Δεκεμβρίου).....	81
Ανυσία άγία (30 Δεκεμβρίου).....	82

23) ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ ΤΟΥ ΘΑΥΜΑΤΟΥΡΓΙΚΟΥ ΧΑΡΙΣΜΑΤΟΣ

Αμμούν όσιος ο Αιγύπτιος (4 Οκτωβρίου).....	16
Ιάκωβος άγιος ο Απόστολος (9 Οκτωβρίου).....	18
Ζηναΐς & Φιλονίλλα αγίες οι Αυτάδελφες (11 Οκτωβρίου).....	21
Ιωάννης όσιος ο Ριλιώτης (19 Οκτωβρίου).....	25
Ματρώννα όσια η Χιοπολίτιδα (20 Οκτωβρίου).....	26
Ιλλαρίων όσιος ο Μεγάλος (21 Οκτωβρίου).....	26
Αβέρκιος όσιος ο Θαυματουργός (22 Οκτωβρίου).....	27
Μακάριος όσιος ο Ρωμαίος (23 Οκτωβρίου).....	29
Δημήτριος άγιος ο Μεγαλομάρτυρας (26 Οκτωβρίου).....	30
Στέφανος όσιος ο Σαββαΐτης (28 Οκτωβρίου).....	32
Λάζαρος όσιος ο Θαυματουργός (7 Νοεμβρίου).....	41
Μίλος άγιος ο Θαυματουργός (10 Νοεμβρίου).....	43
Γρηγόριος άγιος ο Νεοκαισαρείας (17 Νοεμβρίου).....	48
Γρηγόριος όσιος ο Δεκαπολίτης (20 Νοεμβρίου).....	49
Γρηγόριος άγιος (23 Νοεμβρίου).....	52
Πέτρος όσιος ο Ησυχαστής (25 Νοεμβρίου).....	53
Νίκων όσιος ο Μετανοείτε (26 Νοεμβρίου).....	54
Θεόδουλος όσιος ο Κύπριος (3 Δεκεμβρίου).....	58
Ιωάννης άγιος ο Θαυματουργός (4 Δεκεμβρίου).....	60
Δανιήλ όσιος ο Στυλίτης (11 Δεκεμβρίου).....*	63
Σπυριδών άγιος ο Θαυματουργός (12 Δεκεμβρίου).....	64
Παύλος όσιος ο Νέος (15 Δεκεμβρίου).....	69
Διονύσιος άγιος ο Νέος (17 Δεκεμβρίου).....	72

24) ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ ΤΗΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ

Ανάργυροι άγιοι οι Αυτάδελφοι (17 Οκτωβρίου).....	24
Κοσμάς & Δαμιανός άγιοι οι Ανάργυροι (1 Νοεμβρίου).....	37

* : Η ύπαρξη αυτού του συμβόλου (αστερίσκος) δίπλα από τα ονόματα ορισμένων Αγίων-Οσίων, υποδηλώνει ότι ο βίος τους έχει μεταφερθεί με την μορφή λεπτομερούς διήγησης, από το Συναξάρι του Νικοδήμου του Αγιορείτου, στο ΕΠΙΜΕΤΡΟ ΚΕΙΜΕΝΩΝ αυτής της εργασίας (Σελ.110).

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ

Σελ.

1^{ος} π.Χ. αιώνας.

Αννα αγία (9 Δεκεμβρίου)..... 61

1^{ος} μ.Χ. αιώνας.

Ιάκωβος άγιος ο Απόστολος (9 Οκτωβρίου)..... 18
 Φίλιππος άγιος ο Διάκονος (11 Οκτωβρίου)..... 21
 Ιάκωβος άγιος ο Αδελφόςθεος (23 Οκτωβρίου)..... 28
 Πρόκλα/η αγία (27 Οκτωβρίου)..... 31
 Φίλιππος άγιος ο Απόστολος (14 Νοεμβρίου)..... 47
 Φιλήμων & Απφία άγιοι (22 Νοεμβρίου)..... 51

2^{ος} μ.Χ. αιώνας.

Ζηναΐς & Φιλονίλλη αγίες οι Αυτάδελφες (11 Οκτωβρίου)..... 21
 Τερέντιος & Νεονίλλη άγιοι οι Ομόζυγοι (28 Οκτωβρίου).....* 32
 Στεφανίς αγία (11 Νοεμβρίου)..... 43
 Ελευθέριος άγιος ο Ιερομάρτυς (15 Δεκεμβρίου)..... 67
 Ανθία αγία (15 Δεκεμβρίου)..... 67

2^{ος} - 3^{ος} μ.Χ. αιώνας.

Αβέρκιος όσιος ο Θαυματουργός (22 Οκτωβρίου)..... 27

3^{ος} μ.Χ. αιώνας.

Κυπριανός & Ιουστίνη άγιοι (2 Οκτωβρίου)..... 14
 Πέτρος όσιος Καπιτωλίων (4 Οκτωβρίου)..... 14
 Αύδακτος άγιος (4 Οκτωβρίου) 15
 Χαριτίνη αγία (5 Οκτωβρίου)..... 16
 Πελαγία αγία (8 Οκτωβρίου)..... 17
 Πελαγία οσία (8 Οκτωβρίου)..... 17
 Ευλάμπιος & Ευλαμπία άγιοι οι Αυτάδελφοι (10 Οκτωβρίου)..... 20
 Αναστασία οσία η Παρθένος (12 Οκτωβρίου)..... 22
 Λουκιανός άγιος ο Πρεσβύτερος (15 Οκτωβρίου)..... 24
 Ανάργυροι άγιοι οι Αυτάδελφοι (17 Οκτωβρίου)..... 24
 Δημήτριος άγιος ο Μεγαλομάρτυρας (26 Οκτωβρίου)..... 30
 Καπιτωλίνα & Ερωτηίδα αγίες (27 Οκτωβρίου)..... 30
 Ζηνόβιος & Ζηνοβία άγιοι οι Αυτάδελφοι (30 Οκτωβρίου).....* 35
 Αστέριος, Κλαύδιος, Νέωνας & Νεονίλλη άγιοι οι Αυτάδελφοι (30 Οκτωβρίου)..... 35
 Γαλακτίων & Επιστήμη άγιοι (5 Νοεμβρίου).....* 39
 Γρηγόριος άγιος ο Νεοκαισαρείας (17 Νοεμβρίου)..... 48
 Ανώνυμη Μητέρα αγία & κόρη (19 Νοεμβρίου)..... 49
 Κικιλία, Βαλλεριανός & Τιβούρτιος άγιοι (22 Νοεμβρίου)..... 51
 Μυρόπη αγία (2 Δεκεμβρίου)..... 57
 Βαρβάρα αγία η Μεγαλομάρτυς (4 Δεκεμβρίου).....* 59

Μαρδάριος άγιος (13 Δεκεμβρίου).....	65
Λουκία αγία (13 Δεκεμβρίου).....	65
Σωσάννα οσία (15 Δεκεμβρίου).....*	68
Μόδεστος άγιος (16 Δεκεμβρίου).....	70
Μάρκος & Μαρκελλίνος άγιοι οι Διάκονοι (18 Δεκεμβρίου).....	73
Τραγκυλλίνος άγιος (18 Δεκεμβρίου).....	73
Βονιφάτιος άγιος (19 Δεκεμβρίου).....	75
Ιουλιανή αγία (21 Δεκεμβρίου).....	77
Αναστασία αγία η Φαρμακολύτρια (22 Δεκεμβρίου).....	77
Χρυσόγονος άγιος (22 Δεκεμβρίου).....	78
Θεοδότη αγία (22 Δεκεμβρίου).....	78
Ευγενία οσία (24 Δεκεμβρίου).....	79
Φίλιππος άγιος (24 Δεκεμβρίου).....	79
Μαυρίκιος άγιος (27 Δεκεμβρίου).....	81

3^{ος} – 4^{ος} μ.Χ. αιώνας.

Δομνίνη αγία (4 Οκτωβρίου).....	15
Ανυσία αγία (30 Δεκεμβρίου).....	82

4^{ος} μ.Χ. αιώνας.

Αμμούν όσιος ο Αιγύπτιος (4 Οκτωβρίου).....	16
Ταΐσία [Θαΐσία] αγία (8 Οκτωβρίου).....	18
Ποπλία οσία η Ομολογήτρια (9 Οκτωβρίου).....	19
Ιλλαρίων όσιος ο Μεγάλος (21 Οκτωβρίου).....	26
Κυριάκος & Άννα άγιοι (28 Οκτωβρίου).....	33
Αβράμιος όσιος (29 Οκτωβρίου).....	33
Ανώνυμος άγιος ο Ομολογητής (31 Οκτωβρίου).....	36
Μελάσιππος, Κασσίνη & Αντώνιος άγιοι (7 Νοεμβρίου).....	40
Ιωάννης άγιος ο Χρυσόστομος (13 Νοεμβρίου).....	46
Ευστάθιος, Θεσπέσιος & Ανατόλιος άγιοι οι Αυτάδελφοι (20 Νοεμβρίου).....	50
Βασίλισσα αγία (25 Νοεμβρίου).....	52
Ιάκωβος άγιος ο Πέρσης (27 Νοεμβρίου).....	55
Φρουμέντιος άγιος (30 Νοεμβρίου).....	56
Θεόδουλος όσιος ο Έπαρχος (3 Δεκεμβρίου).....	58
Μείραξ άγιος (11 Δεκεμβρίου).....	64
Σπυριδων άγιος ο Θαυματουργός (12 Δεκεμβρίου).....	64
Φιλογόνιος άγιος (20 Δεκεμβρίου).....	76

4^{ος} – 5^{ος} μ.Χ. αιώνας.

Μελάνη οσία η Ρωμαία (31 Δεκεμβρίου).....	83
---	----

5^{ος} μ.Χ. αιώνας.

Μίλος άγιος ο Θαυματουργός (10 Νοεμβρίου).....	43
Δανιήλ όσιος ο Στυλίτης (11 Δεκεμβρίου).....*	63

5^{ος} – 6^{ος} μ.Χ. αιώνας.

Σάββας όσιος ο Ηγιασμένος (5 Δεκεμβρίου).....	60
---	----

6^{ος} μ.Χ. αιώνας.

Ανδρόνικος & Αθανασία όσοι (9 Οκτωβρίου).....*	19
Ανώνυμη μητέρα αγία (24 Οκτωβρίου).....	29
Ερμηνίγγελδος άγιος (1 Νοεμβρίου).....	37
Νείλος όσιος ο Σιναΐτης (12 Νοεμβρίου).....*	45
Ιουστίνος & Θεοδώρα άγιοι (15 Νοεμβρίου).....	47
Ανανίας, Αζαρίας & Μισαήλ άγιοι οι Τρεις Παΐδες (17 Δεκεμβρίου).....	71
Γρηγέντιος όσιος (19 Δεκεμβρίου).....	75

6^{ος} – 7^{ος} μ.Χ. αιώνας.

Ευστολία & Σωπάτρα οσίες (9 Νοεμβρίου).....	42
Φλώρος όσιος (18 Δεκεμβρίου).....	74

7^{ος} μ.Χ. αιώνας.

Ιωάννης άγιος ο Ελεήμων (12 Νοεμβρίου).....	45
Γρηγόριος άγιος (23 Νοεμβρίου).....	52
Αλύπτιος όσιος ο Κιονίτης (26 Νοεμβρίου).....	53

8^{ος} μ.Χ. αιώνας.

Θεόφιλος όσιος ο Ομολογητής (10 Οκτωβρίου).....	20
Κοσμάς άγιος ο Ποιητής (14 Οκτωβρίου).....	23
Άννα οσία (29 Οκτωβρίου).....	34
Ζαχαρίας άγιος ο Σκυτοτόμος (17 Νοεμβρίου).....	48
Γρηγόριος όσιος ο Δεκαπολίτης (20 Νοεμβρίου).....	49
Στέφανος όσιος ο Νέος (28 Νοεμβρίου).....	55
Φιλάρετος άγιος ο Ελεήμων (1 Δεκεμβρίου).....	57
Ιωάννης όσιος ο Δαμασκηνός (4 Δεκεμβρίου).....	59
Ιωάννης άγιος ο Θαυματουργός (4 Δεκεμβρίου).....	60
Βάκχος όσιος ο Νέος (15 Δεκεμβρίου).....	68
Θεοδώρα οσία (30 Δεκεμβρίου).....	82

8^{ος} – 9^{ος} μ.Χ. αιώνας.

Στέφανος όσιος ο Σαββαΐτης (28 Οκτωβρίου).....	32
Θεόδωρος όσιος ο Ομολογητής (11 Νοεμβρίου).....	44

9^{ος} μ.Χ. αιώνας.

Θεοφάνης όσιος ο Γραπτός (11 Οκτωβρίου).....	22
Ιωάννης όσιος ο Ριλιώτης (19 Οκτωβρίου).....	25
Ιγνάτιος όσιος (23 Οκτωβρίου).....	28
Θεοκτίστη οσία η Λεσβία (9 Νοεμβρίου).....	42
Στέφανος όσιος (9 Δεκεμβρίου).....	62
Θωμάς όσιος (10 Δεκεμβρίου).....	63
Θεοφανώ αγία η Βασίλισσα (16 Δεκεμβρίου).....	70
Στέφανος όσιος ο Ομολογητής (17 Δεκεμβρίου).....	71
Μιχαήλ όσιος ο Σύγκελος (18 Δεκεμβρίου).....	74

Ευάρεστος όσιος (26 Δεκεμβρίου).....	80
Θεόδωρος όσιος ο Γραπτός (27 Δεκεμβρίου).....	81
10^{ος} μ.Χ. αιώνας.	
Νίκων όσιος ο Μετανοείτε (26 Νοεμβρίου).....	54
Αρσένιος όσιος (13 Δεκεμβρίου).....	66
Παύλος όσιος ο Νέος (15 Δεκεμβρίου).....	69
11^{ος} μ.Χ. αιώνας.	
Παρασκευή οσία η Νέα (14 Οκτωβρίου).....*	23
Λάζαρος όσιος ο Θαυματουργός (7 Νοεμβρίου).....	41
11^{ος} – 12^{ος} μ.Χ. αιώνας.	
Λουκάς όσιος (6 Νοεμβρίου).....*	39
13^{ος} μ.Χ. αιώνας.	
Ιωάννης άγιος ο Βασιλεύς (4 Νοεμβρίου).....	38
14^{ος} – 15^{ος} μ.Χ. αιώνας.	
Ματρώνα οσία η Χιοπολίτιδα (20 Οκτωβρίου).....	26
16^{ος} – 17^{ος} μ.Χ. αιώνας.	
Διονύσιος άγιος ο Νέος (17 Δεκεμβρίου).....	72
19^{ος} μ.Χ. αιώνας.	
Σωφρόνιος όσιος (8 Δεκεμβρίου).....	61
Άγνωστο πότε.	
Μακάριος όσιος ο Ρωμαίος (23 Οκτωβρίου).....	29
Κοσμάς & Δαμιανός άγιοι οι Ανάργυροι (1 Νοεμβρίου).....	37
Θεσσαλονίκη αγία (7 Νοεμβρίου).....	41
Πέτρος όσιος ο Ησυχαστής (25 Νοεμβρίου).....	53
Θεόδουλος όσιος ο Κύπριος (3 Δεκεμβρίου).....	58

* : Η ύπαρξη αυτού του συμβόλου (αστερίσκος) δίπλα από τα ονόματα ορισμένων Αγίων-Οσίων, υποδηλώνει ότι ο βίος τους έχει μεταφερθεί με την μορφή λεπτομερούς διήγησης, από το Συναξάρι του Νικοδήμου του Αγιορείτου, στο ΕΠΙΜΕΤΡΟ ΚΕΙΜΕΝΩΝ αυτής της εργασίας (Σελ.110).

ΤΟΠΟΛΟΓΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ

	Σελ.
Ιταλία.	
Στεφανίς αγία (11 Νοεμβρίου).....	43
Ρώμη.	
Χαριτίνη αγία (5 Οκτωβρίου).....	16
Αναστασία οσία η Παρθένος (12 Οκτωβρίου).....	22
Μακάριος όσιος ο Ρωμαίος (23 Οκτωβρίου).....	29
Γρηγόριος όσιος ο Δεκαπολίτης (20 Νοεμβρίου).....	49
Κικιλία, Βαλλεριανός & Τιβούρτιος άγιοι (22 Νοεμβρίου).....	51
Στέφανος όσιος ο Ομολογητής (17 Δεκεμβρίου).....	71
Μάρκος & Μαρκελλίνος άγιοι οι Διάκονοι (18 Δεκεμβρίου).....	73
Τραγκυλλίνος άγιος (18 Δεκεμβρίου).....	73
Βονιφάτιος άγιος (19 Δεκεμβρίου).....	75
Αναστασία αγία η Φαρμακολύτρια (22 Δεκεμβρίου).....	77
Χρυσόγονος άγιος (22 Δεκεμβρίου).....	78
Θεοδότη αγία (22 Δεκεμβρίου).....	78
Μελάνη οσία η Ρωμαία (31 Δεκεμβρίου).....	83
Σικελία.	
Λουκάς όσιος (6 Νοεμβρίου) [Ταυρομενίας].....*	39
Γρηγόριος άγιος (23 Νοεμβρίου) [Ακράγαντας].....	52
Λουκία αγία (13 Δεκεμβρίου) [Συρακούσες].....	65
Ιλλυρία.	
Ελευθέριος άγιος ο Ιερομάρτυς (15 Δεκεμβρίου).....	67
Ανθία αγία (15 Δεκεμβρίου).....	67
Βουλγαρία.	
Θεόφιλος όσιος ο Ομολογητής (10 Οκτωβρίου) [Τιβεριούπολη].....	20
Ιωάννης όσιος ο Ριλιώτης (19 Οκτωβρίου) [Σόφια].....	25
Αλύπιος όσιος ο Κιονίτης (26 Νοεμβρίου) [Ανδριανούπολη].....	53
Ελλάδα.	
Παρασκευή οσία η Νέα (14 Οκτωβρίου) [Επιβάτες Θράκης].....*	23
Ματρώνα οσία η Χιοπολίτιδα (20 Οκτωβρίου) [Χίος].....	26
Δημήτριος άγιος ο Μεγαλομάρτυρας (26 Οκτωβρίου) [Θεσσαλονίκη].....	30
Λουκάς όσιος (6 Νοεμβρίου) [Κόρινθος].....*	39
Θεσσαλονίκη αγία (7 Νοεμβρίου) [Αμφίπολη Μακεδονίας].....	41
Θεοκτίστη οσία η Λεσβία (9 Νοεμβρίου) [Γάρος, Λέσβος].....	42
Γρηγόριος όσιος ο Δεκαπολίτης (20 Νοεμβρίου) [Θεσσαλονίκη].....	49
Φρουμέντιος άγιος (30 Νοεμβρίου) [Σύρος].....	56
Νίκων όσιος ο Μετανοείτε (26 Νοεμβρίου) [Στερεά Ελλάδα, Πελοπόννησος, Κρήτη].....	54

Μυρόπη αγία (2 Δεκεμβρίου) [Χίος].....	57
Διονύσιος άγιος ο Νέος (17 Δεκεμβρίου) [Ζάκυνθος].....	72
Ανυσία αγία (30 Δεκεμβρίου) [Θεσσαλονίκη].....	82

Κωνσταντινούπολη.

Ιγνάτιος όσιος (23 Οκτωβρίου).....	28
Άννα οσία (29 Οκτωβρίου).....	34
Ζηνόβιος & Ζηνοβία άγιοι οι Αυτάδελφοι (30 Οκτωβρίου).....*	35
Ιωάννης άγιος ο Βασιλεύς (4 Νοεμβρίου).....	38
Ευστολία & Σωπάτρα οσίες (9 Νοεμβρίου).....	42
Θεόδωρος όσιος ο Ομολογητής (11 Νοεμβρίου).....	44
Ιωάννης άγιος ο Χρυσόστομος (13 Νοεμβρίου).....	46
Ιουστίνος & Θεοδώρα άγιοι (15 Νοεμβρίου).....	47
Ζαχαρίας άγιος ο Σκυτοτόμος (17 Νοεμβρίου).....	48
Γρηγόριος όσιος ο Δεκαπολίτης (20 Νοεμβρίου).....	49
Στέφανος όσιος ο Νέος (28 Νοεμβρίου).....	55
Φιλάρετος άγιος ο Ελεήμων (1 Δεκεμβρίου).....	57
Θεόδουλος όσιος ο Έπαρχος (3 Δεκεμβρίου).....	58
Στέφανος όσιος (9 Δεκεμβρίου).....	62
Δανιήλ όσιος ο Στυλίτης (11 Δεκεμβρίου).....*	63
Θεοφανώ αγία η Βασίλισσα (16 Δεκεμβρίου).....	70
Μιχαήλ όσιος ο Σύγκελος (18 Δεκεμβρίου).....	74
Ευάρεστος όσιος (26 Δεκεμβρίου).....	80
Θεόδωρος όσιος ο Γραπτός (27 Δεκεμβρίου).....	81

Κύπρος.

Θεόδουλος όσιος ο Κύπριος (3 Δεκεμβρίου).....	58
Σωφρόνιος όσιος (8 Δεκεμβρίου).....	61
Σπυρίδων άγιος ο Θαυματουργός (12 Δεκεμβρίου).....	64

Μικρά Ασία.

Αύδακτος άγιος (4 Οκτωβρίου) [Έφεσος].....	15
Λάζαρος όσιος ο Θαυματουργός (7 Νοεμβρίου) [Μαγνησία].....	41
Γρηγόριος όσιος ο Δεκαπολίτης (20 Νοεμβρίου).....	49
Βαρβάρα αγία η Μεγαλομάρτυς (4 Δεκεμβρίου).....*	59
Ιωάννης άγιος ο Θαυματουργός (4 Δεκεμβρίου) [Πολύβοτο].....	60
Θωμάς όσιος (10 Δεκεμβρίου).....	63
Μαρδάριος άγιος (13 Δεκεμβρίου).....	65
Αρσένιος όσιος (13 Δεκεμβρίου) [όρος Λάτρο].....	66
Παύλος όσιος ο Νέος (15 Δεκεμβρίου) [όρος Λάτρο].....	69

Φρυγία.

Αβέρκιος όσιος ο Θαυματουργός (22 Οκτωβρίου) [Ιεράπολη].....	27
Φίλιππος άγιος ο Απόστολος (14 Νοεμβρίου).....	47
Φιλήμων & Απφία άγιοι (22 Νοεμβρίου) [Κολοσσοί].....	51

Νικομήδεια.

Ευλάμπιος & Ευλαμπία άγιοι οι Αυτάδελφοι (10 Οκτωβρίου).....	20
Ιουλιανή αγία (21 Δεκεμβρίου).....	77

Λυδία.

Φίλιππος άγιος ο Απόστολος (14 Νοεμβρίου).....	47
--	----

Γαλατία.

Ερμηνίγγελδος άγιος (1 Νοεμβρίου).....	37
Ευστάθιος, Θεσπέσιος & Ανατόλιος άγιοι οι Αυτάδελφοι (20 Νοεμβρίου) [Γάγγρα].....	50

Καππαδοκία.

Καπιτωλίνα & Ερωτηίδα αγίες (27 Οκτωβρίου).....	30
Φλώρος όσιος (18 Δεκεμβρίου) [Αμινσός].....	74

Κιλικία.

Ζηναΐς & Φιλονίλλη αγίες οι Αυτάδελφες (11 Οκτωβρίου) [Ταρσός].....	21
Αστέριος, Κλαύδιος, Νέωνας & Νεονίλλη άγιοι οι Αυτάδελφοι (30 Οκτωβρίου).....	35
Κοσμάς & Δαμιανός άγιοι οι Ανάργυροι (1 Νοεμβρίου).....	37
Βονιφάτιος άγιος (19 Δεκεμβρίου).....	75

Αρμενία.

Νίκων όσιος ο Μετανοείτε (26 Νοεμβρίου).....	54
--	----

Πόντος.

Γρηγόριος άγιος ο Νεοκαισαρείας (17 Νοεμβρίου) [Νεοκαισάρεια].....	48
Μαυρίκιος άγιος (27 Δεκεμβρίου) [Προποντίδα].....	81

Αγκυρα.

Μελάσιππος, Κασσίνη & Αντώνιος άγιοι (7 Νοεμβρίου).....	40
---	----

Μεσοποταμία.

Δομνίνη αγία (4 Οκτωβρίου) [Έδεσσα].....	15
Αβράμιος όσιος (29 Οκτωβρίου) [Οσροηνή Έδεσσα].....	33
Ανανίας, Αζαρίας & Μισαήλ οι Τρεις Παίδες (17 Δεκεμβρίου) [Βαβυλώνα].....	71

Συρία.

Κυπριανός & Ιουστίνη άγιοι (2 Οκτωβρίου) [Αντιόχεια].....	14
Πέτρος όσιος Καπιτωλίων (4 Οκτωβρίου) [Δαμασκός].....	14
Πελαγία οσία (8 Οκτωβρίου) [Αντιόχεια].....	17

Πελαγία αγία (8 Οκτωβρίου) [Αντιόχεια].....	17
Ταϊσία [Θαϊσία] αγία (8 Οκτωβρίου) [Σιδώνα].....	18
Ανδρόνικος & Αθανασία όσοι (9 Οκτωβρίου) [Αντιόχεια].....*	19
Ποπλία οσία η Ομολογήτρια (9 Οκτωβρίου) [Αντιόχεια].....	19
Κοσμάς άγιος ο Ποιητής (14 Οκτωβρίου) [Δαμασκός].....	23
Λουκιανός άγιος ο Πρεσβύτερος (15 Οκτωβρίου) [Αντιόχεια].....	24
Ανώνυμος άγιος ο Ομολογητής (31 Οκτωβρίου) [Αντιόχεια].....	36
Πέτρος όσιος ο Ησυχαστής (25 Νοεμβρίου) [Αντιόχεια].....	53
Ιωάννης όσιος ο Δαμασκηνός (4 Δεκεμβρίου) [Δαμασκός].....	59
Δανιήλ όσιος ο Στυλίτης (11 Δεκεμβρίου) [Σαμόσατα].....	63
Φιλογόνιος άγιος (20 Δεκεμβρίου) [Αντιόχεια].....	76

Παλαιστίνη.

Φίλιππος άγιος ο Διάκονος (11 Οκτωβρίου) [Καισάρεια].....	21
Θεοφάνης όσιος ο Γραπτός (11 Οκτωβρίου).....	22
Στέφανος όσιος ο Σαββαΐτης (28 Οκτωβρίου) [Λαύρα].....	32
Σάββας όσιος ο Ηγιασμένος (5 Δεκεμβρίου) [Βηθλεέμ].....	60
Θεοδώρα οσία (30 Δεκεμβρίου) [Καισάρεια].....	82

Γαλιλαία.

Ιάκωβος άγιος ο Απόστολος (9 Οκτωβρίου).....	18
Ιλλαρίων όσιος ο Μεγάλος (21 Οκτωβρίου) [Γάζα].....	26
Φίλιππος άγιος ο Απόστολος (14 Νοεμβρίου) [Βησθαϊδά].....	47
Άννα αγία (9 Δεκεμβρίου) [Αρναθαίμ].....	61

Ιεροσόλυμα.

Ανδρόνικος & Αθανασία όσοι (9 Οκτωβρίου).....*	19
Κοσμάς άγιος ο Ποιητής (14 Οκτωβρίου).....	23
Ιάκωβος άγιος ο Αδελφόθεος (23 Οκτωβρίου).....	28
Πρόκλα/η αγία (27 Οκτωβρίου).....	31
Κυριάκος & Άννα άγιοι (28 Οκτωβρίου).....	33
Λάζαρος όσιος ο Θαυματουργός (7 Νοεμβρίου).....	41
Σωσάννα οσία (15 Δεκεμβρίου).....*	68
Βάκχος όσιος ο Νέος (15 Δεκεμβρίου).....	68
Μόδεστος άγιος (16 Δεκεμβρίου).....	70
Μελάνη οσία η Ρωμαία (31 Δεκεμβρίου).....	83

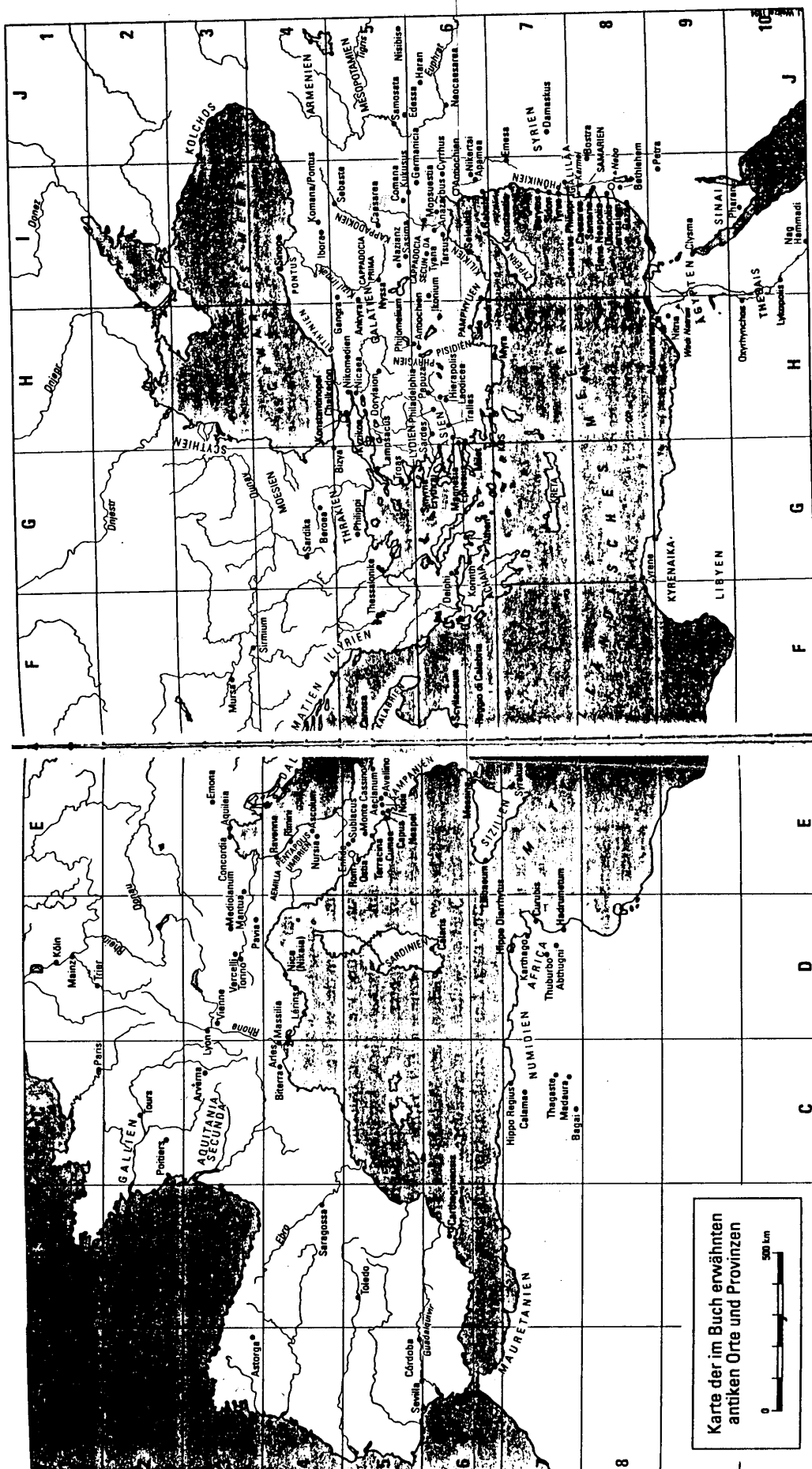
Αίγυπτος.

Αμμούν όσιος ο Αιγύπτιος (4 Οκτωβρίου) [Νιτρία].....	16
Ανδρόνικος & Αθανασία (9 Οκτωβρίου) [Αλεξάνδρεια].....*	19
Ιωάννης άγιος ο Ελεήμων (12 Νοεμβρίου) [Αλεξάνδρεια].....	45
Βασίλισσα αγία (25 Νοεμβρίου) [Αλεξάνδρεια].....	52
Μείραξ άγιος (11 Δεκεμβρίου).....	64
Ευγενία οσία (24 Δεκεμβρίου) [Αλεξάνδρεια].....	79
Φίλιππος άγιος (24 Δεκεμβρίου) [Αλεξάνδρεια].....	79

Αιθιοπία.

Ανώνυμη μητέρα αγία (24 Οκτωβρίου).....	29
Γρηγέντιος όσιος (19 Δεκεμβρίου).....	75
Ινδία.	
Φρουμέντιος άγιος (30 Νοεμβρίου) [Αξώμη].....	56
Σινά.	
Γαλακτίων & Επιστήμη άγιοι (5 Νοεμβρίου).....*	39
Νείλος όσιος ο Σιναΐτης (12 Νοεμβρίου).....*	45
Αραβία.	
Ανάργυροι άγιοι οι Αυτάδελφοι (17 Οκτωβρίου).....	24
Περσία.	
Μίλος άγιος ο Θαυματουργός (10 Νοεμβρίου).....	43
Ιάκωβος άγιος ο Πέρσης (27 Νοεμβρίου) [Βηθλαβάν].....	55
Άγνωστο πού.	
Τερέντιος & Νεονίλλη άγιοι οι Ομόζυγοι (28 Οκτωβρίου).....*	32
Ανώνυμη μητέρα αγία & κόρη (19 Νοεμβρίου).....	49

* : Η ύπαρξη αυτού του συμβόλου (αστερίσκος) δίπλα από τα ονόματα ορισμένων Αγίων-Οσίων, υποδηλώνει ότι ο βίος τους έχει μεταφερθεί με την μορφή λεπτομερούς διήγησης, από το Συναξάρι του Νικοδήμου του Αγιορείτου, στο ΕΠΙΜΕΤΡΟ ΚΕΙΜΕΝΩΝ αυτής της εργασίας (Σελ.110).

Karte der im Buch erwähnten antiken Orte und Provinzen

0 500 km

ΕΠΙΜΕΤΡΟ ΚΕΙΜΕΝΩΝ

Στις προηγούμενες σελίδες έγινε μία προσπάθεια πιο ουσιαστικής γνωριμίας με τους Αγίους της Εκκλησίας μας, μέσα από τον βίο τους, όπως αυτός παρουσιάζεται στα Συναξάρια και τα Μηναία της Ορθόδοξης Χριστιανικής Εκκλησίας. Σ' αυτό το σημείο παραθέτουμε, πιο αναλυτικά τον βίο ορισμένων απ' αυτούς υπό την μορφή διήγησης, σε μία προσπάθεια για μεγαλύτερο κατατοπισμό του αναγνώστη γύρω από ορισμένα θέματα, τα οποία με παρρησία και σεβασμό προς τον άνθρωπο διακονεί η ποιμαντική θεολογία. Ειδικότερα αναφερόμαστε στα ζητήματα των σχέσεων των δύο φύλων και το κατά πόσο αυτές επηρέασαν ή επηρεάζουν την σχέση τους με την θρησκευτική ζωή και την εν γένει θρησκευτικότητα του φύλου⁴⁰¹.

Η επιλογή των βίων των συγκεκριμένων Αγίων που ακολουθούν δεν έγινε τυχαία, αλλά ούτε και με διάθεση συγκριτικής αξιολόγησης και αντίστοιχης κατηγοριοποίησης τους σε κλίμακες μικρότερης ή μεγαλύτερης προσφοράς και αξίας. Μία τέτοια θεώρηση θα ήταν όχι μόνο λανθασμένη αλλά και θα αποτελούσε δίκαια μομφή, ασέβειας και αμετροέπειας, προς τον συντάκτη. Και αυτό γιατί μία από τις βάσεις του Ορθόδοξου Χριστιανισμού είναι **ο άνθρωπος ως πρόσωπο**, ο οποίος σε καμία περίπτωση, δεν υπολείπεται σε αξία από τον διπλανό του, αντίθετα είναι ίσος μ' αυτόν. Αυτό που αναμφισβήτητα τους διαφοροποιεί και τους διακρίνει, είναι ο διαφορετικός ρόλος που καλούνται όχι να παίξουν, αλλά να βιώσουν, καθώς και τα διαφορετικά χαρίσματα, με τα οποία τους έχει ευλογήσει το Άγιο Πνεύμα. Όλοι τους έχουν, αναμφίβολα, την θέση τους μέσα στην ιστορία της ανθρωπότητας και του χριστιανισμού και πρέπει να αποτελούν φωτεινό παράδειγμα για όλους εμάς τους μεταγενέστερους καθώς και διαρκή υπενθύμιση του γεγονότος ότι η αγιότητα δεν είναι μία ουτοπική και αποστειρωμένη κατάσταση άκρατης αυστηρότητας και πόνου αλλά μία χαρούμενη, οικεία, λαμπερή και διαχρονική πραγματικότητα στην οποία θριαμβεύει η ζεστή, ζωοφόρος παρουσία της αέναου αγάπης του Τριαδικού Θεού.

Έτσι λοιπόν αυτή η προσπάθεια ανθολόγησης στηρίχθηκε σε συγκεκριμένα παραδείγματα από τους βίους των Αγίων μας, που δίνουν με τον πιο εύληπτο τρόπο τις αληθινές διαστάσεις της ποιμαντικής των φύλων που προσπαθήσαμε σ' αυτήν την μελέτη να αναλύσουμε. Βέβαια αυτή η επιλογή έγινε με την ταπεινή προσπάθεια του

⁴⁰¹ Πρβλ. Σταυρόπουλου Α, Περίληψη ανακοίνωσης για το XV Διεθνές Συνέδριο της Α.Τ.Ε.Μ.Ρ. με τίτλο ΓΕΝΟΣ & ΘΡΗΣΚΕΙΑ: ΦΥΛΑ & ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟ ΓΕΓΟΝΟΣ στην παράδοση της Ορθόδοξης Εκκλησίας, (3-7 Σεπτεμβρίου 2003, Γρανάδα-Ισπανία).

γράφοντος και ανάλογα με τα δικά του νοητικά και πνευματικά εφόδια και άρα εκ προοιμίου έλλιπής. Ίσως όμως -και αυτό αποτελεί τον πραγματικό μας στόχο- αυτή η έλλειψη να δημιουργήσει στον αναγνώστη το έναυσμα να διαβάσει ο ίδιος τους βίους των Αγίων και των Οσίων, όπως αυτοί παρουσιάζονται στα Συναξάρια και τα Μηναία της Εκκλησίας μας και μ' αυτό τον τρόπο να επιλέξει τους «δικούς» του πλέον Αγίους, που με το παράδειγμα τους, θα του αποκαλύψουν νέους, πιο ασφαλείς δρόμους για την επίτευξη του οντολογικού στόχου, αυτού της θέωσης. Το ευχόμαστε ολόψυχα και το προσμένουμε με χαρά.

Σ' αυτό το σημείο θα προσπαθήσουμε να παρουσιάσουμε με περισσότερες λεπτομέρειες και σύμφωνα με τα κριτήρια που μόλις περιγράψαμε, ορισμένους από τους βίους των Αγίων και των Οσίων που καλύπτουν με μεγαλύτερη αμεσότητα κάποιες από τις παραμέτρους της ποιμαντικής των φύλων που ιδιαίτερα μας ενδιαφέρουν.

Ας ξεκινήσουμε με παραδείγματα που κατά τη γνώμη μας, παρουσιάζουν πιο ανάγλυφα τον σεβασμό της ιδιαιτερότητας του ανθρώπου ως **αυτεξούσιου όντος και ως εικόνας του Θεού ανεξάρτητα από φύλα**. Εδώ μπορούμε να αναφέρουμε όλους εκείνους τους Οσίους και τις Οσίες που επέλεξαν να ακολουθήσουν το κάλεσμα του Θεού για μία μοναχική, ασκητική ζωή, χωρίς το φύλο τους να αποτελέσει ανυπερβλήτο εμπόδιο ή κριτήριο για την απαξίωση της προσφοράς τους.

Ένα τέτοιο παράδειγμα είναι η *Οσία Παρασκευή η Νέα*⁴⁰² (14 Οκτωβρίου), η οποία γεννήθηκε σε ένα χωριό της Θράκης, τους Επιβάτες, το οποίο βρίσκεται κοντά στην Σηλυβρία, τον 11^ο μΧ αιώνα⁴⁰³. Οι γονείς της ήταν πλούσιοι και ένδοξοι ευγενείς, με πολλά υποστατικά. Περισσότερο όμως κοσμούσε αυτούς η ευσέβεια και το ότι ήταν Χριστιανοί. Όταν λοιπόν γέννησαν την Αγία, την βάπτισαν και της δίδαξαν κάθε αρετή, καθώς και την αγάπη προς τον Θεό. Σε ηλικία δέκα ετών πήγε μαζί με την μητέρα της στην εκκλησία της Θεοτόκου και άκουσε τα λόγια του θείου Ευαγγελίου: «Είτις θέλει οπίσω μου ελθείν, απαρνησάσθω εαυτόν και αράτω τον σταυρόν αυτού και ακολουθείτο μου». Βγαίνοντας από την εκκλησία, συνάντησε έναν φτωχό και κρυφά από την μητέρα της έβγαλε τα πανάκριβα φορέματα της, τον έντυσε μ' αυτά και αυτή φόρεσε τα δικά του. Όταν επέστρεψε στο σπίτι της, ντυμένη με αυτά τα φτωχικά ρούχα, έλαβε πολλές φοβέρες και πολλούς δαρμούς από τους γονείς της, για να μην το επαναλάβει. Αυτή όμως επανέλαβε αυτή την πράξη της

⁴⁰² Βλ. Μηναία, σ.147. Συναξαριστής, σ.130-131.

⁴⁰³ Πρβλ. ΘΗΕ. τόμ.10^{ος}, στ.47.

αγαθοεργίας δύο και τρεις φορές, χωρίς οι γονείς της να καταφέρουν να την αποτρέψουν.

Λίγο αργότερα εγκατέλειψε το σπίτι και τις ανέσεις της και πήγε στην Κωνσταντινούπολη, όπου και επισκέφθηκε τους σεβαστούς Ιερούς Ναούς της, προσκύνησε τα ιερά τους λείψανα και δέχτηκε τις ευλογίες των εκεί ιερέων. Μετά συνέχισε το προσκυνηματικό της ταξίδι στην Χαλκηδόνα και στην Ηράκλεια. Ενώ οι γονείς της, αφού την αναζήτησαν από τόπο σε τόπο, επέστρεψαν λυπημένοι στον οίκο τους, η ίδια βρήκε στην Ηράκλεια, έναν ναό της Θεοτόκου και με πνευματική αγαλλίαση έμεινε σ' αυτόν για πέντε ολόκληρα χρόνια. Εκεί μεταχειρίστηκε κάθε είδους αρετής, δηλαδή προσευχές, αγρυπνίες, ολονυκτίες, συνεχείς νηστείες, δάκρυα, ενώ κοιμόταν στο δάπεδο του ναού.

Μετά το διάστημα των πέντε χρόνων και αφού παρακάλεσε την Παναγία να την βοηθήσει πήγε στα Ιεροσόλυμα και απόλαυσε την Αγιότητα των τόπων που περπάτησε ο Χριστός. Ύστερα αναχώρησε για την έρημο του Ιορδάνη. Εκεί βρήκε ένα γυναικείο μοναστήρι και μόνασε μαζί με τις άλλες μοναχές, αγωνιζόμενη κατά των πειρασμών του διαβόλου, τους οποίους και στο τέλος νίκησε. Σ' αυτό το μοναστήρι η Αγία είχε ως μόνο ποτό της, το νερό των πηγών, ως στρώμα της, μία ψάθα και ως ένδυμα της, ένα τριμμένο πανωφόρι. Οι ψαλμοί βρίσκονταν αδιαλείπτως στα χείλια της και τα δάκρυα της έτρεχαν πάντα από τους οφθαλμούς της. Έτσι η καρδιά της γέμισε από αγάπη προς τον Θεό και προς τον πλησίον ενώ η αρετή, που κυρίως την διέκρινε ήταν η ταπεινοφροσύνη. Έμεινε στο μοναστήρι αυτό πολλά χρόνια και μάλιστα μέχρι την ηλικία των εικοσιπέντε ετών. Από εκεί πήγε στην Ιόπη (την σημερινή Ιάφα), πήρε ένα πλοίο και μετά από πολλές τρικυμίες έφτασε στην πατρίδα της. Από εκεί πήγε πάλι στην Κωνσταντινούπολη και αφού απόλαυσε για ακόμα μία φορά τους πνευματικούς της θησαυρούς, έφυγε για ένα χωριό που ονομάζεται Καλλικράτεια, στο ναό του οποίου, τους Αγίους Απόστόλους, έμεινε για δύο χρόνια και ύστερα παρέδωσε την ψυχή της στον Κύριο.

Η ανακομιδή του τιμίου της λειψάνου έγινε με θαυματουργικό τρόπο και το χαριτόβρυτο σκήνωμα της μεταφέρθηκε αρχικά στο Βελιγράδι, αργότερα στην Κωνσταντινούπολη και τέλος στο Ιάσιο της Μολδαβίας.

Ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα ανδρός που ακολούθησε τον δρόμο της μοναχικής, ασκητικής ζωής είναι αυτό του *Οσίου Δανιήλ του Στυλίου*⁴⁰⁴ (11

⁴⁰⁴ Βλ. Μηναία, Ωδή α', γ' - η', σ.83-86. Συναξαριστής, σ.291-292.

Δεκεμβρίου), ο οποίος έζησε στα μέσα του 5^{ου} μΧ αιώνα⁴⁰⁵, στα χρόνια της βασιλείας του Λέοντος του Μεγάλου, του αποκαλούμενου και «Μακέλλη». Καταγόταν από την Μεσοποταμία της Συρίας, από την ενορία των Σαμοσάτων και από ένα χωριό που ονομαζόταν Μαρουθά. Οι ευσεβείς γονείς του, Ηλίας και Μάρθα, περίμεναν με χαρά την γέννηση του υιού τους, η οποία τους είχε φανερωθεί με θαυμαστή οπτασία (στον ύπνο της μητέρας) ήδη, πριν από την σύλληψη του. Όταν γεννήθηκε τον βάπτισαν σε ένα κοντινό μοναστήρι και του έδωσαν το όνομα Δανιήλ, που στα Εβραϊκά σημαίνει κριτής παρά Θεού. Σε ηλικία πέντε ετών, οι γονείς του, τον πήγαν στο ίδιο μοναστήρι και θέλησαν να τον αφιερώσουν στον Θεό. Όμως ο ηγούμενος του μοναστηριού αρνήθηκε να τον δεχτεί, λόγω της μικρής του ηλικίας.

Όταν αργότερα έφτασε στην ηλικία των δώδεκα ετών, ο ίδιος περιφρόνησε τα επίγεια, υλικά αγαθά και πήγε σε μοναστήρι, ντύθηκε το μοναστικό σχήμα και έμεινε εκεί μεγαλώνοντας σε ηλικία και σε πνευματική προκοπή. Έπειτα πήγε στον Συμεών τον στυλίτη και ευλογήθηκε απ' αυτόν. Όταν όμως επέστρεψε στο μοναστήρι του, ο ηγούμενος της μονής είχε κοιμηθεί και οι αδελφοί του τον πίεζαν να γίνει αυτός ηγούμενος. Καθώς όμως είχε από μικρός την επιθυμία να επισκεφθεί τους ιερούς τόπους των Ιεροσολύμων, έφυγε κρυφά από το μοναστήρι και στην πεζοπορία του στοχαζόταν να συναντήσει τον Άγιο Συμεών, τον στυλίτη. Πράγματι, τον συνάντησε, και ο Συμεών, τον συμβούλεψε να μην πάει στα Ιεροσόλυμα, αλλά να προχωρήσει προς την Κωνσταντινούπολη. Έτσι και έκανε. Στην πορεία του προς την Βασιλεύουσα, σε ένα μέρος που ονομάζεται «Ανάπλον», συνάντησε έναν ειδωλολατρικό ναό και ηθελημένα κλείστηκε μέσα σ' αυτόν, όπου και δοκιμάστηκε από πολλούς πειρασμούς, από τον διάβολο.

Έπειτα, ανέβηκε πάνω σε ένα στύλο. Έδειξε ιδιαίτερη γενναιότητα και ασκητική αυτοθυσία, αφού έμεινε εκεί χωρίς σκεπή ή άλλο κατάλυμα και κατά την διάρκεια του καυτού καλοκαιριού και κατά την διάρκεια του ψυχρού χειμώνα. Εκεί έλαβε και από τον Κύριο το θαυματουργικό χάρισμα. Και ήταν τόση η αρετή του καθώς και ο αριθμός των θαυμάτων, τα οποία έκανε, ώστε το όνομα του έφτασε και στον βασιλιά Λέοντα, καθώς και στον διάδοχο του Ζήωνα (474μΧ), ο οποίος συμβασίλευε με τον τύραννο Βασιλίσκο. Οι δύο αυτοί βασιλείς πήγαν και προσκύνησαν τον Όσιο, ο οποίος τους είπε όλα όσα επρόκειτο να τους συμβούν, στο μέλλον.

⁴⁰⁵ Πρβλ. ΘΗΕ. τόμ.4^{ος}, στ.952-954.

Έκτος από την παραπάνω θαυματουργική προσφορά, ο Όσιος βοήθησε και στην σταθερότερη οικοδόμηση της Εκκλησίας του Κυρίου, η οποία τότε πολεμούσε τις αιρέσεις. Έτσι ο Όσιος Δανιήλ, αφού έζησε μια ενάρετη και θαυματουργική ζωή, κοιμήθηκε εν ειρήνη.

Σ' αυτό το σημείο, δεν θα πρέπει να ξεχάσουμε όλους αυτούς τους Αγίους και τις Αγίες της Εκκλησίας μας, οι οποίοι υπεραμύνθηκαν του **δικαιώματος του διαφορετικού**, εάν σ' αυτή την κατηγορία μπορούμε να συμπεριλάβουμε όλους αυτούς που ακολούθησαν με αυταπάρνηση το δρόμο της παρθενίας και μ' αυτή τους την απόφαση «διαχωρίστηκαν» από την πλειονότητα του τότε πληθυσμού που προτιμούσε την έγγαμη ζωή.

Χαρακτηριστικά αναφέρουμε την *Αγία Βαρβάρα, την Μεγαλομάρτυρα*⁴⁰⁶ (4 Δεκεμβρίου), η οποία ζούσε το 290μΧ, στα χρόνια της βασιλείας του αυτοκράτορα Μαξιμιανού. Καταγόταν από την Ανατολή και ήταν κόρη ενός πλούσιου ειδωολάτρη, ο οποίος την κρατούσε κλεισμένη σε ένα πύργο εξαιτίας της υπερβολικής ομορφιάς της. Η παρθένος αυτή κόρη όμως εκτός από την εξωτερική ομορφιά της, διέθετε και εσωτερική ομορφιά που της έδινε ο σεμνός χαρακτήρας και η βαθιά πίστη της στον Χριστό. Κρατούσε κρυφή την πίστη της, από τον ασεβή πατέρα της, ο οποίος όμως την έμαθε από το εξής περιστατικό: όταν έβαλε εργάτες να κτίσουν στο λουτρό της κόρης του δύο παράθυρα, αυτή ζήτησε να κτιστούν τρία, πράγμα που και έγινε. Στην ερώτηση του πατέρα της για ποίον είναι τα τρία παράθυρα η Βαρβάρα απάντησε με θάρρος ότι τα έφτιαξε στο όνομα του Πατρός, του Υιού και του Αγίου Πνεύματος, γεγονός που εξόργισε τόσο τον σκληρό πατέρα της, ώστε όρμησε να την αποκεφαλίσει με το σπαθί του⁴⁰⁷.

Η παρθένος Αγία κατάφερε να του ξεφύγει και κρύφτηκε σε ένα σπήλαιο, το οποίο δημιουργήθηκε με θαυματουργικό τρόπο σε ένα κοντινό βουνό. Εκεί την βρήκε ο πατέρας της, ύστερα από μια μαρτυρία ενός αυτόπτη. Την συνέλαβε, αρπάζοντας την με άσπλαγχο τρόπο από τα μαλλιά και την παρέδωσε στην κρίση του τοπικού άρχοντα, μπροστά στον οποίο ομολόγησε την πίστη της στον Τριαδικό Θεό και περιφρόνησε τα είδωλα. Τότε άρχισαν τα φρικτά της βασανιστήρια. Την έδειραν δυνατά, ξέσκισαν την σάρκα της και έκαψαν τα πλευρά της. Έπειτα την περιέφεραν στην πόλη γυμνή, ενώ ταυτόχρονα την κτυπούσαν με σιδερένιες σφαίρες, χωρίς να την καταφέρουν να απαρνηθεί την πίστη της και την επιλογή της για παρθενική ζωή.

⁴⁰⁶ Βλ. Μηναία, Ωδή α', γ' - θ', σ.18-23. Συναξαριστής, σ.272-273.

⁴⁰⁷ Πρβλ. ΘΗΕ. τόμ.3^{ος}, στ.608-612.

Στο τέλος την αποκεφάλισε ο ίδιος της ο πατέρας, ο οποίος, αναφέρεται, ότι αφού την δολοφόνησε και ενώ έφευγε από τον τόπο της μιαρής του πράξης, κτυπήθηκε από κεραυνό και κατακάηκε.

Ένας άλλος νέος που επέλεξε τον δρόμο της παρθενίας και της άσκησης ήταν και ο *Όσιος Λουκάς* (6 Νοεμβρίου), ο οποίος καταγόταν από την πόλη Ταυρομενία, της Σικελίας και έζησε μεταξύ του 11^{ου} και 12^{ου} μΧ αιώνα⁴⁰⁸. Όταν έγινε δεκαοκτώ ετών, με μεγάλη επιμέλεια σύχναζε στους Οίκους του Θεού και όχι μόνο άκουγε τα Θεία λόγια, αλλά και τα έπραττε. Όταν την ίδια περίοδο οι γονείς του θέλησαν να τον νυμφεύσουν για να τον απομακρύνουν από την Εκκλησία, εκείνος έφυγε το βράδυ, κρυφά από το σπίτι του και πήγε σε μέρος έρημο από ανθρώπους, όπου συναναστρεφόταν μόνο με τα άγρια θηρία⁴⁰⁹. Από αυτό το χρονικό σημείο και για δεκαοκτώ μήνες, έζησε ηθελημένα μια ζωή νηστείας και προσευχής (έτρωγε μόνο άρτο, κάθε τρεις ή τέσσερις μέρες και έπινε μόνο νερό), ενώ δεν επέτρεπε στον εαυτό του κανενός είδους σωματικής ανάπαυσης.

Όταν τελείωσε αυτή η περίοδος, πήγε στο βουνό της Αίτνας μαζί με έναν άλλο μοναχό και έτρωγε μόνο τα βότανα του βουνού. Κοιμόταν ελάχιστα, ήταν ντυμένος μόνο με ένα τριμμένο πανωφόρι, δεν φορούσε υποδήματα και είχε ορκιστεί, κάθε φορά, να μην εξέρχεται του κελλιού του, προτού αναγνώσει όλο το ψαλτήριο. Ύστερα διάβαζε την τρίτη Ώρα, στη συνέχεια έπαιρνε το εργόχειρό του και δούλευε ως την έκτη Ώρα και μετά ετοιμάζε το λίγο εκείνο φαγητό, το οποίο και έτρωγε. Εξαιτίας όλων αυτών των ασκήσεων του και της μεγάλης του πίστης, αξιώθηκε να λάβει, από τον Θεό, την χάρη του να εξηγεί τους δυσνόητους λόγους των Θείων Γραφών. Και ήταν τόση η ικανότητα του, ώστε έλεγαν όλοι όσοι τον γνώριζαν: «Πόθεν ούτος οίδε γράμματα, μη μεμαθηκώς;». Στη συνέχεια, οδηγούμενος από Θεία υπόδειξη, πήγε σε νέους τόπους και αφού συγκέντρωσε δώδεκα μαθητές, τους δίδασκε τον Θείο Λόγο. Αργότερα, προσφέροντας το κήρυγμα του, σε όσους ήθελαν να ακούσουν, πήγε στο Βυζάντιο και τέλος στην Κόρινθο της Πελοποννήσου, όπου έμεινε για επτά μήνες, σε ένα μικρό χωριό. Σ' αυτό παρέδωσε, εν ειρήνη, την ψυχή του στον Κύριο.

Σημαντικό ρόλο μέσα στην μελέτη μας έχει το θεμελιώδες ζήτημα της **ισοτιμίας των δύο φύλων**, το οποίο βρίσκεται σε κεντρική θέση στην Ορθόδοξη Χριστιανική Παράδοση, ακόμα και σε καιρούς που κάτι τέτοιο ήταν αδιανόητο για

⁴⁰⁸ Πρβλ. ΘΗΕ. τόμ.8^{ος}, στ.390.

⁴⁰⁹ Βλ. Μηναία, σ.41, Συναξαριστής, σ.197.

την κουλτούρες των περισσότερων εθνών. Τα καλύτερα παραδείγματα τα αντλούμε από τον ισότιμο ρόλο που είχαν άνδρας και γυναίκα στην διαπαιδαγώγηση των παιδιών τους.

Αρχικά αναφέρω ένα ζεύγος Αγίων, τους *Τερέντιο και Νεονίλλη*⁴¹⁰ τους Μάρτυρες, οι οποίοι τιμούνται την ίδια ημέρα (28 Οκτωβρίου), μαζί με τα επτά τέκνα τους: Βήλης, Σαρβήλος, Νιτάς, Ιέραξ, Θεόδουλος, Φώτιος (ή Φωτάς) και Ευνίκης⁴¹¹. Το ζεύγος ζούσε σε μία οικία (άγνωστο πού και πότε) με την συντροφιά των επτά παιδιών τους, τα οποία και είχαν διαπαιδαγωγήσει με αγάπη για τον Θεό και τους συνανθρώπους του. Έτσι κυλούσε η ζωή τους με αγάπη και ομόνοια, ενώ συνέχιζαν να λατρεύουν κρυφά, από τον ειδωλολατρικό περίγυρο τους, τον Τριαδικό Θεό.

Κάποιος όμως τους κατέδωσε, για την πίστη τους στον τοπικό άρχοντα, ο οποίος τους οδήγησε σε δίκη. Μπροστά του ομολόγησαν, με αφοβία, την πίστη τους και περιφρόνησαν τα είδωλα. Αυτή τους η αγέρωχη στάση, προκάλεσε το μένος του ηγεμόνα, ο οποίος τους παρέδωσε και τους εννιά στους βασανιστές τους. Στην αρχή τους έδεσαν και τους κτύπησαν αλύπητα μέχρι που γέμισαν τα σώματα τους με πληγές, οι οποίες όμως θεραπεύτηκαν με θαυματουργικό τρόπο, γεγονός που εξόργισε ακόμα περισσότερο τους τιμωρούς τους. Έτσι τους φυλάκισαν και τους υπέβαλλαν σε ακόμα πιο άγριους ξυλοδαρμούς, ενώ στην συνέχεια του έριξαν ως τροφή, σε άγρια θηρία. Και πάλι όμως, με την κοινή τους προσευχή, έλαβαν την Θεϊκή βοήθεια και έμειναν αβλαβείς. Στο τέλος τους έριξαν σε μεγάλους λέβητες, γεμάτους από πίσσα, που έβραζε, όμως και πάλι διασώθηκαν, καθώς η πίσσα μετατράπηκε σε δροσερό νερό. Βλέποντας όλοι αυτοί οι ασεβείς, ότι οι Άγιοι διαφυλάσσονταν αβλαβείς, από τους βασανισμούς, τους καρατόμησαν και έτσι τους πρόσφεραν τον μακάριο στέφανο του μαρτυρίου.

Ένα άλλο παράδειγμα χριστιανικής διαπαιδαγώγησης είναι και αυτό του *Οσίου Νείλου του Σιναΐτη* (12 Νοεμβρίου), ο οποίος ήταν Έπαρχος της Βασιλεύουσας, στα χρόνια της βασιλείας του αυτοκράτορα Θεοδοσίου του Μεγάλου ή και επί του Μαρκιανού⁴¹². Ήταν φημισμένος για την ευφυΐα του και για την ικανότητα του να χειρίζεται με άνεση τον λόγο. Νυμφεύτηκε μία ευσεβέστατη και σεμνή γυναίκα και μαζί της απέκτησε δύο παιδιά, ένα υιό και μία θυγατέρα, τα οποία παιδαγωγούσε

⁴¹⁰ Βλ. Μηναία, Ωδή α', γ' - στ', σ.218-222. Συναξαριστής, σ.166.

⁴¹¹ Πρβλ. ΕΑΕ, σ.185.

⁴¹² Πρβλ. ΘΗΕ, τόμ.9^{ος}, στ.333-336.

χριστιανικά μαζί με την σύζυγο του⁴¹³. Δεν πέρασε πολύς καιρός και μαζί με την γυναίκα του, καθώς και την σύμφωνη γνώμη των παιδιών του, αποφάσισαν να εγκαταλείψουν πλούτοι και αξιώματα και να πάνε στα μοναστήρια της Αιγύπτου για να μονάσουν. Έτσι και έπραξαν. Όταν έφτασαν στην Αίγυπτο χωρίστηκαν, ο Νείλος με τον υιό του έφυγαν για το όρος Σινά και η πιστή σύζυγος του, με την κόρη τους μόνασαν σε γυναικείο μοναστήρι της περιοχής.

Στο όρος Σινά, ο Όσιος με τον υιό του Θεόδουλο μόνασαν μαζί, μέχρι την στιγμή που ο δεύτερος πιάστηκε αιχμάλωτος από βαρβάρους. Ο πόνος του Οσίου για την αιχμαλωσία του υιού του ήταν μεγάλος και θρηνούσε πέρα από όσο έπρεπε, παρασυρμένος από την φυσική του φιλοστοργία. Έγινε γνωστός για την ασκητική του ζωή, καθώς και για όσα θαυμαστά συνέγραψε. Ανάμεσα σ' αυτά αναφέρονται: λόγοι ασκητικοί, επιστολές και πάμπολλα κεφάλαια. Μ' αυτό τον τρόπο και με τις ομιλίες του παρακίνησε πολλούς να ζήσουν τον Θείο έρωτα του Χριστού. Εκοιμήθη εν ειρήνη στο κελλί όπου μόναζε.

Ένα άλλο ζήτημα, για το οποίο μπορούμε να αντλήσουμε παραδείγματα από την οικογενειακή ζωή των Αγίων μας, όπως μας παρουσιάζονται μέσα από τα Μηναία της Εκκλησίας μας, είναι και αυτό της **συμπληρωματικότητας των φύλων**. Μια τέτοια αλληλοσυμπλήρωση που οδηγεί στην αυταπάρνηση και στην Αγιότητα, διαφαίνεται τόσο στις σχέσεις μεταξύ των συζύγων, όσο και στις σχέσεις μεταξύ αδελφών διαφορετικού φύλου.

Ιδιαίτερο παράδειγμα συζύγων των οποίων η κοινή πορεία τους στη ζωή σφραγίστηκε και από τον κοινό τους μαρτυρικό θάνατο είναι και οι *Άγιοι Γαλακτίων και Επιστήμη, οι Μάρτυρες* (5 Νοεμβρίου), οι οποίοι έζησαν το 250μΧ⁴¹⁴, στα χρόνια της βασιλείας του Δεκίου και του Σεκούνδου. Ο Γαλακτίων ήταν υιός δύο ειδωλολατρών, του Κλειτοφώντος και της Λευκίπης, οι οποίοι όμως διδάχθηκαν τον Χριστιανισμό από έναν μοναχό, τον Ονούφριο και βαπτίστηκαν Χριστιανοί. Φρόντισαν για την καλή μόρφωση του υιού τους και για την πίστη του στον Χριστό. Ο Γαλακτίων σε μικρή ηλικία έλαβε ως σύζυγο, την εξίσου νεαρή Επιστήμη, η οποία προερχόταν από ειδωλολατρικό περιβάλλον. Πριν παντρευτούν η Επιστήμη κατηχήθηκε στον Χριστιανισμό από τον Γαλακτίωνα και βαπτίστηκε⁴¹⁵.

⁴¹³ Βλ. Μηναία, σ.83-85, Συναξαριστής, σ.218.

⁴¹⁴ Πρβλ. ΘΗΕ. τόμ.4^{ος}, στ.150.

⁴¹⁵ Βλ. Μηναία, Ωδή α', γ' - στ', σ.34-36. Συναξαριστής, σ.193-194.

Ήταν τόση η αυταπάρνηση και η πίστη και των δύο, ώστε αποφάσισαν να ζήσουν έναν παρθενικό βίο. Μοίρασαν τον πλούτο τους στους φτωχούς και αναχώρησαν για την έρημο του Σινά, όπου έγιναν μοναχοί και έζησαν με κάθε είδους άσκηση και σκληραγωγία. Τότε ήταν που συνελήφθησαν από τον Ούρσο, τον τοπικό άρχοντα, ο οποίος, καθώς αρνήθηκαν να προδώσουν τον Χριστό, τους βασάνισε φρικτά. Οι δύο μάρτυρες υπέμειναν με καρτερικότητα τους βασανισμούς και κατά την διάρκεια τους είπε η δεκαεξάχρονη Επιστήμη, στον σύζυγο της: «Κύριε μου και οδηγέ της σωτηρίας μου, θυμήσου τη συμφωνία μας και μη με αφήσεις τη δούλη σου, αλλά όπως είμαστε ομόγνωμοι στη ζωή και ομόψυχοι, έτσι πρέπει και να συμμαρτυρήσουμε για τον Σωτήρα μας, για να μείνουμε και μετά θάνατον αθάνατοι, σε μία δόξα κι αγαλλίαση, για να μην χωρισθούμε ποτέ»⁴¹⁶. Πράγματι τους αποκεφάλισαν μαζί.

Συνεχίζουμε με ένα παράδειγμα δύο αδελφών, διαφορετικού φύλου που προτίμησαν να διατηρήσουν την πίστη τους και να μαρτυρήσουν, παρά να εγκαταλείψουν το σώμα του Ιησού Χριστού. Πρόκειται για τους *Αγίους Ζηνόβιο και Ζηνοβία, τους Αυτάδελφους* (30 Οκτωβρίου)⁴¹⁷, οι οποίοι έζησαν το 290μΧ, στα χρόνια της βασιλείας του Διοκλητιανού, πιθανότατα στην Βασιλεύουσα. Οι γονείς τους ήταν ιδιαίτερα ευσεβείς Χριστιανοί και φρόντισαν να γαλουχήσουν, τα τέκνα τους, με πίστη για τον Τριαδικό Θεό. Και ήταν αυτή η βαθιά πίστη του Ζηνόβιου για τον Χριστό που εξόργισε τον ηγεμόνα, ο οποίος και τον καταδίκασε σε βασανισμούς. Όταν λοιπόν συνελήφθη από τους στρατιώτες του βασιλιά, η αδελφή του, η Ζηνοβία δεν θέλησε να τον αφήσει μόνο και ομολόγησε με θάρρος και αυτή την πίστη της. Έτσι τα δύο αγαπημένα αδέλφια ρίχτηκαν από τους βασανιστές τους σε λέβητες με καυτή πίσσα και ενώ διασώθηκαν με θαυματουργικό τρόπο, οι τιμωροί τους, τους αποκεφάλισαν.

Στην συνέχεια είναι αναγκαίο να αναφερθούμε στο πολύ σημαντικό γεγονός της προσπάθειας για την **κατάκτηση του σεβασμού και της αποδοχής της ταυτότητας του γυναικείου φύλου**.

Μέσα στους βίους των Αγίων και των Οσίων που μελετήσαμε, συναντήσαμε αρκετά παραδείγματα τέτοιων γυναικών, οι οποίες, με την μεταμφίεση τους σε άνδρες και αργότερα με την αποκάλυψη του αληθινού τους φύλου, κατόρθωσαν να

⁴¹⁶ Πρβλ. ΕΑΕ, σ.196.

⁴¹⁷ Βλ. Μηναία, σ.230-232. Συναξαριστής, σ.172.

αναγνωριστούν ως ισάξιες με αυτούς, ασκήτριες μοναχές, οι οποίες δεν είχαν τίποτα να τους ζηλέψουν.

Εδώ αναφέρουμε τους *Όσιους Ανδρόνικο και Αθανασία* (9 Οκτωβρίου). Ήταν ενάρετοι και πλούσιοι σύζυγοι, οι οποίοι ζούσαν στην Αντιόχεια, το 540μΧ⁴¹⁸. Ο Ανδρόνικος, εξασκούσε το επάγγελμα του αργυροκόπου και κέρδιζε πολλά χρήματα. Αυτό τον πλούτο, είχε συμφωνήσει το άγιο ζευγάρι να τον μοιράζει σε τρία μέρη. Το πρώτο μέρος το έδιναν στους φτωχούς, το άλλο το δάνειζαν άτοκα σε όσους είχαν ανάγκη και το τρίτο το είχαν για την εργασία τους και για τα αναγκαία του σπιτιού και της οικογένειας. Απέκτησαν δύο παιδιά, τον Ιωάννη και την Μαρία, τα οποία καθώς μεγάλωναν, αυξανόταν και ο αριθμός των αγαθοεργιών που έκαναν οι ευσεβείς γονείς τους⁴¹⁹. Δυστυχώς όμως, αυτή η ευτυχισμένη οικογενειακή ζωή δεν κράτησε για πολύ. Μετά από δώδεκα χρόνια συμβίωσης των γονέων, τα παιδιά τους αρρώστησαν βαριά και πέθαναν την ίδια μέρα. Τα ενταφίασαν στον Ναό του Αγίου Μάρτυρα Ιουλιανού. Η θλιμμένη μητέρα παρέμεινε μέσα στον ναό κλαίγοντας και θρηνώντας, χωρίς να μπορεί να την συνεφέρει ούτε, ο εξίσου συντετριμμένος, σύζυγος της. Την ίδια νύκτα, παρουσιάστηκε σ' αυτήν ο Μάρτυρας με την μορφή ενός μοναχού και την προέτρεψε να μην ταράζει την ησυχία των νεκρών, καθώς και να μην στενοχωριέται για τα τέκνα της, τα οποία ζουν πλέον στους ουρανούς. Η Οσία μόλις άκουσε αυτά τα λόγια, μετέβαλε την λύπη της σε χαρά και έτρεξε να αναφέρει την πληροφορία του οράματος της στον σύζυγό της, ο οποίος με αγαλλίαση δέχτηκε τα λόγια της. Τότε, από κοινού αποφάσισαν να μοιράσουν την περιουσία τους στους φτωχούς και να κτίσουν νοσοκομεία. Στην συνέχεια με ελάχιστα χρήματα, για το ταξίδι, έφυγαν βράδυ από την Αντιόχεια, με κατεύθυνση τα Ιεροσόλυμα. Αφού προσκύνησαν τους Ιερούς Τόπους, πήγαν στην Αίγυπτο, με σκοπό να γίνουν μοναχοί. Συνάντησαν τον ξακουστό Αββά Δανιήλ και του φανέρωσαν τον σκοπό τους. Ο Όσιος, έστειλε την Αθανασία στο γυναικείο μοναστήρι των Ταββεννησιωτών και τον Ανδρόνικο, τον κράτησε κοντά του και τον έντυσε με το αγελικό σχήμα των μοναχών.

Αφού ο Ανδρόνικος πέρασε δώδεκα χρόνια κοντά στον γέροντα, τον παρακάλεσε να του δώσει την άδεια να πάει, για δεύτερη φορά, στα Ιεροσόλυμα, για να προσκυνήσει τους Αγίους Τόπους. Στην πορεία του προς την ιερή πόλη συνάντησε, κατά Θεία Οικονομία την σύζυγο του, η οποία είχε λάβει ανδρικό

⁴¹⁸ Βλ. Μηναία, σ. 60-65. Συναξαριστής, σ.114-116.

⁴¹⁹ Πρβλ. ΕΑΕ, σ.175-176.

μοναχικό σχήμα και είχε μετονομαστεί σε Αθανάσιο. Η Αθανασία, η οποία κατευθυνόταν και αυτή προς τα Ιεροσόλυμα, γνώρισε τον Ανδρόνικο, χωρίς όμως να αναγνωριστεί απ' αυτόν, καθώς η ομορφιά της είχε χαθεί από την πολύ άσκηση και το χρώμα της έμοιαζε μελαψό. Προσκύνησαν μαζί τους Αγίους Τόπους και από κοινού επέστρεψαν στην Αλεξάνδρεια. Τότε η Αθανασία ρώτησε τον Ανδρόνικο, εάν ήθελε να μονάσουν μαζί, σε ένα κελλί της ερήμου, με την υπόσχεση όμως ότι θα έπαιρναν όρκο σιωπής και δεν θα αντάλλαζαν ποτέ καμία κουβέντα. Ο Ανδρόνικος αφού πήρε την ευλογία του Γέροντα του, δέχτηκε την συγκατοίκηση, καθώς και αυτός αγαπούσε την σιωπή. Έτσι, έμεινε μαζί με την Αθανασία στην έρημο, για δώδεκα χρόνια, χωρίς να γνωρίζει, ότι αυτή ήταν η αγαπημένη του σύζυγος. Στο τέλος των δώδεκα χρόνων η Αθανασία αρρώστησε βαριά, από θέρμη. Διαισθανόμενη τον θάνατο της, η Οσία, κάλεσε τον γέροντα Δανιήλ και του ζήτησε μετά τον θάνατο της να διαβάσει ένα κεραμίδι, το οποίο είχε χαράξει και είχε κρύψει στο προσκέφαλό της. Αφού παρέδωσε την ψυχή της στον Κύριο, ο Αββάς Δανιήλ διάβασε το κεραμίδι και κατάλαβε ότι αυτός ο μοναχός ήταν η Αθανασία, η σύζυγος του Ανδρόνικου. Θαύμασε το κατόρθωμα της και έστειλε είδηση σε όλους τους αδελφούς που μόναζαν στην έρημο και σε όλες τις Λαύρες και τα Μοναστήρια της Αλεξάνδρειας. Όλοι οι αδελφοί συγκεντρώθηκαν και μετά βαΐων και κλάδων ενταφίασαν την μακάρια Αθανασία, δοξάζοντας τον Θεό, που της έδωσε τόσο υπομονή. Σε λίγο καιρό και ο Ανδρόνικος αρρώστησε από θέρμη και αναπαύθηκε. Οι ασκητές που συγκεντρώθηκαν τον ενταφίασαν δίπλα στον τάφο της συζύγου του.

Επίσης αναφέρουμε, στην ίδια ενότητα, την *Οσία Σωσάννα* (15 Δεκεμβρίου), η οποία έζησε στα Ιεροσόλυμα, το 300μΧ, στα χρόνια της βασιλείας του Μαξιμιανού⁴²⁰. Καταγόταν από την Παλαιστίνη και ήταν κόρη ειδωλολάτρη πατέρα και εβραίας μητέρας. Η ίδια, όμως, ξέφυγε από την ασέβεια των γονέων της και βαπτίστηκε Χριστιανή από τον Επίσκοπο Σιλουανό. Όταν πέθαναν οι γονείς της, μοίρασε τα υπάρχοντα της στους φτωχούς, ελευθέρωσε τους δούλους και της δούλες της, ντύθηκε με ανδρικά ενδύματα, έκοψε κοντά τα μαλλιά της και πήγε σε ένα ανδρικό μοναστήρι, το οποίο βρισκόταν κοντά στα Ιεροσόλυμα. Εκεί εμφανίστηκε ως άνδρας και έγινε μοναχός με το όνομα Ιωάννης. Ήταν τόση πολύ η αρετή, η ευσέβεια και η ταπείνωση της, ώστε έγινε και αρχιμανδρίτης του μοναστηριού. Αφού ασκήθηκε σ' αυτό το μοναστήρι, με ηρεμία για δώδεκα χρόνια, συκοφαντήθηκε από

⁴²⁰ Βλ. Μηναία, σ.107. Συναξαριστής, σ.306.

μία ασκήτρια, η οποία είχε έρθει στην μονή και την είχε θεωρήσει ως άνδρα. Αυτή η αμαρτωλή γυναίκα προσπάθησε να την διαβάλλει και καθώς η Οσία δεν ενέδωσε την κατηγορήσε ότι δήθεν προσπάθησε να την βιάσει. Η Οσία αποδέχτηκε με ευχαρίστηση την συκοφαντία και ζήτησε μετάνοια για το έγκλημα για το οποίο είχε κατηγορηθεί. Όταν έμαθε αυτό το γεγονός, ο Επίσκοπος Ελευθερουπόλεως, πήγε στην μονή και επέπληξε τον ηγούμενο, διότι αφήνει να συμβαίνουν στο μοναστήρι του τέτοιου είδους αταξίες. Μάλιστα ήταν έτοιμος να καθαιρέσει τον κατηγορηθέντα Ιωάννη. Τότε η μακαρία Σωσάννα, ζήτησε δύο παρθένες και δύο διακόνισσες. Σ' αυτές αποκάλυψε το μυστικό της, ότι δηλαδή ήταν γυναίκα. Ο Επίσκοπος θαύμασε την πράξη της και την χειροτόνησε διακόνισσα. Λίγα χρόνια αργότερα η Οσία κατηγορήσε τον ηγεμόνα Αλέξανδρο, για την πίστη του στα είδωλα. Με διαταγή του βασανίστηκε και καθώς διασώθηκε με θαυματουργικό τρόπο, την έριξαν ζωντανή στην πυρρά, όπου και παρέδωσε την ψυχή της στον Κύριο⁴²¹.

Τέλος, αναμφίβολα πρέπει να σταθούμε στο γεγονός ότι μέσα από την ανάγνωση όλων όσων αναφέρονται για τους Αγίους και τις Αγίες της Εκκλησίας μας, στα Μηναία, τα λειτουργικά Της βιβλία, **«άνδρας και γυναίκα δέχονται το φύλο τους χωρίς υπεροψία ή αισθήματα κατωτερότητας, χωρίς διάθεση κυριαρχίας επί του άλλου ή υποταγής στον άλλο»**⁴²². Και αυτό αποδεικνύεται περίτρανα μέσα από τον ισοβαρή ποιμαντικό ρόλο που οι εκπρόσωποι και των δύο φύλων έπαιξαν, είτε προσφέροντας ελεημοσύνη στους κατατρεγμένους συνανθρώπους τους, είτε υπομένοντας καρτερικά όσα οι τύραννοι τους επέβαλαν, είτε ακόμα προσφέροντας την ίδια τους την ζωή για να δοξάσουν το όνομα του Κυρίου και Δημιουργού τους.

⁴²¹ Πρβλ. ΘΗΕ. τόμ.11^{ος}, στ.630.

⁴²² Πρβλ. Σταυρόπουλου Α, Περίληψη ανακοινώσεως για το XV Διεθνές Συνέδριο της Α.Τ.Ε.Μ.Ρ.Ρ. με τίτλο ΓΕΝΟΣ & ΘΡΗΣΚΕΙΑ: ΦΥΛΑ & ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟ ΓΕΓΟΝΟΣ στην παράδοση της Ορθόδοξης Εκκλησίας, (3-7 Σεπτεμβρίου 2003, Γρανάδα-Ισπανία) σσ.7.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η μελέτη μας, όπως αναφέραμε και στον πρόλογο, επικεντρώθηκε στην ποιμαντική προσέγγιση των διαπροσωπικών σχέσεων των Αγίων της Εκκλησίας μας, στα πλαίσια της παρθενίας, του γάμου, της οικογένειας και της ισότητας των δύο φύλων και με αυτά τα θεμελιακά κριτήρια εξάγονται τα παρακάτω συμπεράσματα, που καταλαμβάνουν την θέση του επιλόγου, στην εργασία αυτή.

- Στους μήνες τους οποίους μελετήσαμε (Οκτώβριος, Νοέμβριος, Δεκέμβριος), οι Άγιοι, οι οποίοι επέλεξαν την **έγγαμη ζωή** (σ' αυτή συγκαταλέγουμε και την επιλογή της παρθενίας στον γάμο), είναι περισσότεροι απ' αυτούς που επέλεξαν την παρθενική ζωή (την εκτός γάμου-άγαμοι).
- Σχετικά με τα θέματα που αφορούν τις **διαπροσωπικές σχέσεις** των μελών της οικογένειας, έχουμε περισσότερες αναφορές για τις σχέσεις των γονέων και των παιδιών, παρά για τις σχέσεις είτε μεταξύ των συζύγων, είτε μεταξύ των αδελφών.
- Οι Όσιοι οι οποίοι αναφέρονται, ότι επέλεξαν την **μοναχική - ασκητική ζωή**, είναι περισσότεροι απ' αυτούς που επέλεξαν τον δρόμο της ιεροσύνης.
- Σε ένα σύνολο 144 περίπου Αγίων – Οσίων, που καταγράφηκαν, οι 95 ήταν άνδρες και οι 49 γυναίκες, δηλαδή περίπου οι μισές (σε σχέση με τον αριθμό των ανδρών). Σημαντικό αριθμητικό γεγονός που μαρτυρεί ότι παρ' όλες τις απαξιώτικες, για την γυναίκα, συνθήκες της εποχής, οι οποίες επικρατούσαν, λίγο ή πολύ και στον δυτικό κόσμο μέχρι ακόμα και τον περασμένο αιώνα, η σταθερή στάση της Ορθόδοξης Χριστιανικής Εκκλησίας ήταν ο **σεβασμός της γυναίκας**, ως ενός δημιουργήματος του Θεού, ισότιμου και ισάξιου με τον άνδρα.
- Καταγράψαμε ακόμα και αναφορές **μεταμφίεσης των γυναικών σε άνδρες**, με στόχο να πετύχουν μία ήρεμη ασκητική ζωή και να γλιτώσουν τον βιασμό. Γεγονός ενδεικτικό των δυσκολιών τις οποίες αντιμετώπιζαν όλες οι γυναίκες των πρώτων Χριστιανικών χρόνων, έξω από το σώμα της Εκκλησίας.
- Η πλειονότητα των Αγίων που μελετήσαμε, επέλεξαν την **αυτοθυσία** για να συμβάλλουν και αυτοί με την σειρά τους στην σωτηρία των συνανθρώπων τους.
- Οι περισσότεροι Άγιοι και Όσιοι που καταγράψαμε (πάντα στα πλαίσια των ποιμαντικών κριτηρίων, τα οποία καθορίσαμε στην εισαγωγή), έζησαν και μαρτύρησαν ή εκοιμήθησαν εν ειρήνη τον **3^ο** και **4^ομΧ αιώνα**, ενώ ακολουθούν ο

8^{ος} και ο **9^{ος}μΧ αιώνας**. Χρονικές περίοδοι κατά τους οποίους η Εκκλησία αντιμετώπισε διωγμούς και δογματικά προβλήματα αντίστοιχα.

- Λιγότερα παραδείγματα βίων Αγίων έχουμε από τον **9^ομΧ αιώνα** και μετά, καθώς σημειώνουμε μόνο από ένα στον, **11^ο** μέχρι και **19^ομΧ αιώνα** αντίστοιχα.
- Τέλος η πλειονότητα των Αγίων – Οσίων που μελετήσαμε, έζησαν και μαρτύρησαν στις **Ανατολικές περιοχές** της λεκάνης **της Μεσογείου**, δηλαδή στην Κωνσταντινούπολη, στον Ελλαδικό χώρο, στην Μικρά Ασία και στην ευρύτερη περιοχή της Παλαιστίνης και ελάχιστοι στην Δυτική Ευρώπη, με εξαίρεση την Ρώμη.

ΓΕΝΙΚΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

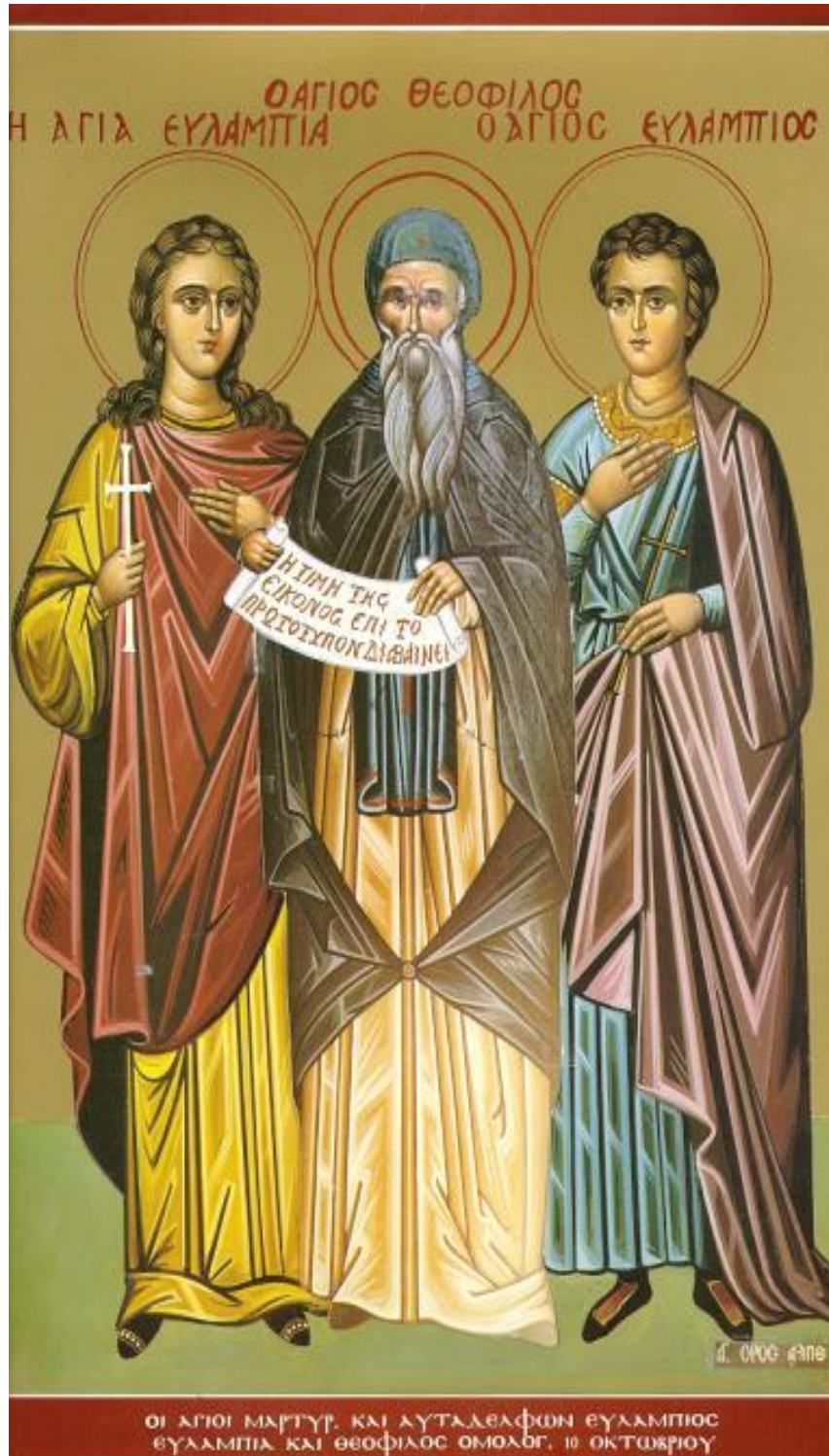
Τα σημαντικότερα συμπεράσματα που προέκυψαν με την ολοκλήρωση της διερεύνησης του θέματός μας και αφορούν ολόκληρο το εκκλησιαστικό έτος είναι τα ακόλουθα:

- Σε ένα σύνολο **τετρακοσίων είκοσι τριών** Αγίων και Οσίων, που αποτέλεσαν το αντικείμενο της μελέτης μας, οι άνδρες καλύπτουν την πλειονότητα καθώς φτάνουν στον αριθμό των διακοσίων είκοσι εννέα, ενώ οι εκατόν ογδόντα τρεις είναι γυναίκες.
- Στην προσπάθειά μας για την διακρίβωση των κοινωνικών δομών των χριστιανικών αιώνων, που διερευνήσαμε, διαπιστώσαμε περισσότερες περιπτώσεις **εγγάμων Αγίων**, ενώ ακολουθούν οι άγαμοι, με ένα μικρό ποσοστό Αγίων που ακολούθησαν το δρόμο της ιεροσύνης.
- Στον τομέα της οικογένειας τα πρότυπα των **σχέσεων μεταξύ γονέων και τέκνων** υπερτερούν σε σύγκριση με αυτά μεταξύ συζύγων και μεταξύ αδερφών. Αυτό φανερώνει την σπουδαιότητα, που έδιναν οι χριστιανοί γονείς στην ανατροφή και τη διαπαιδαγώγηση των παιδιών τους. Μάλιστα συναντάμε αρκετές περιπτώσεις στις οποίες τα παιδιά επιλέγουν να μαρτυρήσουν μαζί με τους γονείς τους.
- Υπάρχουν αρκετά παραδείγματα αγίων **γυναικών**, που αναγκάστηκαν να ακολουθήσουν την μοναχική ζωή και να **μεταμφιεστούν σε άνδρες μοναχούς** κυρίως για λόγους παρθενίας, ενώ ακολουθούν λόγοι όπως αποφυγή επικείμενων βιασμών ή μετάνοια για διάφορα αμαρτήματα.
- Πολλοί ευσεβείς άνδρες αλλά και γυναίκες έφτασαν σε τόσο μεγάλο βαθμό πνευματικής τελείωσης και αγιοσύνης, ώστε να αξιωθούν με το **θαυματουργικό χάρισμα** πριν και μετά την κοίμησή τους.
- Ακόμη πολλοί ήσαν αυτοί που θυσίασαν τη ζωή τους για την ορθόδοξη πίστη προσφέροντάς μας αξιόλογα πρότυπα **αυτοθυσίας** και λατρείας στο Θεό.
- Σύμφωνα με την χρονολογική κατάταξη του βίου των Αγίων της Εκκλησίας μας είναι φανερό ότι οι περισσότεροι έζησαν και έδρασαν στον **τρίτο και τέταρτο** μετά Χριστόν **αιώνα**.
- Το σύνολο των Αγίων που μας απασχόλησαν καλύπτει ένα ευρύ χρονολογικό φάσμα που φτάνει ως τον **δέκατο ένατο** μετά Χριστόν **αιώνα**.

- Ως προς τον προσδιορισμό του γεωγραφικού χώρου δράσης των Αγίων και Οσίων, η **Ανατολή** συγκεντρώνει τα περισσότερα παραδείγματα σε σχέση με τη δυτική Ευρώπη.
- Δεν είναι λίγες οι περιπτώσεις Αγίων και Οσίων που συνέβαλαν στον **αντιαιρετικό αγώνα** ιδίως σε κρίσιμες περιόδους, για δογματικά θέματα στα οποία συγκαταλέγεται ο μονοφυσιτισμός και η εικονομαχία.
- Τέλος είναι αξιόλογο ότι αρκετοί **βασιλείς** αλλά και **βασίλισσες** ανέπτυξαν σημαντική φιλανθρωπική δράση και συνέβαλαν με τις αποφάσεις και τον κατά Χριστόν τρόπο ζωής τους, στην διάδοση και εδραίωση της χριστιανικής πίστης.

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΙΚΟ ΤΜΗΜΑ

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ

Εικ. 1. Άγιοι Ευλάμπιος & Ευλαμπία οι Αυτάδελφοι και Όσιος Θεόφιλος ο Ομολογητής (10^η Οκτωβρίου).

Εικ. 2. Οσία Ματρώνα η Χιοπολίτιδα (20^η Οκτωβρίου).

Εικ. 3. Μαρτύριο των Αγίων Ζηνόβιου & Ζηνοβίας των Αυτάδελφων (30^η Οκτωβρίου).

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ

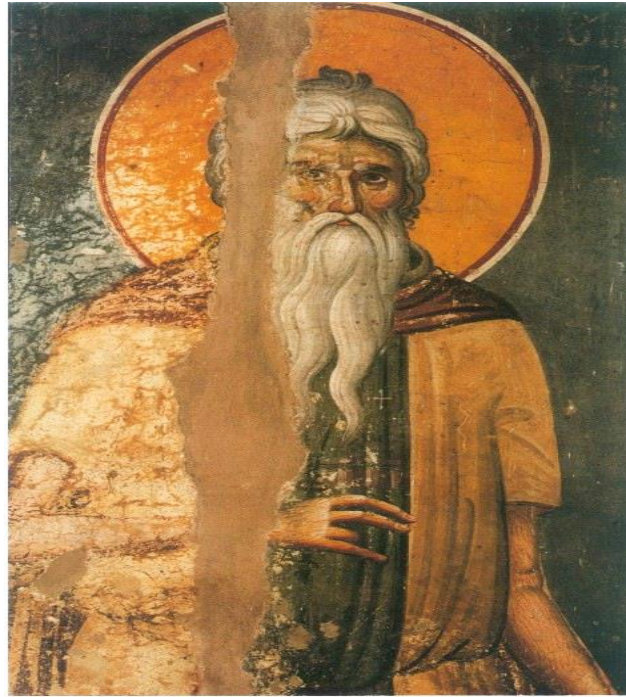

Εικ. 4. Άγιοι Κοσμάς & Δαμιανός οι Ανάργυροι (1^η Νοεμβρίου).

Εικ. 5. Όσιος Νείλος ο Σινάϊτης (12^η Νοεμβρίου).

Εικ. 6. Όσιος Νίκων ο Μετανοείτε (26^η Νοεμβρίου).

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ

Εικ. 7. Όσιος Δανιήλ ο Στυλίτης (11^η Δεκεμβρίου).

Εικ. 8. Άγιος Ελευθέριος ο Ιερομάρτυς & Αγία Ανθία. (15^η Δεκεμβρίου).

Εικ. 9. Αγία Ιουλιανή (21^η Δεκεμβρίου).

ΠΡΟΕΛΕΥΣΗ ΚΑΙ ΕΠΕΞΗΓΗΣΗ ΑΓΙΟΓΡΑΦΙΩΝ

Εικ. 1.

Άγιοι Ευλάμπιος & Ευλαμπία οι Αυτάδελφοι και Όσιος Θεόφιλος ο Ομολογητής (10^η Οκτωβρίου). Αγιογραφία που παρουσιάζει τα δύο αδέλφια Αγίους να κρατούν το σταυρό του μαρτυρίου και τον Όσιο Θεόφιλο να κρατά ειλητάριο με την επιγραφή «η τιμή της εικόνας επί το πρωτότυπον διαβαίνει». Από τον συμπαγή δίσκο που εξέδωσε η ενορία του Αγίου Ιωάννη του Ρέντη, υπό την αιγίδα της Ιεράς Μητροπόλεως Πειραιώς.

Εικ. 2.

Οσία Ματρώνα η Χιοπολίτιδα (20^η Οκτωβρίου). Φορητή αγιογραφία, του 16^{ου} μΧ. αιώνα, από την συλλογή-δωρεά του Δημητρίου Οικονομόπουλου, στο Μουσείο Βυζαντινού Πολιτισμού της Θεσσαλονίκης.

Εικ. 3.

Μαρτύριο των Αγίων Ζηνόβιου & Ζηνοβίας των Αυτάδελφων (30^η Οκτωβρίου). Μονή Φιλανθρωπινών, 16^{ος} μΧ. αιώνας. Από το βιβλίο του Γεωργίου Αντουράκη, *Θέματα Αρχαιολογίας και Τέχνης, Γ' Τόμος, Τεύχος Τρίτο, Ιεράρχες Αψίδος και Άλλοι Άγιοι, Συμβολή στην Ορθόδοξη Εικονογραφία*, Αθήνα 2002, σ.357-419.

Εικ. 4.

Άγιοι Κοσμάς & Δαμιανός οι Ανάργυροι (1^η Νοεμβρίου). Έργο του Φώτη Κόντογλου. 1953. Αυγοτέμπερα 34x50 εκ. από την συλλογή Σκαρλατίδη. Στο βιβλίο των Αλ. και Ελ. Παπαδημητρίου "Μνήμη Κόντογλου", Εκδ. Αστήρ, Αθήναι 1975.

Εικ. 5.

Όσιος Νείλος ο Ασκητής, ο Σιναΐτης (12^η Νοεμβρίου). Τοιχογραφία του κυρ Μανουήλ Πανσελήνου, που απεικονίζει τον Όσιο με χαρακτηριστική κυματιστή γενειάδα, στο Πρωτάτο του Αγίου Όρους, στις Καρυές. Από το βιβλίο του Ι. Μ. Χατζηφώτη "Μακεδονική Σχολή", *Η Σχολή του Πανσελήνου (1290-1320)*, Εκδ. Εθνικό Ίδρυμα Νεότητας, Αθήναι 1995.

Εικ. 6.

Όσιος Νίκων ο Μετανοείτε (26^η Νοεμβρίου). Τοιχογραφία του κυρ Μανουήλ Πανσελήνου, στην οποία ο Όσιος εικονίζεται ως σεβάσμια ιερατική μορφή, σαν να εκτελεί το σωτήριο έργο του, στο Πρωτάτο του Αγίου Όρους, στις Καρυές. Ενθ' ανωτέρω.

Εικ. 7.

Όσιος Δανιήλ ο Στυλίτης (11^η Δεκεμβρίου). Τοιχογραφία του κυρ Μανουήλ Πανσελήνου, στην οποία ο Όσιος εικονίζεται με μακριά μαλλιά και μακριά γενειάδα, στο Πρωτάτο του Αγίου Όρους, στις Καρυές. Ενθ' ανωτέρω.

Εικ. 8.

Άγιος Ελευθέριος ο Ιερομάρτυς & Αγία Ανθία (15^η Δεκεμβρίου). Αγιογραφία που παρουσιάζει τους δύο Αγίους, υιό και μητέρα αντίστοιχα, οι οποίοι μαρτύρησαν μαζί. Ο Άγιος, που φέρει ιερατική στολή, κρατά το Ευαγγέλιο και ευλογεί, ενώ η Αγία κρατά σταυρό, ο οποίος και δηλώνει τον μαρτυρικό τους θάνατο. Από τον συμπαγή δίσκο που εξέδωσε η ενορία του Αγίου Ιωάννη του Ρέντη, υπό την αιγίδα της Ιεράς Μητροπόλεως Πειραιώς.

Εικ. 9.

Αγία Ιουλιανή (21^η Δεκεμβρίου). Αγιογραφία του Γιάννη Καρούσου, στον Ναό του Τιμίου Σταυρού, στην Κυψέλη. Από το βιβλίο του Γεωργίου Αντουράκη, *Θέματα Αρχαιολογίας και Τέχνης*, Γ' Τόμος, Τεύχος Τρίτο, *Ιεράρχες Αψίδος και Άλλοι Άγιοι*, Συμβολή στην Ορθόδοξη Εικονογραφία, Αθήνα 2002, σ.357-419.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΑΝΤΟΥΡΑΚΗ Β Γεωργίου, Θέματα Αρχαιολογίας και Τέχνης, Γ΄ Τόμος, Τεύχος Τρίτο, Ιεράρχες Αψίδος και Άλλοι Άγιοι, Συμβολή στην Ορθόδοξη Εικονογραφία, Αθήνα 2002, σ.357-419.

ΓΟΝΗ Δημητρίου, Ο Όσιος Ιωάννης ο Ριλιώτης, Προλεγόμενα στα Υμνολογικά Ελληνικά Κείμενα, Εκδ. Αρμός, Αθήνα 1977, σσ.205.

DELEHAYE Hippolyti, Synaxarium Ecclesiae Constantinopolitanae, Bruxelles 1902.

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ, Εκδ. Φώς, μέσα από το Διαδύκτιο, απ' όπου και αντλήσαμε τους στίχους, από τα Συναξάρια τους, που ακολουθούν τα ονόματα των Αγίων-Οσίων.

ΕΝΟΡΙΑ ΑΓΙΟΥ ΙΩΑΝΝΗ ΤΟΥ ΡΕΝΤΗ, Συμπαγής δίσκος που εξέδωσε η ενορία, υπό την αιγίδα της Ιεράς Μητροπόλεως Πειραιώς. Δικτυακός τόπος: www.imp.gr/rentis, e-mail: ear@mailcity.com.

ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗ ΚΑΙ ΗΘΙΚΗ ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΕΙΑ, Υπό ομάδα συγγραφέων-επιστημόνων, Εκδόσεις, Ιδιοκτησία, Διεύθυνση: Αθ. Μαρτίνος, Τόμοι 12, Αθήνα, 1937¹, 1962², 1966³.

ΜΗΝΑΙΑ των μηνών Οκτωβρίου, Νοεμβρίου και Δεκεμβρίου, Εκδ. Αποστολικής Διακονίας της Εκκλησίας της Ελλάδος, Αθήνα 1960.

ΜΩΥΣΕΩΣ μοναχού Αγιορείτου, Οι Έγγαμοι Άγιοι της Εκκλησίας, Εκδ. Ακρίτας, Αθήνα 2000 [1988], σ.171-230 (Οκτώβριος, Νοέμβριος, Δεκέμβριος).

ΝΙΚΟΔΗΜΟΥ Αγιορείτου, Συναξαριστής των Δώδεκα Μηνών του Ενιαυτού, τόμος Α΄, Αθήνα 1868, σ.91-356 (Οκτώβριος, Νοέμβριος, Δεκέμβριος).

ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ Αλ. και Ελ, Μνήμη Κόντογλου, Εκδ. Αστήρ, Αθήνα 1975.

ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ Νικολάου, Σύντομος Εισαγωγή εις την Παλαιάν Διαθήκην, Αθήνα 1995, σσ.203.

ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ Στυλιανού, Πατρολογία, τ.Α΄, Εκδ. Παρουσία, Αθήνα 1997, σ.502, τόμος Β΄, εκδ. Παρουσία, Αθήνα 1999, σσ. 757.

ΠΑΣΧΟΥ Π. Β, Άγιοι οι Φίλοι του Θεού, Εισαγωγή στην Αγιολογία της Ορθόδοξου Εκκλησίας, Αθήνα 1997, Κεφάλαιο Ζ΄, σ.167-202.

ΠΑΤΡΩΝΟΥ Γεωργίου, Θεολογία και Εμπειρία του Γάμου, Κεφάλαιο Τρίτο, Ο γάμος στη Θεολογία και στη ζωή, εκδ. Δόμος, Αθήνα 2000² [1992¹], σ.231-306.

ΣΤΑΥΡΟΠΟΥΛΟΥ Μ. Αλεξάνδρου, Επιστήμη και Τέχνη της Ποιμαντικής, Εκδ. Αρμός, Αθήνα 1997, σσ.162.

ΣΤΑΥΡΟΠΟΥΛΟΥ Μ. Αλεξάνδρου, Ποιμαντική Γάμου και Οικογένειας προ των πυλών του 21^{ου} αιώνα, Εκδ. Ιεράς Μητροπόλεως Ηλείας, Αθήνα 1999, σσ.69.

ΣΤΑΥΡΟΠΟΥΛΟΥ Μ. Αλεξάνδρου, Περίληψη ανακοινώσεως για το XV Διεθνές Συνέδριο της Α.Τ.Ε.Μ.Ρ. με τίτλο Γένος & Θρησκεία: Φύλα & Θρησκευτικό Γεγονός στην παράδοση της Ορθόδοξης Εκκλησίας, (3-7 Σεπτεμβρίου 2003, Γρανάδα-Ισπανία), σσ. 7

ΧΑΤΖΗΔΑΚΗ Μανόλη, Μυστράς, Η Μεσαιωνική Πολιτεία και το Κάστρο, Εκδοτική Αθηνών, Αθήνα 1989, σσ.127.

ΧΑΤΖΗΦΩΤΗ Ι. Μ, Μακεδονική Σχολή, Η Σχολή του Πανσελήγου (1290-1320), Εκδ. Εθνικό Ίδρυμα Νεότητας, Αθήνα 1995.

ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ μοναχού Διονυσάτου, Θεός Λόγος και Ανθρώπινος Λόγος, Οι ενέργειες της ψυχής στην πατερική ανθρωπολογία, Εκδ. Ιερά μονή Αγίου Διονυσίου, Άγιον Όρος 1998, Κεφάλαιο ΙΙΙ, 2. 1-6, σ.421-456.